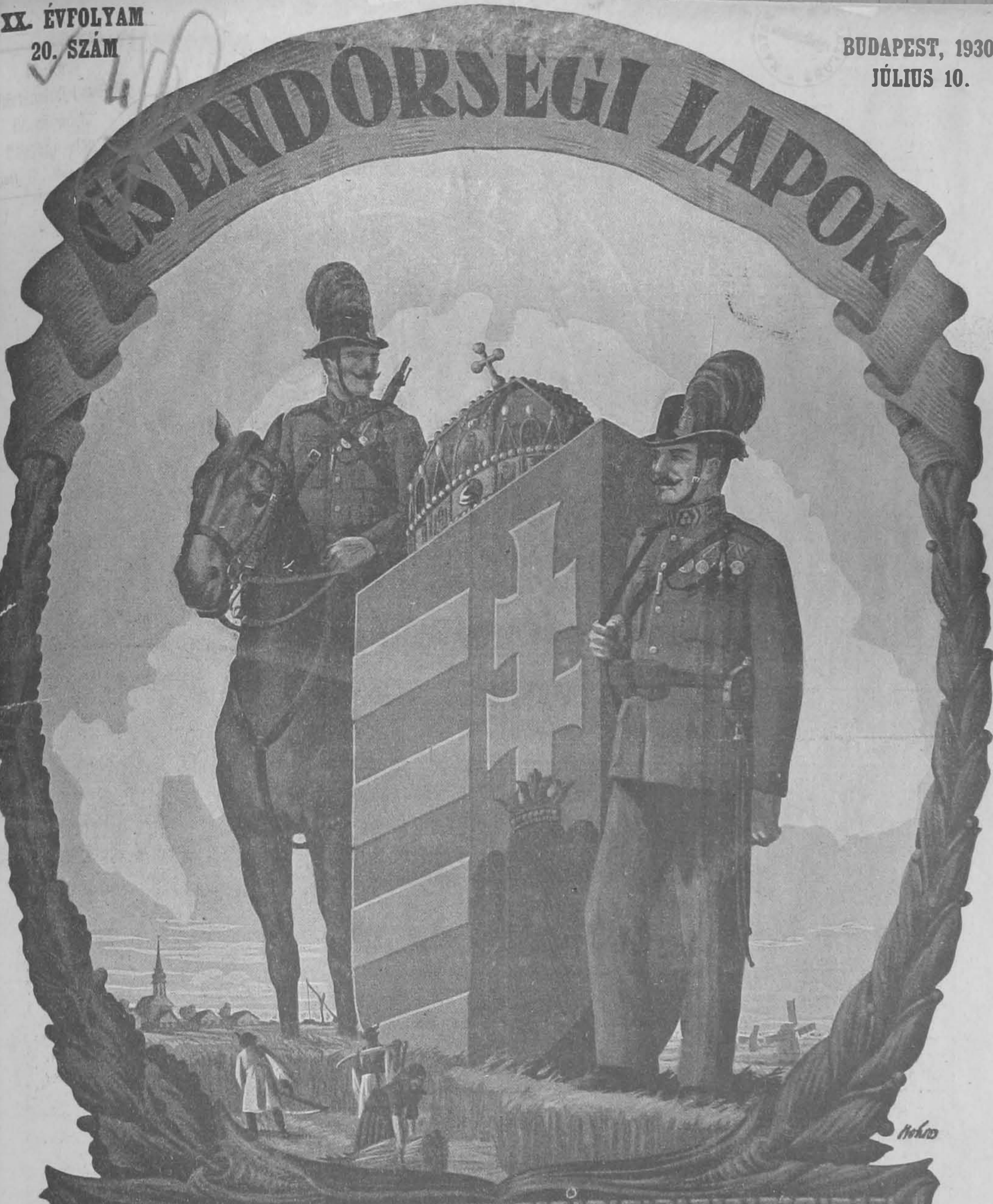

XV. ÉVFOLYAM
20. SZÁM

BUDAPEST, 1930
JÚLIUS 10.

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21 SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Böszörményi-út 21.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Honvédsport-csendőrsport.

A honvédelmi miniszter úr kezdeményezésére megtartott hadsereg-sporthét részletes eredményét közöljük a mai számunkban. A versenyszámok és eredményeik önmagukért beszélnek s a honvédség sportéletének olyan színvonaláról tesznek tanúságot, amely a kívülállók számára kétségkívül nagy meglepetést jelentett.

Hét-nyolc esztendeje annak, hogy a honvédség fokozott figyelmet kezdett fordítani sportéletének tervszerű fejlesztésére. Mert olyanok, akik valamilyen sportot űztek, mindig szép számmal akadtak nemcsak a mai honvédségben, hanem a régi hadseregben is, hiszen a katonai hivatás egyenesen predesztinál a sportolásra, de csak a háború utáni idők vezettek annak felismerésére, hogy a test kultusza nem egyesek magánügye, hanem a honvédelem egyetemes érdeke, s hogy tehát a sportolók számának növelése és teljesítményeik fokozása éppen úgy hozzátartozik a honvédség katonai értékének növeléséhez, mint például a modern katonai elméleti ismeretek elsajátítása.

A kezdet, mint mindenben, itt is nehéz volt. A módszer, amely a sportot a honvédség körében általánosítani lett volna hivatott, nem bizonyult a legszerencsésebbnek. Túlságosan kötelezővé lett a sportolás, inkább „foglalkozás”-sá vált, mint azzá, aminek voltaképpen lennie kell: kedvteléssé, önkéntes, nemes versengéssé. Hamarosan be kellett látni — s ez mitsem von le a kezdeményezés nagy érdeméből, — hogy a sportszellem felébresztése egy kis szelíd biztatás, vagy mondjuk ki nyíltan: presszió nélkül lehetetlen ugyan, de hogy ennek a presszióknak inkább csak erkölcsinek szabad lennie, mint szolgálatinak.

A helyes presszió legideálisabb módja a versenyek. Egyesek kiemelkedő teljesítménye mindennél jobban felkelti az ambíciót, a szorgalmas és lelkiismeretes sportmunka nyilvános erkölcsi megjutalmazása serkentőbb a rideg parancsnál s szívessé, önkéntessé teszi a tréning nem csekély munkatöbbletét. A — nevezük így — szolgálati sport terén éppen a dolog természeténél fogva könnyen fordulhatnak elő túlkövetelmények is, az önkéntes sportnál kevésbé, mert az utóbbinál a teljesítmények határát az egyén ambíciója és teljesítőképesége és nem az előljáró célkitűzése szabja meg.

Ennek az utóbbi időben vallott felfogásnak a helyességét bizonyítja a most lefolyt hadsereg-sport-

hét valóban fényes sikere. Nem a teljesítmények természetellenes és egészségtelen túlhajtása, nem egykét, csak a sportnak élő ember rekordtörekvése, hanem a sport ideális céljának, a tömegsportnak a honvédségen belül való mintaszerű megvalósítása adta meg ennek a sporthétnek az igazi fontosságát, amely mint ilyen nemcsak a honvédségnek, hanem a magyar testnevelés ügyének is le nem kicsinyelhető jelentőségű eseménye volt.

A hadsereg-sporthét egyes számaiban szépen szerepelt a csendőrség is. Hogy a pálmát a honvédség nagy fölénnyel vitte, az természetes dolog és nem vonhat maga után reánkénzve hátrányos következtetéseket. Eltekintve a nagy létszámbeli különbségtől, a mi elhelyezési és szolgálati viszonyaink távolról sem olyan kedvezőek egy intenzív sportélet kifejlődése számára, mint a honvédségéi. Nemcsak a tisztikarról beszélünk, hanem — és főleg — a csendőreinkről is. Havi 200—300 órai gyaloglás, lovaglás vagy kérekpározás egymagábanveve is tekintélyes sportteljesítmény, amely után az embernek inkább pihenésre, mint még további testedzésre van szüksége ahhoz, hogy egészséges maradjon. Hogy ez így van, bizonyítja csendőreinknek ebből a szempontból — hála Istennek — igen megnyugtató egészségi állapota. Nem közömbös körülmény az sem, hogy a városi embernek a maga pontos időbeosztású foglalkozása mellett lényegesen több és rendszeresebb alkalma és a sportbeli társasélet révén több lehetősége van a sportolásra, mint a falusi embernek, vagy éppen csendőrnek, aki hol nappal van szolgálatban, hol éjjel; délelőtt iskolában ül, délután meg feljelentést ír vagy fordítva.

Hogy a törekvés nem hiányzott sem az előljáróinkból, sem belőlünk, azt a csendőrség az elmúlt években aránylag rövid idő alatt és néha még a honvédséggel szemben is elért szép sikereivel eléggé bebizonyította. De amennyire hiba lett volna meg nem kísérelni minden lehetőt, annyira helytelen lett volna el nem ismerni a lehetetlent.

Mindazoknak a tapasztalatoknak a helyessége, amelyeket fentebb a honvédséggel kapcsolatban fel említettünk, a csendőrségnél is teljes mértékben bebizonyosodott. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a csendőrség nincs áthatva a sport fontosságának tudatától, hanem csak, hogy a kivétel tekintetében a honvédségénél lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben vagyunk, sportszerű teljesítményeink is tehát csak ezzel arányosak lehetnek.

Nem mentegetőzésképen írjuk ezeket, mert a honvédség sportbeli elsőbbségét vita nélkül szívesen elismerjük. Csak éppen helyes megvilágításba akarjuk helyezni a dolgokat, nehogy a helyzetet nem ismerők a mi rovásunkra írjanak olyan körülményeket, amelyekről nem tehetünk.

A kommunista lázadások taktikája.

írta: SCHRÉDL VILMOS őrnagy.

A m. kir. csendőrség fennállása óta már gyakran helyreállította a közbiztonságot és érvényt szerzett a törvényeknek olyan körülmények között is, amikor ezt csak fegyverrel lehetett elérni.

A különböző időszakokban más és más volt az ellenfél: fegyveres rablók, csempészek, cigányok, betörők stb. s folyton változott azok fegyverzete és harcmódja is; az a tény azonban, hogy a csendőrségnek mindenkor sikerült a fegyveres ellenfelet is leküzdenie, — igazolja, hogy a viszonyokhoz mindig alkalmazkodni tudott s ütőereje mindig legyűrte a támadást, amelyet bárki intézett a közbiztonság ellen.

Ezek a támadások azonban általában csak a közbiztonság megzavarására irányultak és sohasem volt kimondott céljuk, hogy az államszerkezetet összerombolják; főként a zsákmány megszerzése, megtartása, avagy személyes szabadságuk biztosítása végett alkalmaztak fegyveres erőszakot.

Ezek a „korlátolt célunak” nevezhető harcok ma is szemeink előtt játszódnak le. De egyidejűen láthatatlan földalatti szervezkedés is folyik, mely osztálygyűlölettől fűtött, katonailag megszervezett és felfegyverzett csapatokkal nagy célokra tör: szét akarja rombolni az Istenben való hit, a hazaszeretet és a tekintélytisztelet társadalmát s helyette Lenin rögeszméjét, a kiméretlen erőszak uralmát, az úgynevezett proletárdiktaturát, tanácsköztársaságot szándékozik állítani.

Az örskonyhák titkai.

írta: Régi Csendőr.

Az örsfőzőnőt szakácsnőnek is szokták nevezni. Elég rosszul. Mert más a szakácsnő és más az örsfőzőnő. Szakácsnője mindenkinek lehet, de örsfőzőnőt csak a csendőr-örsön lehet találni. Külön spéciése ez a női nemnek, külön természetrajzzal, külön kinézéssel. Olyik a világért nem menne máshová, mint csendőrörsre. Van, aki rossz szelleme az örsnek s hírhordója mindennek, ami az örsön történik, de van olyan is, akire csak naárágot kellene adni, meg kardot kötni s bátran másodcsendőrnek lehetne használni. Ha szemlélő előljáró érkezik az örsre s a csendőrök közül senki sincs otthon, a jó örsfőzőnő mindent úgy elintéz, hogy jobban sem kell. Olyat is tudok, aki, mikor a százados úr szemlére érkezett s a kocsizörgést a laktanya előtt meghallotta, cseppet sem jött zavarba, hanem elébe ment, súlyba vette a fakanalat és szabályszerűen jelentkezett:

— Százados úr, alázatosan jelentkezem, mint örsfőzőnő. Az örs rendszeresített létszáma kilenc fő, tényleges

Ez a cél hevíti a kommunistákat, de tudatában lévén annak, hogy az állam védekezik támadásaik ellen, minden erejükkel, a legkörnyfontabb agitációval igyekeznek ennek ellenállóképességét legyengíteni s ha ez nem, vagy csak részben sikerül, a még ellenálló részeket fegyverrel tönkretverni.

Még ha nem kellene is azzal számolniok, hogy az állam fegyveres erejét harcban kell leküzdeniök, akkor is szükséges volna jól felfegyverzett katonai erők, mert új államhatalmat akarnak alapítani, az pedig fegyveres erő nélkül éppen úgy nem működhetik, mint akármilyen másik állam.

Ennek folytán minden kommunista szervezkedés egyben titokban folyó katonai szervezkedés és harcra való előkészület is. Csak alkalomra várnak, hogy erejükkel fellépjenek. Legelső támadásuk természetesen a csend, rend és biztonság őrei ellen irányul, mert tudják, hogy csak rajtuk átgázolva érhetik el céljukat. A harc tehát előbb, vagy utóbb bekövetkezik s hogy meglepetés ne érhesse bennünket, nekünk is alaposan fel kell készülnünk a fegyveres támadásuk leküzdésére.

Mielőtt a kommunista fegyveres erők leküzdésének módozataival részletesebben foglalkoznánk, meg kell ismernünk, hogy miképpen szervezik meg azokat, milyen fegyverekkel és harcmódokkal kell részükről számolnunk.

A világháború óta Németországban már több ízben megkísérelt kommunista lázadások leverése alkalmával a német rendőrségnek módjában állott tekinteni a kommunisták titkos szervezkedésébe, ezért legcélszerűbbnek és tanulságosnak látszik az ő

létszám hat, két rendes és egy ellenőrző járőr szolgálatban, egy csendőr kórházban. Az örsön három éve vagyok.

Tudta, hogy a százados úr első kérdése az lesz, hogy mióta van az örsön, hát mindjárt meg is jelentette, hogy ne essék sok szószaporítás.

A főzőnő rendszerint túl van a negyvenen. Nemcsak mert azt így írták elő a Határozványok, hanem mert túlfiatal menyecske nem jó az örsön. Olvastam ugyan a Persze Lőrinc csendőr egyik levelében, hogy náluk, miután negyvenéves örsfőzőnő nem akadt, két húszévest fogadtak helyette, de hát ez kivétel és nem is tudom, mit szólott hozzá az osztályparancsnokság. A valóság mégis az, hogy a legtöbb örsfőzőnő már jóval túl szokott lenni a negyvenen, akinek szerelmes hajlamai már régen elvirágoztak, legfeljebb csak az emléke él a többi holmija között. Egyhangú nyugalommal végzik mindennapi teendőiket s életük világa alig terjed túl a kínos tisztaságú konyhán, meg az örs kertjén, ahol foglalatoskodnak.

A soproni örsön is ilyen főzőnő volt. Minthogy azonban az asszony népművelő, tehát negyvenen felül is kiszámíthatatlan, éveinek kétségtelen száma dacára is baj esett vele. Az örsparancsnokunk úgy kipenderítette az örsről, mintha ott sem lett volna. Következett tehát a szokásos megbeszélés a gazdálkodásvezetővel új főzőnő felfogadása irányában. Elhatároztuk, hogy az utasítás nyújtotta kereteken belül fiatalabb örsfőzőnőt fogunk felfogadni, hátha több hasznát vesszük, mint egy öregnek.

Staudt Antal csendőr volt a gazdálkodásvezető. Alacsonytermetű, hirtelenmérgező kis emberke volt, de kiváló katona, kötelességtudó csendőr. Örmester volt azelőtt a vadászoknál. Kardot kötött és elment hát az örs cselédszerzőjéhez. Előadta a kívánságait.

A cselédszerző ismerte már az örsök igényeit. Szer-

szakirodalmuk* nyomán megtudni, miképen nő ki a földből a vörös katonai erő.

A kommunista mozgalmakat az egész világon a moszkvai Kommunista Internacionálé vezeti, melynek az egyes országokban működő kommunista pártok, — így a németországi és a magyarországi kommunista-párt központja is teljes engedelmisséggel tartozik.

Az országos kommunista központok több osztályra tagozódnak, úgymint: politikai, üzemtanácsi, gazdasági osztályra s végül katonai osztályra is.

A katonai osztály katonai erők megszervezésével foglalkozik s a Kommunista Internacionálé utasításai szerint előkészíti a polgárháborút. A katonai szervező osztály mellett a fegyver, hírszolgálati, élelmezési stb. ügyek intézésére külön osztályok hivatottak.

A katonai rendszerhez tartozik az úgynevezett „Cseka” is.

A cseka nem más, mint politikai terrorcsapat, melynek feladata a kommunistaellenes pártok vezető egyéniségeit és a kommunista párt ellen kémkedőket elhárítani. Ugyanilyen feladattal a gyászos kommunizmus idején nálunk is működtek terrorista különítmények.

A katonai osztály vezetője a kommunisták vezérkara kebeléből kerül ki s fegyveres mozgalmak esetén a vörös erők főparancsnoka.

Tisztán politikai célokat szolgáló osztályai is vannak az országos kommunista központnak. Ilyenek: üzemsejtszervező, agitációs, propaganda stb. osztályok. Az osztályok tevékenysége párhuzamos s külö-

* Pol. Obstlt. Hertenstein: „Der Kampfeinsatz der Schutzpolizei bei inneren Unruhen.”

zett is egy kacifántos örsfőzőnőt. Úgy látszott, hogy félre is értette a Staudt csendőr számos feltételeit, mert az ő természetéhez mérte az új főzőnőt. Alacsony volt az is, amellet zömök, pirospozsgás, életrevaló, ringójárású, mindig mosolygós képű. Mikor „bevonult” az örsre, Jakab Máté őrmester úr, az örsparancsnok azt mondotta:

— Na, ha ez sem felel meg, akkor vagy a cirkuszból hozok maguknak főzőnőt, hogy elég ügyes legyen, vagy maguk főznek, mert én már meguntam ezt a sok változást.

Aztán hozzátette még:

— Becsüljék meg, mert ha ez is itthagya magukat, kezdhetik előlről a vén csoroszllyákkal.

Hát megbecsültük. Úgy bántunk vele, mint a hímes tojással. Dícsértük a főztjét, bámultuk a rendszeretét, és csodáltuk a tisztaságát. Mert valóban rendes, tiszta fehér-nép volt. Úgy ragyogtak az edényei a tisztaságtól, mint a derékszíjcímerünk a ruhavizsgánál. Művész volt a konyhaművészet terén. Úgy peregték a kezében a fazekak, lábasok, tálak és tányérok, mint a zsonglőr kezében a biliárdgolyók. Igaz, hogy a nyelve is hibátlan volt, mint gabonaérés idején a kereplő, de a felsorolt jó tulajdonságai miatt elnéztük neki. No és azért is, mert igen ízletesen főzött. Öröm volt nézni, amint a palacsintát forgatta, egy kézzel, hibátlanul, szinte művészi esen.

Csendőrt nem túrt a konyhában, csak a gazdálkodás-vezetőt, de őt is csak addig, amíg dolga volt ott. Ezt sem bántuk. Jobb volt, mintha nagyon szerette volna a csendőrt a konyhában.

Csak egy baja volt: nem volt még csak 38 éves. A szárnyparancsnokság kivételesen engedélyezte ugyan a felfogadását, de azt már nem engedte meg, hogy az örsön aludjék. Ebből kifolyóan hazajárt aludni a városban levő lakására, ahol egy kis leányával lakott. Reggelenként pon-

nösen vigyáznak arra, hogy külsőleg semmiféle összefüggést ne mutassanak, mert ez a szervezkedés felfedezésére vezethetne.

A katonai osztály közvetlen felügyelete és befolyása alatt dolgozik az úgynevezett rendező szolgálat. Ezt kisebb helyi osztagok végzik, melyek az ország különböző részein (városokban, megyékben) üzemekben, bányákban, gyárakban vannak szét-szórva. Feladatuk minden testileg alkalmas kommunistát megnyerni, harckötelékbe állítani és kiképezni. Ilyen módon az összes fegyverképes kommunistákat, tisztán politikai szervezetű kommunista sejthez tartozásukon felül, a rendező szolgálat útján még külön katonailag is egyé forrasztják.

Természetes, hogy a rendező szolgálat tevékenysége még azokban az országokban is csak illegális (törvénytelen, tiltott) lehet, amelyekben egyébként a kommunista párt létezését elnézik. Nyugodt időben titkosan kell működniök, sőt munkájuk gyakran csak elméleti t érre szorítkozhatik. Teendők közé tartozik a tagok toborzása és a vezetők kiválasztása. A vezetőkről és tagokról harckötelékenként névjegyzéket vezetnek, fegyverjegyzékeket, kiképzési előírásokat, utasításokat, mozgósítási terveket készítenek, a vezetőket és tagokat pedig elméletileg iskolázzák. Gyakorlati kiképzés (fegyver- és lövés-ügy) és alkalmazó gyakorlatok megtartása, amelyekre egyébként kiváló figyelmet fordítanak, csak kis mértékben lehetséges, mert ezeket rejtve alig lehet megtartani.

Mindezeknek az előkészületeknek az a céljuk, hogy a kommunista harci jelszó elhangzásának pillanatában már fegyveres legénység legyen kéznél, melyből katonai értelemben vett harcegységeket

tosan megjött. Még a járőrök sem vonulnak be olyan pontosan, mint ő megjelent. Állandóan kosarat hordott a karján. Azzal jött, azzal ment, anélkül már el sem tudtuk volna képzelni.

Ez a kosár volt az, ami egyedül nyugtalanított engem. Nem szóltam ugyan miatta sem neki, sem a gazdálkodásvezetőnek, de nem tetszett.

Minden hónapban felbecsültük a közzgazdálkodást. Mindig kevesebb lett, pedig most már igazán nem panaszkodhattunk, hogy nincs ügyes gazdálkodásvezetőnk, meg ügyes főzőnőnk. Apadt a közzvagyon, mint a folyó a kánikulában, a napibetét pedig dagadt, mint a vízbemártott ködmen. Szűkebbre szabtuk az étkezést: nem használt. A következő becslésnél megint csak apadt a közzvagyon.

Hát itt valami hibának kell lennie. Nem jelentettem az őrmester úrnak semmit, nem szóltam a gazdálkodás-vezetőnek, de elhatároztam, hogy végére járok a dolognak.

Egy este magam voltam az örsön otthon, mint napos. A többiek szolgálatban voltak. Eszembe jutott a főzőnő, meg a kosár.

Emeleten volt a legénységi szoba, meg a konyha is. Fogtam a sapkám, a fejemre tettem és kiballagtam a kapuba. Csak úgy nézdegélni. Egyszerre csak szapora lépteket hallok a kapualatti folyosón. A főzőnő volt, karján az elmaradhatatlan kosárral.

Beszélgetésbe elegyedtem vele, mintha csak úgy unalomból tenném:

— No, Németné, hazafelé?

— Hazafelé. Este van, hála Istennek, várnak otthon. Folytatom a beszédet közömbös dolgokról. Időjárásról, miegymásról.

— Hát az a kosár minek? szalasztom ki végre a kérdést.

(rajt, szakaszt, századot, zászlóaljat) állítanak össze fegyvernemek szerint.

Előfordulhat, hogy egyes üzemekben, telepeken, gyárakban, bányákban annyi sejtet sikerült megszervezni, hogy ebből adott esetben zárt csoportokat alakíthassanak, de mind ezeknek, mind pedig a többi csupan kötelek keretek felállítására csak a fegyveres felkelés pillanatában kerülhet sor, amikor aztán a félrevezetett tömeg köréből igyekeznek újabb tagokat szervezni a kötelek kereteinek kiegészítésére és új csapatok felállítására.

A megalakult csapatok felett való parancsnoklásra elsősorban azok jönnek számításba, akik a csapatkötelek szervezését nyugodt időkben előkészítették, illetve végezték, ezeknek tehát jó szervezőknek kell lenniük. Ha meggondoljuk, hogy olyan hevenyészett csapatok felett kell a parancsnokságot átvenniük, amelyeknek beosztottjait nem ismerik, velük még nem gyakorlatoztak s hogy alárendeltjeik zöme jórészt a csöcselékből került ki, akiket nem a kommunista eszmék lelkesítenek, hanem az egyéni érvényesülés és haszonszerzés visz a kommunisták soraiba, elképzelhetjük, milyen követelményeket kell támasztani a szervező képességen felül azzal a parancsokkal szemben, akiknek ezt a csöcseléket összefognia és a kitűzött célra vezetnie kell.

Erre csak katonailag kitűnően képzett és rátermett egyének alkalmasak, semmiesetre sem az alárendelt választotta vezetők, mert azok a választás következtében önállóságukat elveszítik. A választott parancsnokoknak ugyanis azért, hogy helyüket megtarthassák, minden cselekedetüket választóik kedve szerint kell irányítaniok s így sohasem rendelkeznek azzal a céltudatos, pártatlan tárgyilagos-

sággal és hajthatatlansággal, mely az egyesek érdekeinek az összesség érdeke alá rendelését minden alkalommal keresztülvinni, sőt a szükséghez képest kikényszeríteni képes. Ezért a kommunisták nem tűrnek választott parancsnokokat, hanem az országos kommunista központ nevezi ki őket. A kinevezett parancsnokoknak minden alárendeltje feltétlen engedelmességgel tartozik s a fegyelem még jelentéktelen megsértése ellen is a legszigorúbb és legkiméletlenebb rendszabályokat, sőt azonnali halálbüntetést is alkalmaznak.

Minthogy a kommunista mozgalom indító okai tisztán politikai természetűek, a keretek minden kommunista harcosának feltétlenül elvhű, megbízható kommunistának kell lennie. A politikai megbízhatóság ellenőrzése és fenntartása, továbbá annak felügyelete, hogy a katonai intézkedéseket kommunista politikai szellemben adják-e ki és hajtják-e végre, a politikai megbízott feladata, aki minden parancsnok mellé — le a századparancsnokig — van beosztva. Ők tartják fenn a csapatokban az úgynevezett proletár szellemet, üldözik az ezzel ellentétes törekvéseket és kiméletlen eszközzel megtorolják a pártfegyelem legcsekélyebb megsértését is.

A titkos kommunista csapatok eredményes fellépésének elengedhetetlen eszköze a megfelelő fegyverzet is. Amint az Németországban történt, nálunk is elkerülhetetlen lesz, hogy a legszigorúbb fegyvertartási szabályok és eltitkolt fegyverek után gyakran végzett kutatások ellenére is lesznek a kommunistáknak rejtett fegyvereik, amelyekkel adott pillanatban a csapatokat felfegyverezhetik. Legkedvezőbb helyek fegyverek elrejtésére a bányák, ame-

— Megszoktam. Kosár nélkül nem jól néz ki az asszony.

Kíváncsian belenézek. Szép fehér kendővel volt letakarva. Felbillentem a kendőt: apró csomagok voltak a kosár fenekén. Gubbasztottak, mint a madárcák a fészekben.

A főzőnő húzódozik:

— Sietek ám haza. Várnak reám, aztán úgyis elkéstem — mondja. És ki akarja venni a kezemből a kosarat.

Nem adtam én. Ha már eddig vagyok, be is fejezem — gondoltam — és kivettem egy csomagot a kosárból. Kibontom, hát egy maroknyi szemeskávé van benne. Kivettem a másikat, abban meg kockacukor volt, a harmadikban egy maroknyi rizs és így tovább.

Reánézek:

— Hát ezek hogy kerülnek ide?

Lesütötte a szemét, mintha a kapu küszöbén akadt volna vizsgálóvalója, azután felelt:

— Spóroltam, kérem. Úgy takarítottam meg.

— De a teremtésit magának, nem úgy van ám az! A mi konyhákon ne spóroljon, mert az ilyen spórolást mi lopásnak szoktuk nevezni. Ezért apad a mi közigazdálkodásunk s ezért lesz maga mindig gömbölyűbb!

Méltatlankodva tiltakozott. Nem törődtem vele. Visszahívtam és szabályszerűen kikérdeztem. Kiderült, hogy amióta nálunk van, szakadatlanul hordta az „apróságokat.” Egy csendőr megélt volna belőle, amennyit elhordott.

Hát itt már nem sok teketóriázni való volt. Jelentettem a dolgot az őrmester úrnak.

Persze, hogy rögtön átadta a rendőrségnek, Sopron ugyanis városi terület volt, a rendőrség volt illetékes eljárni.

Attól kezdve aztán jobb lett az étkezés és a közvagyon is lassan gyarapodni kezdett.

*

A csepregi örsön egy jóra való főzőnő szolgált már tizennégy esztendeje. Kifogástalan, rendes, tisztességes öregasszony volt. Mintaszerű rendben tartotta a konyhát, a kertet, az udvart. Nem volt reá panasz sohasem.

Egy alkalommal külszolgálatból vonultunk be. Esős, ködös, lucskos, hideg idő volt. A nedvesség átjárta az egész testünket, csontjainkat, a csatáros sár meg a lábbelinket. Fáztunk, dideregtünk.

Este értünk haza. Várt a párolgó friss vacsora, amely kétszeresen jólesett, mert meleg is volt, ízletes is.

Vacsora után azt mondja Pápai Mihály csendőr:

— Örsvezető úr kérem, de jól esne most egy forró tea. Kiverné belőlünk a hideget.

Az indítvány köztetszésre talált. Az örsvezető úr megengedte, hogy teát főzzünk. Szólunk a főzőnőnek. Összeadjuk a pénzt teára, cukorra. Rum is kellett, mert az örsön nem volt szabad tartani. Odaadjuk neki a pénzt, főzön teát.

A főzőnő elmegy, felteszi a teáskannát. Elszalad rumért, cukorért, teáért a boltba.

Rövid idő múlva ott párolgott előttünk az öt tea. Ment nekifogtunk szürcsölgetni, kanalazni.

Mindig szerettem a teát. Ha csak szó esett róla, már mosolygósra vált az ábrázatom. Csiklandozta az ínyemet, meg az étvágyamat. A nagyobb élvezet kedvéért reágyújtottunk, ki pipára, ki cigarettára s közben szürcsölgettük a teát.

Egyszer csak azt mondja Ács Balázs csendőr:

— Örsvezető úr, ennek a teának valami baja van. Már

lyeknek számtalan rejtett zugában a munkásokon kívül más alig fordul meg.

A rejtett fegyverkészletből azonban nem lehet az összes vörös csaptokat felfegyverezni. „Lefegyverző” csoportok alakulnak tehát, amelyek a hatóság engedélyezte fegyverrel rendelkezőknél önkényesen házkutatásokat tartanak s azoktól a fegyvert elveszik. Természetes, hogy ez a művelet ritkán játszódik le más bűncselekmények elkövetése nélkül. Németországban előszeretettel vették el a fegyvereket harcos- és lövészegyletek tagjaitól. A fegyverszerzés másik módja, hogy a közbiztonság szerveinek és a hadseregnek egyes tagjait, kisebb csoportjait, járőreit, őrszemeit meglepetésszerűen megtámadják és lefegyverzik. Azt is tervezik, hogy fegyveres testületek laktanyáin rajtaütnek s annan szereznek fegyvereket. Ha a rajtaütés sikerül, golyószórókat, kézigránátokat, sőt géppuskákat is szerezhetnek.

Természetes, hogy a fegyverszerzésnek utóbbi módjai csak akkor hajthatók végre, amikor a kommunisták elérkezettnek látják az időt arra, hogy nyíltan fellépjenek. Ez rendszerint akkor következik be, amikor a lakosságon általános politikai izgalom, eikeseredés, vagy elégedetlenség uralkodik, zavargások, sztrájkok, munkáskizárások fordulnak elő, vagyis amikor azt remélhetik, hogy a tömegeket hangzatos jelszavakkal céljaik szolgálatára megnyerhetik és a felvonulásokból, tüntetésekből kifejleszthetik a fegyveres harcot, a polgárháborút. A kommunista harc kezdetén a tömegfelvonulásoknak döntő jelentőségük van, mert felvonulásokban a tömeg súlya fokozott mértékben jut érvényre.

A németországi kommunista párt törekvése az,

— a magyarországié is ez lehet — hogy a felvonulásokat pisztollyal és kézigránátokkal felfegyverzett kommunisták védelme és befolyása alatt kell keresztülvinni. A felfegyverzett rendezőszolgálatosok adják a tömegfelvonulás belső támaszát, gerincét. Fegyveres ellenállással meg kell akadályozniok a tüntetésnek a közbiztonsági szervek által való feloszlását s végül ezek ellen fegyveres támadásba kell átmenniök. Alapelv, hogy elsősorban a közbiztonsági szervek parancsnokait kell meglepő támadással kiragadniok. Úgy vélik, hogy a vezetők gyors harconkívül helyezése folytán a kötelékek elveszítik támaszukat s így ellenállásuk gyorsabban megtörhetik. A legerősebben felfegyverkezett kommunista erők a tüntetők élén és közepén haladnak, de felfegyverzett tartalékok kikülönítését is tervezik. A tüntetések és oszlopok mozgásának előkészítése is határozott tervszerűséggel történik.

Kisebb városokban és a nagy városok különböző kerületeiben bizottságokat állítanak fel a tüntetéseknél agitáció útján való megszervezésére és a felvonulások tervszerű előkészítésére. Ha a tömeget mozgásba hozzák, a bizottság, az úgynevezett „titkos törzs” átveszi az összes tüntetőoszlopok felett a vezetést és azokkal kerékpárosok útján vagy más módon az állandó összeköttetést fenntartja.

A kezdetben megindult kis oszlopok az előre és oldalt kiküldött kutatók leple alatt úgy mozognak, hogy a menetirány gyakori változtatásával az összmozgalom tulajdonképeni célja tekintetében a közbiztonsági szerveket félrevezessék, mégis úgy azonban, hogy az oszlopoknak egy zárt tömeggé egyesülése a legrövidebb idő alatt megtörténhessék. Közben az oszlopok és zárt tömegek leple alatt haladó

annyi cukrot tettem bele, hogy félig van vele a csészém, mégis keserű.

Azt mondja a másik csendőr:

— Nem keserű ez, hanem fanyar.

A harmadik is megszólal:

— Nem fanyar ez, hanem émelygős.

Mindenikünknek volt valami észrevételünk. Megkóstolom még egyszer. Hát csakugyan, keserű is, fanyar is, meg émelygős is. Hát ezt nem lehet meginni.

Szólunk a főzőnőnek:

— Mari néni, ez a tea nem jó. Nem tudjuk, mi a baja, de nem lehet meginni.

A főzőnő megkóstolja, elfintorítja az arcát és köhög, mint a bolha. Egyideig gondolkodik, utána kimegy a konyhába. Kisvártatva visszatér, aztán se szó, se beszéd, összeszedi előlünk az öt csészét és rakja a tálcára. Viszi kifelé a konyhába. Útközben visszaszól:

— Mindjárt hozok másikat.

Értetlenül néztünk utána. De neim sokáig kellett várunk, megint ott párolgott előttünk öt csésze tea. Világos, mint a szalma, gusztusos, aromás.

Nem tudtuk eltalálni, mi történt az előbbi teával. Megbízta a gazdálkodásvezetőt, hogy tapintatosan járjon a végére. Ő aztán addig-addig faggatta a főzőnőt, amíg az kipattantotta a titkot. Magyarázni kezdte:

— Megmondom már no, csak ne izéljenek. A teában volt a hiba. Merthogy ott volt az ablak sarkában, papírban. Ott egy másik papír is volt mellette. Siettemben nem át tettem a vízbe, hanem azt, ami a másik papírban

Értik-e már?

Iát persze, hogy megértettük. Mert abban a másikban, ott a tea mellett az ablakpárkányon nem tea

volt, hanem — bagó. Egy öreg favágó járt az örsre, annak szokta Mari néni meggyűjteni.

*

A háború alatt a román határon teljesítettem szolgálatot. Kimondhatatlan nevű határszéli örsök voltak ezek: Kimpumnyeluluj, Kimpulujnyág, Coastaluirusu, Pojánamueri, meg Isten tudja, még mi nem. Ezekre a havasi örsökre jó öreg dunántúli népfelkelőket osztottak be. Mindig nagy bajban voltak az öregek, mert ha elmentek hazulról, sohasem tudták megmondani, hova valók. Kimpumnyelulujt Krumplilulujnak mondták, Coastalujrusut Hoztarozinak és így tovább. Na, de azért még sem vészelt el egyik sem.

Voltak azonban ennél nagyobb bajok is. Az ezerhat-száz méter magasán fekvő havasi örsre nem kaptunk főzőnőt. Pedig bizony elkelt volna, mert enni a havason is csak kellett s némelyik örsön harmincan is voltunk. Öt-hat csendőr, a többi népfelkelő. Egyideig mindig csak hideget ettünk, de a végén gyomorfájást kezdtünk kapni tőle. Mit tehattunk hát egyebet, elkezdünk magunk főzni. Ki mit tudott. Egy járőr egyebet sem tett, mint lejárt a faluba élelemért, meg vissza. Hordták fel hátizsákban.

Fabarokban volt az örs, amit télire mohával béleltünk. Egy helyiség volt az örsiroda, a másik egy nagy légénységi szoba, a harmadik a konyha. Konyhaedény nem igen volt, legfeljebb egy fazék, egy lábas. Takaréktűzhely sem volt, csak földbeásott katlan. Rendszerint húst, vagy szalonnát süttünk magunknak, de aztán ezt is meguntuk. Rendesebb ételekre vágyódtunk.

Elhatároztuk, hogy ezentúl rendesen főzni fogunk. Választottunk magunknak szakácsot is, egy harcsabajuszú öreg népfelkelőt, öreg harcost, aki már nem nagyon birta

rendezőszolgálatosoknak arra kell törekedniök, hogy főleg kezdetben a közbiztonsági szervek fölött minél több sikert arassanak, hogy ezzel a tömeg harcvágyát felébresszék és emeljék. Ugyanis egy mindjárt kezdetben bekövetkező legcsekélyebb visszacsapás, illetve vereség is gyors ingadozást okozhatna a belsőleg amugy sem szilárd tömegben.

A rendezőszolgálatosoknak az a törekvésük, hogy a közbiztonsági szervek járőreit, őreit, stb. rajtaütéssel meglepjék, a közbiztonsági szerveknek a tömegek feltartóztatására felállított őreit áttörjék, zárt oszlopait pedig kézigránáttal rárontás útján harcképtelenné tegyék, avagy a tömeg leple alatt szorosan körülzárva, mozgási szabadságukban korlátozzák. Amidőn aztán a tömegek a tüntetés és a kezdeti sikerek hatása alatt mámorosokká váltak s a közbiztonsági szervek erejének jórészét magukra vonták, a kommunisták elérkezettnek látják a fegyveres felkelés megkezdésének időpontját.

A csapatkötelékek összeállítása, ezeknek nagyobb testekbe való összevonása végett felvonulási területet biztosítanak maguknak, mely egyben a további harccselekmények kiinduló pontjává válik. Erre a célra a legalkalmasabbak azok a területek, gyárvárosok, bányák, ipartelepek, amelyeken a kommunista sejtszervezés a legelőrehaladottabb. Első teendőjük, hogy az e célra kiszemelt területen a közbiztonsági szervek kisebb erőin percnyi pontossággal megállapított időpontban egyszerre rajtaütnek s támadásaikat mindaddig megismétlik, míg onnan a közbiztonsági szerveket teljesen ki nem irtották. Ezzel egyidőben a felvonulási terület szélein levő épületeket, tereptárgyakat és terepet megerősítik s megszállják, az utcákat barrikádokkal elzárják, vagyis

mászni a havasokat. Jómódú gazda volt valahol a Dunántúlon, aki otthon valószínűleg nem sokat forgatta a főzőkanalat, de azért büszkén fogadta a megtiszteltetést. Kikente-fente a bajuszát, megmosta a kezeit, levagdalta a körmeit, még fehér kötényt is kerített valahonnan és elkezdett főzni. Megrakta a tüzet, feltette a bográcsot s közben nótára gyujtott:

*Akármi lesz vacsorára,
Csak legyen a csutorába
Jó üdeji bor,
Jó üdeji bor . . .*

A katlan alatt meg pattogott, sistergett a tűz, izzott a parázs, rotyogott az ebédnekvaló. Azon a vidéken inkább csak juhhúst lehetett kapni, azért elhatároztuk, hogy ürütokány lesz az első ebéd.

Segédlet is akadt az öreg számára. Az Általános Szolgálati Határozványok függelékében, a közigazgatás vezetésére vonatkozó szabályok után pontosan le volt írva, hogy az egyes ételeket hogyan kell elkészíteni. Miután azonban az öreg olvasáshoz sem sokkal többet értett, mint a főzéshez, az egyik csendőr felolvasta neki, hogyan van az Általános Szolgálati Határozványokban az ürütokány előírva. Megértette az öreg, nem hosszú a recept.

Végre elérkezett a nagy pillanat, az első magunkfőzte ebéd. Félreveszi az öreg a bográcsot, kiteszi az udvar közepére s mi köréje telepszünk a nagyszerű ürütokány élvezetének kéjes várakozásával.

Nézem a bográcsban a tokányt: feltűnően színtelen. Mintha nem is lenne benne paprika, már pedig ki látott tokányt paprika nélkül. Megkóstolom, hát olyan sótalan, hogy nem bírom lenyelni. Szólok a szakácsunknak:

— Öreg, evett-e maga életében ürütokányt?

általában berendezkednek a felvonulási terület védelmére, hogy ott csapataikat zavartalanul megalakíthassák.

Az oroszországi eseményekből és a kommunisták németországi eljárásából következtetve a kommunisták nem elégednek meg csupán egy felvonulási területtel, mert ez ellen könnyű lenne túlerőket összeszevonni és a lázadást gyorsan leverni. Ezért egy időben az ország több pontján ragadnak a kezükbe felvonuló területeket.

A védelemre berendezett felvonuló területekről egyes fegyveres rendezőszolgálatosok és kisebb csoportok törnek elő, egyrészt, hogy a közbiztonsági szervek csapatait nyugtalanítsák, másrészt — ez a fontosabb ok — hogy harcászatiilag fontos pontokat birtokukba vegyenek s ezáltal a felvonulási területen megalakult vörös csapatok támadáshoz fejlődésére kedvező helyzetet teremtsenek. Az így elért pontokat rögtön megerősítik (fészkek) és szívósan kézben tartják.

A felvonulási területen megalakult csapatok támadásba mennek át, abból a célból, hogy a különböző felvonulási körzetek közötti területeket birtokba vehessék. Támadásuk elsősorban a városok ellen irányul, ahol a táviró, távbeszélő, posta, pályaudvar stb. kézrekerítése és a hatósági ténykedések átvétele által helyzetük tetemesen megerősödik s ekkor valószínűleg meg tulajdonképpeni céljukat, az ugynevezett proletárdiktaturát.

Ami ezután következik, azt mindnyájan tapasztaltuk, erre nem vesztegetem a szót.

A leiratból nem lehet és nem szabad arra a következtetésre jutni, hogy a kommunisták az uralom megszerzésére mindenkor és mindenütt az itt vázolt

— Hát hogyne ettem volna — feleli méltatlankodva.

— Na, ha evett, akkor tudja meg, hogy abba paprika meg só is dukál.

— Hát persze, hogy dukál.

— Akkor maga miért nem tett?

— A Kovács alörmester úr azt mondta, hogy az hatályon kívül van helyezve.

Nem értettem. Kérem Kovács alörmestert. Az aztán jelenti:

— Örmester úr alázatosan jelentem, én is gondoltam, hogy kellene bele só, meg paprika, de a határozványokban hatályon kívül vannak helyezve, aztán azt gondoltam, hogy már csak csináljuk úgy, ahogy a szabályzat előírja, hátha így jobb lesz.

Kihozza az Általános Szolgálati Határozványokat s abból megértettem mindent. A 257. oldalon szabályszerűen törölve van az ürütokány második sorának szövege, hogy: „a húshoz mérten sőt és paprikát teszünk a hús fölébe és . . .” A többi szöveg maradt változatlanul. Még a Rendeleti Közlöny és a rendelet száma is oda volt írva a szélzetre, hogy melyik rendelte el a helyesbítést.

Nem volt közlönyünk s így nem tudtunk utánanézni a dolognak. Ami pedig úgy történt, hogy a szóbanforgó rendelet tényleg valami helyesbítést rendelt el a határozványokban, de a csendőr, aki a helyesbítést a mi példányunkban valamelyik örsön átvezette, elnézte az oldalszámot. Nem nézte a szöveget, csak kitörölte a sort, amelyiket a rendelet megjelölt. Véletlenül éppen a mi ürütokányunkba dukáló sőt meg paprikát helyezte hatályon kívül. Na, de ez egyszer nem respektáltam a miniszteri dekrétet. Pótoltattam a sőt is, meg a paprikát is s aztán jóízűen fogyasztottuk el a tokányt, ami ezúttal volt ugyan „előírással”, de azért elfogyott az utolsó fa

módszert fogják alkalmazni. Amint mi gondosan mérlegeljük a háborúban szerzett tapasztalatokat, hogy azokat haderőink kiépítésénél felhasználhatjuk, a kommunisták is kiértékelik eddigi sikereik és kudarcuk okait és ezekhez szabják további magatartásukat.

Alkalmazkodó képességükre találó a mi szomorú példánk, amelynél vér és ellentállás nélkül jutottak a hatalom birtokába és pedig röviden. A háborúba belefáradt nemzetet a nemzeti függetlenség és a kedvező békekötés ábrándjaival elkábították. Az egyetlen szilárd sziklát — gróf Tisza Istvánt — meggyilkolták. Liberális szabadkőművesek vették át a kormányzást, akik felbomlasztották a fegyveres erőt, fegyvert adtak a söpredék kezébe s akkor átjátszották a hatalmat a kommunistáknak, akiknek akkorra már kész terrorcsapatok állottak rendelkezésükre.

Azt hiszem, a kommunisták is tisztában vannak azzal, hogy nálunk ilyen könnyen és ilyen olcsón soha többé nem fognak a hatalom birtokába jutni. Valószínű tehát, hogy ha ezt mégis meg merészelik kísérelni, nálunk az ilyen fegyveres csapatok szervezésére különös súlyt fognak helyezni.

A kommunisták taktikájának alapelveit a fentiekben csak általános tájékozódás végett és a következő cikkeim bevezetéseképpen ismertettem. Ezután ugyanis a kommunisták ellen teendő speciális ellenrendszabályokkal és az ugynevezett közbiztonsági harcászattal fogok foglalkozni, amelynek alapelvei az általános katonai harcászat szabályaival megegyeznek ugyan, kivételnek részletei azonban különleges ismereteket és kiképzést is igényelnek. Mert hiszen természetes, hogy minden taktikának, a kommunisták sajátos harcmódjának is megvannak a maguk alkalmas ellenrendszabályai, amelyekkel a számításait keresztül lehet huzni. Elvégre, amit ők tudnak, azt mi is tudjuk, a bátorságunk sem száll az inunkba, ha arról lenne szó, nem néznők tehetetlenül a garázdálkodásaikat.

Két tanulságot azonban már most, előzetesen is levonhatunk az elmondottakból.

Az egyik a fegyverek után való kutatás fontossága. Nyugodt időkben a kommunista készülődések egyik leghatásosabb ellenszere az elrejtett fegyverek után való állandó nyomozás és azok szorgalmas őrizetbevétele, mert az elrejtett fegyver nemcsak egyszerű kihágást jelent, hanem számos életet is, amelynek kioltása céljából rejtegetik. Minél több elrejtett fegyvert vesz a csendőr őrizetbe, annál nagyobb szolgálatot tesz az ország közbiztonságának s annál nagyobb dicséretet érdemel. Az elrejtett fegyverek után való nyomozásban jó szolgálatokat tehet egy-egy megbízható besugó, akinek minden egyes, az ő útmutatása révén feltalált fegyverért vagy pisztolyért bizonyos összegű jutalmat is fel lehet ajánlani.

A másik tanulság pedig az, hogy a csendőrség a nyugodt idők mindennapi közbiztonsági szolgálatának ellátásával korántsem merítette ki hivatását. Mind technikailag, mind pedig kiképzés tekintetében okvetlenül fel kell készülnie arra, hogy az ország közbiztonságát nehezebb viszonyok között s még olyan ádáz és ravasz ellenséggel szemben is, tökéletes biztonsággal meg tudja védelmezni, mint amilyen a kommunizmus. A csendőrség minél magasabbfokú tonai kiképzése tehát nem haszontalan dolog, hanem az országnak és a testületnek egyenes létérdeke, mert amíg egy szervezetlen és fegyvertelen tömeg

támadását kisebb harci értékű csapat is el tudja hátrítani, addig a szervezett és szakszerűen vezetett fegyveres lázadás leverésére csakis olyan csapat képes, amely nemcsak akar, de tud is harcolni.

Hogy az ilyen harcnak mik a szabályai, későbbi cikkemben fogom leírni.

A tekintély.

írta: HORVÁTH LÁSZLÓ tiszthelyettes (Moson-szentjános).

Ha azt mondanám egyik-másik bajtársamnak, magyarázza meg, mi is voltaképpen a tekintély, valószínűleg zavarba jönne, mert ezt nem könnyű szavakban pontosan visszaadni. Én sem kínlódom a tekintély fogalmának elméleti meghatározásával, inkább csak leírok két kis esetet, azt hiszem, ezek kétségtelenül meg fogják magyarázni, mit kell a csendőr tekintélye alatt érteni. Különösen fiatalabb bajtársaim okulására szolgáljanak, nem azért, mint ha valami nagyon tanulságosak lennének, hanem, mert annak a szellemnek, amely a csendőrségben annak idején élt, ma is, ezután is tovább kell élnie s elsősorban a fiatalok azok, akik annak ápolására hivatottak.

Az 1909—1912. években a Felvidéken szolgáltam, Iglón. Az örsünknek csak külkörlete volt, mert magában a városban a városi rendőrség teljesített szolgálatot. Ne találja szokatlannak senki azt, amit az alábbiakban a városi rendőrséggel kapcsolatban leírok. Nem akarom én azt leszólni vagy megbírálni, de bizonyosan tudom, hogy az akkori rendőrkapitány úr, Matolcsy János, ki egyébként nyugalmazott százados volt, maga is mindenben igazat adna nekem, ha olvasná e sorokat. Meg aztán nem is titok, hogy a régi városi rendőrségek nem mindenütt voltak tökéletesek, de a hibákat legtöbbször rajtuk kívül álló szervezeti és anyagi okokban kellett keresni. Éppen azért kellett őket államosítani, hogy e hibákat kiküszöböljék, ami — mint az állami rendőrség példája mutatja — teljes mértékben sikerült is.

Tehát Matolcsy rendőrkapitány úr a csendőrséget mindig nagyrabecsülte s csak természetes, hogy így a csendőrség és a rendőrség között a legteljesebb egyetértés uralkodott.

1912 június havának egyik éjjelén, úgy 11 óra tájban erősen csengettek a laktanyánk kapujánál. Éppen én voltam az ügyeletes, gyorsan felugrottam és a kapuhoz siettem ajtót nyitni. A rendőrkapitány úr lépett be és az őrsparancsnok úr után érdeklődött. Kérte, hogy keltsem fel, mert segítséget akar tőle kérni. El is mondotta, hogy mihez.

Igló városnak körülbelül 40.000 holdnyi fenyőerdeje volt s így nagyban foglalkozott épületfakitermeléssel. Ennek következtében az ácsipar annyira kifejlődött, hogy az ácsok egészen szokatlan számban voltak a városban s mindenben vezetőszerpet akartak játszani. Ezek közül az ácsok közül körülbelül hatvanan mulattak most az ügynevezett fürdővendéglőben s annyira garázdálkodtak, hogy minden ajtót, ablakot összetörttek, a berendezést is megrongálták, a vendéglőst pedig az egész személyzetével és a családjával együtt kikergették.

A szorgalomnak két hatalmas rúgója van: szabadság és tulajdon. Két hatalmas ösztön ad a polgárnak erőt és lelkesedést a hon védelmében; s e két ösztön: szabadság és tulajdon. Csak két erő köti biztosan a népet honhoz és törvényhez s e két varázserő: szabadság és tulajdon.

L. Sekutz Aurél helyettes államtitkár, a belügyminisztérium rendőri szervezeti főosztályának új főnöke.

A rendőrkapitány a verekedők megfékezésére egy rendőrőrmestert küldött ki hat rendőrrel, de az ácsok megtámadták és elkergették őket, sőt két rendőrt, akik szembe szállottak velük, véresre vertek. Ezért most a rendőrkapitány négy csendőrt kért tőlünk, akik a verekedőket megfékezzék és a rendőrségre kísérik.

Abban az időben létszám dolgában nagyon rosszul állottunk, annyira, hogy az őrsökre a közös hadseregtől gyalogosokat kellett beosztani, hogy a szolgálat mégis menjen valahogy. Ezek a gyalogosok természetesen semmiféle csendőrségi kiképzéssel nem bírtak s nem is mentek csendőrszámba; csak azért vezényelték őket is szolgálatba, hogy a csendőrök ne járjanak egyedül, mert ez szabályellenes volt. Persze azért általánosságban kiválókat fiúk voltak ezek, a legtöbbjükből később csendőr lett, csak éppen hogy tapasztalatlanok és járatlanok voltak s a járőrvezetőnek a legtöbbször jobban kellett ügyelni rájuk, mint magára.

Akkor is az iglói őrsön az őrsparancsnokon kívül csak én voltam otthon, meg egy karhatalmi gyalogos. Az őrsparancsnokom ezért azt mondta, hogy négy főből álló járőrt nem adhat, mert nincsen, de kettőnket kivezényel s azt hiszi, hogy ketten is elvégezzük a dolgunkat. A rendőrkapitány úr aggodalmaskodott, mi gyorsan felszereltünk s elindultunk a helyszínére. Őrsparancsnokom azt mondta, hogy később majd utánunk jön a rendőrkapitány úrral.

Mikor a városházához értünk, ott álldogált a rendőrőrmester hat rendőrrel. A rendőrkapitányra való hivatkozással két rendőrt bizalmi egyén gyanánt magamhoz vettünk s elindultunk a vendéglő felé. Útközben megmondtam a gyalogosnak, hogy mindig csak engem nézzen, hogy mit csinálok s akármilyen lesz is, mellőlem el ne távozzék.

A Fürdő-utcában, mikor bekanyarodtunk, nagyszámú kíváncsi és bámész népet találtunk, akik a verekedés hírére gyűltek össze. Mikor mellettük elhaladtunk, többen azt a megjegyzést tették, hogy „Na, annak az egy csendőrnek is vége.” A rendőrök is megjegyezték, hogy kár lesz oda menni, majd családjukra hivatkozva, elmaradtak.

Mikor a vendéglő kapujába értünk, az igazat megvallva, egy kicsit magam is megdöbbsentem a látottaktól. Mintegy negyven-ötven részeg, garázda ember tört, zúzott ott mindent, ami a keze ügyébe akadt s a lárma akkora volt, hogy az ember a saját szavát sem hallotta. Mindenkinek a kezében volt valami, egy literes üveg, egy székláb, széttört asztallap deszkája, olyik még karót is kerített.

A vendéglő kitört és a sarkából is kidobott ajtajában a puskáinkat kész helyzetbe vettük s aztán erélyes hangon, a törvény nevében bekiáltottam, hogy csendőrök vannak itt, senki meg ne mozduljon s mindenki azt tegye, amit parancsolok. Megtámadni pedig senki se merészeljen, mert lelövöm.

A szobában levő tömeg éppen azzal volt elfoglalva, hogy a kármentő léceit szedte ki. Felszólításomra egy pillanat alatt mindenki úgy megállott, abban a helyzetben, ahogy éppen volt, mintha egy filmszalagot állítottak volna meg előadásközben s olyan csend lett, hogy a hangomat mindenki jól meghallotta. Ezután felszólítottam őket, hogy a kezükben levő eszközöket, léceket stb. tegyék le. Mindenki szó nélkül engedelmeskedett, csak egyikük, egy előttünk is ismert, hírheft verekedő, aki most is a főcinkos volt, jegyzett meg annyit, hogy: „No, ha ti vagytok itt, akkor engedelmeskedünk!” Én aztán erélyesen megmagyaráztam neki, hogy a csendőrt nem szokás tegezni, ami a többiekre is láthatóan igen csillapítóan hatott.

Ezután felszólítottam őket, hogy a vendéglő folyosóján álljanak sorba, mert be fogom kísélni őket a rendőrségre. Szép, katonás rendben sorakozott mind az ötven ember, aztán jobbra átot csináltattam velük és megindultunk szépen a városháza felé. Mire őrsparancsnokom a rendőrkapitány úrral odaért, mi már kísértük is őket befelé. Mikor valamennyit bezártuk a fogdába, a rendőrkapitány úr meleg kézzszorítással köszönte meg a segítségünket, az összegyűlt nép pedig, amikor a városházáról ei-

Dr. Kovács Dénes miniszteri osztálytanácsost, a belügyminisztérium államrendőrségi osztályának vezetőjét a belügyminiszter a rendőri főosztály vezetőjének helyettesévé nevezte.

A hadsereg sporthétről: Kormányzó Úr Ö Főméltósága Schöner Odilló altábornaggyal, a budapesti vegyesdandár parancsnokával beszélget.

távoztunk, hogy a laktanyába bevonuljunk, úgy megéljenzett, mintha követek lettünk volna.

Ugyanezen év október első vasárnapján délután 3 órakor egy fedeles hintó állott meg a laktanyánk előtt. A rendőrkapitány úr szállott ki belőle és az örsparancsnokunk után érdeklődött. Közöltem vele, hogy az örsparancsnok már ötödik napja nincs itthon, mint járásparancsnok a külörsöket szemléli. Valószínű, hogy egyéb dolga is akadt, mert különben vasárnapra hazajött volna. Ekkor elmondotta, hogy két idegen érkezett a városba s gyűlés megtartására kértek engedélyt, amit azonban ő megtagadott. Nevezettek ennek dacára összeszedtek vagy száz embert s éppen most tartják a nem engedélyezett gyűlést az úgynevezett Kisredout-vendéglőben. Ő kiküldött négy rendőrt, hogy a gyűlést feloszlassák, de néhányan az ajtókat karókkal elállották, a rendőröket nem engedték be, sőt egyikük a rendőrtizedest meg is ütötte. Kért tehát egy járőrt, hogy a gyűlést feloszlassa.

A karhatalmi gyalogossal, mint járőrtársammal újra felszereltem és a rendőrkapitánnyal együtt megindultam a szóbanforgó vendéglő elé. A vendéglő előtt nagy néptömeget láttam s ezért a rendőrkapitány urat arra kértem, hogy ne menjünk a főutcán, hanem közelítsük meg a vendéglőt a mellékutcán át, mert különben azok, akik a gyűlést tartják, észrevesznek bennünket és megszöknek.

Mikor a vendéglő hátsó kapuján beléptünk, az udvar felőli ajtóban álló egyik ember, akit valószínűleg mint a legbátrabbat állítottak ki örszolgálatra, a kezében volt

karót eldobta és bekiáltott, hogy meneküljön mindenki, mert jönnek a tollasok! (Pedig csak magam voltam tollas egyedül). Mire mi futólépésben a terem ajtójához értünk, a terem már teljesen üres volt, csak az ott volt borospoharak számából tudtuk megszámolni, hogy a gyűlésen nyolcvanketten voltak jelen.

A vendéglő előtt álldogáló nép csak akkor tudta meg, hogy miért menekült el mindenki olyan hirtelen, amikor minket megláttak. Újra megéljeneztek a csendőrséget, az utcán várakozó három városi tanácsos pedig odajött hozzánk és melegen gratulált, sőt az egyik, aki jómódú ember volt, ott a helyszínén felajánlott az örs részére tizenhat köbméter fenyőfahasábot, az én részemre pedig egy doboz Cuba-szivart. Nagyon természetes, hogy én mindkettőt illedelmesen megköszöntem, de tudtára adtam, hogy azokat sem én, sem pedig az örs el nem fogadhatjuk.

E két esetből kifolyóan a városi tanács elhatározta, hogy a belügyminisztériumhoz fordul azzal a kérelmével, hogy a város területén a közbiztonsági szolgálatot a csendőrség vegye át, de a belügyminisztérium a kérést a nagy létszámhiányra való tekintettel, elutasította.

Ilyen volt a csendőr tekintélye és ilyennek kell lennie ma is. Fegyverhasználatnál nem nehéz rendet csinálni vagy tartani s minden csendőrnek kötelessége arra törekedni, hogy azt, ahol csak lehet, elkerülje. Aki pedig tekintélyt tud magának és a testületnek szerezni, az olyan fegyverrel benne, amelyre a legtöbb esetben a puskánál is biztosabban támaszkodhatik.

A Poller-féle mintázó eljárás alkalmazása.

Írta: Dr. SCHRANZ DÉNES egyetemi tanársegéd.

(A budapesti kir. magy. Pázmány Péter Tudományegyetem Törvényszéki Orvostani Intézetéből. Igazgató: Dr. Kenyeres Balázs egyetemi nyilv. rendes tanár.)

(Befejező közlemény.)

A mintázást a füleken kell kezdeni, először a fülkagyló mélyébe visszük hatos lyoni kerek ecsettel a negocollt és igyekezünk a fül minden mélyedésébe behatolni, óvakodva légbuborék képzésétől. A füleknek csak az elülső részét és a szélét mintázzuk, a hátsót nem, mert akkor már részletekben kellene formálni. A fülek után az áll alatt kezdjük a mintázást kettős fényező ecsettel is haladunk felfelé a száj, majd az orr s végül a szem felé. A szem mintázásánál a mintázandó nézzen felfelé, hogy a szemrész tág legyen. Először a szemöldökre kenjük a negocollt a 6-os lyoni ecsettel, a szőrök irányában óvatosan, hogy a negocollt ne a szemöldök szőrök közé, hanem csak reá kenjük, (ugyanígy kell eljárni a rövid angolbajusznál is). Ha a felkenéssel közel jutunk a pillaszőrökhöz, vigyázni kell, hogy a pillákra ne jusson a negocoll. Ha a modell nyugtalan, várunk, míg a negocoll megmerevedik, addig csukva tartatjuk a szemét. A közönséges pillacsapás nem zavarja a munkát. A szem környékére kent negocoll megvastagítása után a homlokot kenjük be s végül a hajzat kezdeti részét megint széles ecsettel vigyázva, hogy a negocoll a saját súlyánál fogva széles sávban a hajzat fésülésének irányában ömöljön a hajra. (10. ábra a.)

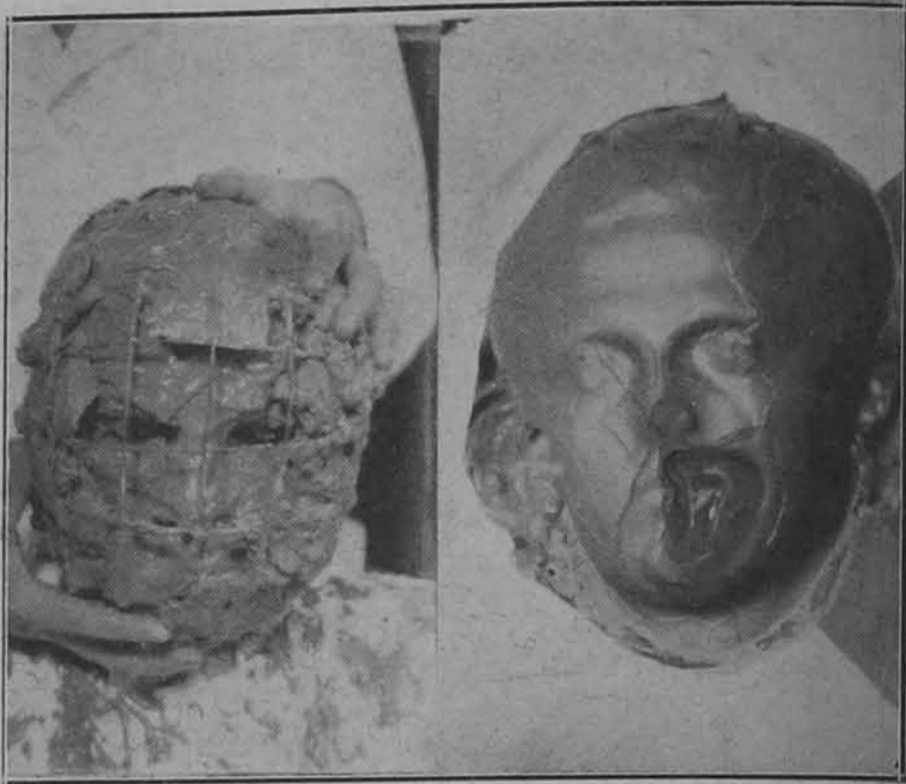
A következő lépés az arcosár felhelyezése, mely az arcról készített negatív megszilárdítását célozza. Mielőtt a kosarat feltennénk, széles fényező ecsettel meggyorsítjuk a már bekent területeket s most illesztjük oda a kosarat. (10. ábra b.) Minthogy azonban a kosár nem fekszik teljesen oda, a maradék negocollal igyekezünk a réseket betömve a kosár rögzítését elősegíteni. Ha ez megtörtént a mintázott fejet még jobban előre hajtjuk és megpróbáljuk a maszkot levenni. Először a füleket kell egyenként kiszabadítani, a fül hátsórészén tapadó negocoll eltávolítása után, azután

a

b

10. ábra.

a

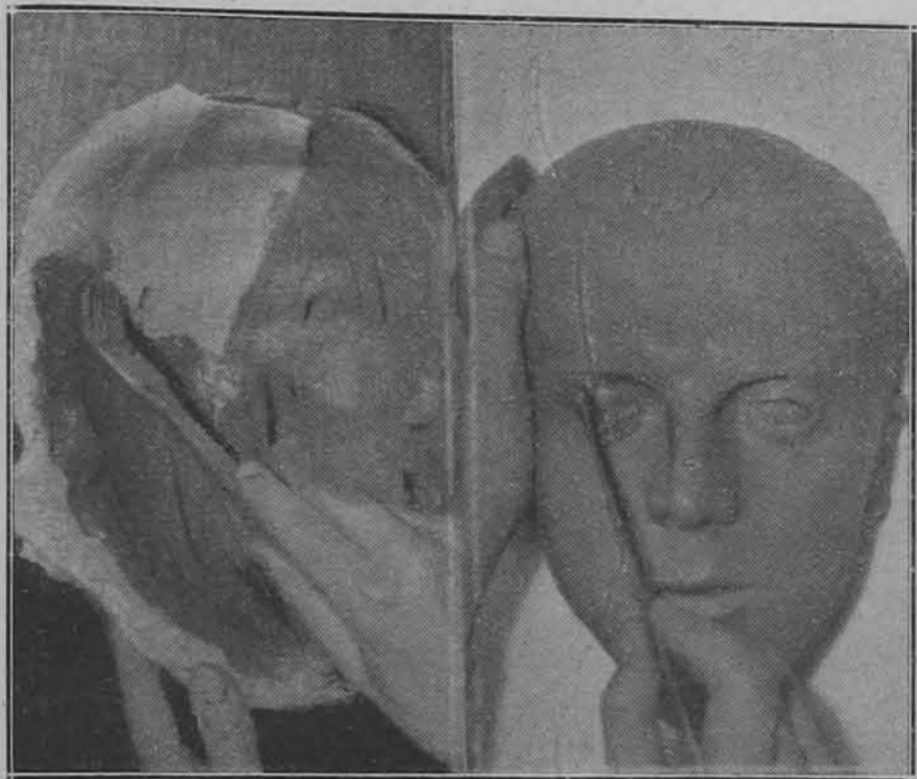
b

11. ábra.

próbáljuk az egészet leemelni, amely munkában a mintázott is segítségünkre lehet. (11. ábra a.) Óvatosan kiszabadítjuk az állat s végül a hajzatot s azután a mintázott haját gondosan kikeféljük, hogy az esetleg a hajak között tapadó negocoll odaszáradását elkerüljük. Ha netalán egyes részecskék (pl. a fülben, hajon) letörtek volna, azokat a legfinomabb tűk segítségével a helyükre rögzítjük.

Minthogy az arc s általában a nagyobb felületek pozitívjának az elkészítésénél egyszerűbb az öntési eljárás, mint a bekenés, azért az arcnál a szem és orrnyílásokat előzőleg kívülről negocollba mártott organtinnal kell elzárni. Ha ez megtörtént, négy hominit prizmatörünk össze és olvasztunk fel kis csőrös edényben és ezt a már említett módon a nedves ruhában tartott negatívba öntjük. (11. ábra b.) A megerősítés itt is kevert anyaggal és organtinnal történik legalább két rétegben. (12. ábra a.) A szétválasztást óvatosan elvégezve, a hibákat kikorrigáljuk, a szemrést kiigazítjuk, a szemgolyót szépen simára csiszoljuk. (12. ábra b.) Magának a szemgolyónak és környékének elkészítése nehéz munka és sok gyakorlatot kíván. Ha a szemgolyót festeni akarjuk, akkor simán hagyjuk, ha pedig nem akarjuk festeni, akkor előbb a szivárványhártyának, azután a pupilláknak megfelelően mélyedést vájunk bele. Vigyázni kell azonban mindig, hogy a szemek egy irányba nézzenek és szivárványhártyák és pupillák ne legyenek túl nagyok, vagy kicsik, sem egyenlőtlenek. A maszk széleinek forró spatulával való lesimítása után a belső részén, fent középen kis dróthurkot kasirozunk az anyagba, hogy a maszkot felakaszthassuk.

A halotti maszk készítése az előbbinél jóval egyszerűbb. Itt is ugyanazokat a területeket kenjük be negocollal, a füleken kezdve, mint élönél, de a csukott, vagy nyitott szemekre is kenünk s az orrnyílásokat is befedjük. Ha a negocoll már kb. 1 cm. vastag, 10 cm. széles organtincsíkokat fektetünk rá, először a két fülön és orron keresztül, azután az állon, a homlokon keresztül. (13. ábra a.) Ezeket az organtincsíkokat jól bekenjük negocollal és várunk addig, míg az egész megmerevedik. Ezután gipszbe mártott organtincsíkokat helyezünk a negocollrétegre, de vigyázzunk, hogy a fülekre, az áll alá ne jusson gipsz, mert akkor a maszk nem vehető le. (13. ábra b.) A gipsz megmerevedése

a

b

12. ábra.

után a levételnél először a füleket szabadítjuk fel, úgy mint élőknél, azután óvatosan az egésztest.

Ha a pozitívot nem azonnal készítjük el, a maszkot tegyük vízbe, mert a gipsz a negocollból vizet vonva el, azt megrepeszt. Ajánlatos a szétválasztás megkönnyítésére a gipszréteg felkenése előtt a negocollt paraffinolajjal bekenni. A pozitívot épp úgy öntjük ki, mint az előbb ismertettem, a különbség csak a maszk szétszedésénél mutatkozik, amennyiben a szétszedés előtt a gipszet óvatosan szét kell fűrészelni, csak azután lehet a negatívot a kész pozitívról levenni.

Élettelen tárgyak, nyomok lemintázása.

Élettelen tárgyak, nyomok lemintázásánál figyelembe kell venni, hogy azok vízszívók-e, vagy nem. A vízszívó tárgyakat a negocoll felkenése, illetőleg ráöntése előtt be kell vonni szigetelő réteggel. Akármilyen anyagot azonban nem választhatunk szigetelőnek, mert csak az alkalmas e célra, amely finom hártyát képez s a rajzolatot ugyyszólván alig befolyásolja. Ilyen anyag a paraffinnak telített benzines oldata, a paraffinolaj, a celluloze-lakk s a sellakspiritusz. Mindegyik veszedelmes, gyúlékony és robbanó anyag, azért óvatosan kell bánni velük. A permetezést finom, a festészetben használatos

a

b

13. ábra.

befúvóval végezzük s megszáradás után kenjük rá a negocollt.

Így járunk el, ha földben, homokban levő láb, vagy kéz benyomatot akarunk lemintázni. A nyomot befújjuk a szigetelő réteggel s ennek megszáradása után a negocollt széles sávban a nyomra öntjük. A megmerevedés után a negatívról az esetleg reátapadó részeket lemoszuk, megtöröljük (14. ábra a) s kevert pozitív anyaggal kiöntjük s ugyanazon anyaggal kasirozzuk. (14. ábra b.) Falon, ajón, deszkán levő vér, betörési, lövési nyomok lemintázásánál legjobb celluloze-lakkal fújni be az egészet s a megszáradás után felkenni a negocollt. Itt a negatív letisztogatása egyenesen tilos, nehogy esetleg rajta tapadó fontos anyagokat ily módon elpusztítsunk.

Hóban levő nyomok mintázásánál hígabb negocollt használunk, amely alacsonyabb hőfokon szilárdul. Ebben az esetben a negocollt vastag sugárban kell önteni, mint a gazdasszony a dézsából a vizet szokta kiönteni. A kiöntött negocoll csak vékony rétegben fekszen a havon, mert különben az alatta levő hó megolvad s a nyom és negatív tönkre megy. Vékony rétegben való öntésnél a hóval érintkező negocoll felületés rétege azonnal megmerevedik, úgy hogy egy másik vékony negocoll réteget újra minden veszély nélkül reá lehet önteni. A hó nyomot világos hominit anyagból készítjük el hasonlóképen a világos alapon nyugvó nyomokat is, míg a sötét alapon nyugvó nyomokat és a kasirozást kevert anyaggal végezzük.

Szövetek lemintázása előtt legjobb azokat paraffinolajba mártani s azután önteni rájuk a negocollt. A megmerevedés után nem a negocoll választandó le a szövetről, hanem fordítva a szövet a negocollról. A szövetből a paraffinolajat benzinen való áztatással vonhatjuk ki.

Holttestrészek lemintázásánál törekedjünk arra, hogy a lemintázott darabon a tájékozódás könnyű legyen. Ezért a lemintázandó területbe jellegzetes pontokat is vegyünk bele. Pl. emlőbimbó alatti lövési sérülés esetén mintázzuk le a bimbót, a bordaív egyrészét s a mellkas középvonalát.

Részletforma készítése.

Nem célo, hogy minden mintázást részletesen ismer-tessek, mert arra nincs is szükség, hiszen úgy sem lehet minden eshetőségre kiterjeszkedni. A lemintázásnál az illető találékonyságára van bízva, hogy az eddigieken elindulva adott esetben hogyan végezze el munkáját. A lényeg az, hogy az általános szabályokat tartsa be s a mintázás sikerülni fog. Minthogy gyakran előfordul az az eset, hogy egy tárgyat nem lehet egy darabban lemintázni, mert a különböző irányú mélyedések és kiemelkedések miatt nem volna leválasztható a negatív, ezért szükségesnek tartom a példa kedvéért a részletekben való formázás technikáját is ismertetni. Például egy cügos cipő

a

b

14. ábra.

lemintázásánál a negatív három részletformából készül: külön a talp és sarok, külön az elülső rész, egészen az ú. n. cüg hátsó részéig és a hátsó rész. Magának a cipőnek a megtekintése vezeti a mintázót arra a gondolatra, hogy az egy darabban nem mintázható, mert különben nem lehetne a negatívot leszedni. Ebben az esetben legalkalmasabbnak a három darabból való mintázás bizonyul, mert lefelé, mellfelé és hátrafelé irányban mutatkozik legcélszerűbbnek a negatív leválasztása. Emberi fül mintázásánál pl., minthogy a fül rugalmas, a negatív levétele nem okoz nehézséget, mert a rugalmasság határain belül történik. Nem így áll azonban a dolog, ha egy már lemintázott pozitív fülről akarunk újra negocollal negatív öntvényt készíteni. Ebben az esetben legalább öt részletformában kell a mintázást megkísérelni, mert a merev fül mélyedéseiből a negocoll csak kis darabokban és megfelelő irányban vehető ki.

A 15. ábrán látható kis szobor lemintázásánál a negatívot két részből készítettük el. Előbb a hátsórészt, azután a szélek egyenletes lesimítása, kapcsolódó mélyedések kivágása után paraffinolajjal bekentük, erre öntöttük a

15. ábra.

mellső felületet borító negocollt. Minthogy kiönteni s nem ecsetelni akartuk a pozitívot nem mutatkozott célszerűnek a kúpalakú negatívot kézbe fogni, mert fennállott a veszélye annak, hogy öntés közben a két fél elválk egymástól, eltolódás jön létre, a forró hominit a tenyerünkbe, ruhánkra folyik, súlyos égési sérüléseket okozva. Ennek elkerülésére a negatív síma külső felületére a csúcs felé irányuló éles bevágásokat készítettünk az egészet bealajoztuk és a pozitív készítésnél említett organtin tartalmú meleg hulladék anyagból sapkát készítettünk és a negatívra nyomtunk. Mikor ez lehült a sapkát lehúztuk a csúcs irányában, a negatívból kiemeltük a szobrocskát és a sapkába ismét visszahelyezve, a két negatív részt kiöntöttük pozitív anyaggal.

A kézi felszerelés.

A nyomozó csendőrnek helyzete a lemintázásnál meglehetősen nehéz, mert gyakran elhagyott helyen, vagy félreeső faluban kell a helyszínén elkészíteni a negatívot, ott kell befejezni a pozitívot, kikorrigálni, esetleg be is festeni. Minthogy ez igen fáradságos munka, különösen, ha a felszerelés hiányos, ezért igyekeztem az alábbiakban a mintázáshoz legszükségesebbeket összeállítani. Ez a gyűjtemény ilyen alkalommal feltétlenül elhozandó a mintázás színhelyére.

3, esetleg több kg darált negocoll.

3 kg alabastrom gipsz.

1 doboz hominit.

½ kg aprított, kevert pozitív anyag.

Edény és kanál a gipsznek.

Aluminium főzőedény és fakanál a negocollfőzéshez.

Egy zománcos agyagedény a negocoll lehűtésére.

Egy csőrös olvasztó, zománcbögre, karimával a hominithez.

Egy csőrös olvasztó, zománcbögre, karimával a kevert pozitív anyaghoz.

Egy-egy 1-es, 3-as széles fényezőecset és 8-as, kerek lyoni ecset a negocoll felkenéséhez.

Egy-egy 20-as, 10-es nagyságú lapos lyoni fekete sörteecset a pozitívhoz.

Egy nagy spatula és 4 darab mintázó eszköz.

Két-két negatív és pozitív kés.

Acélfűrész.

Drótok.

Egy darab olló.

½ m² organtin és cérna.

Korrigáló tük.

Egy tartályos petróleumfőző.

2 liter petróleum.

1 üveg celluloze lakk.

1 üveg sellakspiritusz.

1 darab permetezőcső.

1 üveg paraffin benzinen oldva, ecsettel.

Egy-egy karton és bádoglep.

Viaszkosvászon, rongyok.

Olaj és temperafestékek.

Tégelyek és üveglapok a festék keveréséhez.

Festékoldó szerek.

Festőecsetek.

Munkaruha.

Dezinficiáló szerek.

Viztartóedény.

Bevásárlási források.

Ismertetésem végén alább sorolom fel azoknak a cégeknek a jegyzékét, melyeknél a laboratórium felszereléséhez és mintázásához szükséges anyagok beszerezhetők, megadva azt a mennyiséget is, melynek beszerzése kívánatos.

Figner Frigyes, VI., Hajós-u. 41. (aut.: 216—49.) útján megrendelhető: 5 kg. negocoll, 2 doboz kaschier Hominit, special carna, 3 doboz kaschier Hominit hell, hominit festékek, termofor.

Kurze, Berlin, N. Inwalidenstr. 105.: Modellereisen (Polker) 82, 83, 84, 90, 91, 93 szám, Grudkratzer 149. szám, Spachtel 2, 25, 57, szám, Ziehklinge 171 szám, Schlinge 159, 212 szám.

Edward Nowakowsky, Wien, IX., Spitalgasse 25.: Késkészlet a Poller-féle mintázáshoz (negatív és pozitív kések, kaparók).

Heinrich A. és fiai, VIII., Üllői-út 32. (József 465—89): Egy husdaráló, egy 2—3 literes és egy 6—7 literes aluminiumfazék, fedő nélkül, fazékfogó, három darab csőrös, fehér zománcbögre, 8 cm-es és két darab csőrös zománc fehér bögre, 9 cm-es, egy-egy 1, ill. 2½ l-es zománccfazék csőr nélkül, aluminium merítőkanál, tartályos petróleum gyorsfőző vagy gázfőző, két darab keverő fakanál, két darab 3—5 deciliteres mázos agyagbögre, acélfűrész, lágy bádogg és rézdrótok, csavarok, szegek, csavarhúzó, kalapács, furó, harapófogó, véső, drótháló, bádoglepök és dörzsvászon (smirgli).

Jurány Henrik, VI., Andrássy-út 28. (Aut. 186—17) útján megrendelhető egy darab forrasztó lángos Bunzen-égő, azbesztes drótháló, háromláb 1-es, 0-ás, 00-ás rovarfü, gummicsovök, viaszkosvászon 10 m² organtin, egy orsó erős, fehér cérna.

Straub U., IV., Petöfi-tér 1. (Aut. 884—26): 25 kg. alabastrom gipsz, 3 kg fehérszurok, 3 kg mintázó agyag.

2 liter petróleum, fél liter benzín, fél liter terpentinolaj, negyed kg sellakk, negyed kg cellulózelakk, 1 kg krétapor, 3 kg paraffin, fél liter paraffinolaj.

Vakok műhelye VII., István-út 72. (Józs. 346—42.) Lapos lyoni fekete sörte ecsetből 3 drb 20-as, 3 drb 10-es, és 6 darab 6-os; kerek fekete sörte aranyozó ecset (Anlager) 10, 8, 6-os számokból 3—3 drb; kerek lyoni ecsetből 20, 14, 8-as számokból 3—4 drb; széles fényező ecsetből (Rucker), 3-asból 1, 2-esből 2, 1-es 3 drb; ferdére nyirt mókus ecset (Schranz), 3 drb és 3 drb ferdére nyirt az előbbieknél nagyobb nyest ecset.

Kreutle Ferenc, IV., Kämmermayer-utca 1. (Aut.: 893—44.) Schmincke-féle olajfestékből: Horganyfehér VII., elefántcsont fekete VII., világos nápoly sárga IV., kadmium sárga II., világos okker I. VII., égetett Sienna VII., Van Dyck barna IV., természetes umbra VII., világos krapplakk I. IV., sötét krapplakk 3. IV., világos cinóber IV., sötét caput mortuum VII., terra di Pozzu-oli VII., cölinkék II., poroszkék IV., világos kobaltkék IV., sötét ultramarin IV., kobalt ibolya II., kromélegzöld II., cseh zöld föld VII. Schmincke-féle tanulmány tempera festékek: állandó fehér, fekete, világos kadmium sárga, égetett Sienna, világos krapplakk, cinóber vörös, kobaltkék, ultramarin, állandó zöld, nedvzöld. 4 drb festéktégely, vidraecsetek olajhoz 8, 3, 1 nagyságban, lapos vidraecset olajhoz 12, 8, 4 nagyságban, kettős hajecset, 14/16 és 6/8 nagyságban, tufecset, egyenes végű lúdtoll nyéllel, 1, 1/0, 2/0 nagyságban mindegyikből egy-egy, két üveg marhaepe temperához, egy üveg lenolaj, egy permetezőcső fixirózáshoz.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Egy nagyszabású kémkedési eset.

írta: RUSSEL őrnagy,
az amerikai titkos szolgálat főnöke Franciaországban.

AJÁNLÁS.

A katonai rendőrség tisztjeinek és legénységének és az amerikai segítő-hadsereg titkos szolgálatot végzett tagjainak ajánlom e sorokat, akik szívesebben teljesítettek volna arcvonalbeli szolgálatot, de mint igazi katonák, hivatásbeli szolgálatukat is majdnem leküzdhetetlen nehézségek és komoly veszedelem dacára, derekasan teljesítették.

Utánnnyomás tilos.

Copyright 1924 by Williams & Co.

Még nem volt háború, amelyben a tudományt a harcoló csapatok segítségére annyira igénybevétték volna, mint a világháborúban. Tudósok, gyárosok és hasonló „civiliek” igen nagy mértékben hozzájárultak ahhoz az eredményhez, amelyet a szövetségesek elértek. Min-

den zsenialitása és bámulatos tapasztalatai dacára még magának Napoleonnak sem lehetett fogalma arról a világszervezetről, amelyre ma egy hadseregnek szüksége van, ha győzni akar. A háború előtt az olyan alakulatok, mint az útépitőosztagok, az elpusztított területeket termékennyé tevő erdész-zászlóaljok, rejtőosztagok, de különösen a katonai tűzoltóosztagok mind ismeretlenek voltak.

Ezeket a tűzoltóosztagokat nem az arcvonalban alkalmazták, hogy az égő cseppfolyós vagy gáznemű anyagokat vagy az ezek által okozott tüzeket eloltsák, hanem a hadtápterületeken, hogy a hadtápraktárakat, amelyekben billiónyi dollár értékű vagyont fektet, a tűztől megóvják. Ezekben a tűzoltóosztagokban Kelet-amerikai nagyvárosi tűzoltóságainak kiválogatott legénysége teljesített szolgálatot. Elsőrangú kiképzésüknek és nagyszerű felszerelésüknek volt köszönhető, hogy a nemcsak felbecsülhetetlen értékű, de pótolhatatlan anyagokat csapataink számára meg tudtuk menteni. Nemcsak a véletlen tüzeseteket küzdötték le, hanem megakadályozták azokat a jól szervezett megsemmisítési kísérleteket is, amelyek hajógyáraink és raktáraink ellen mindegyre megisméltődtek.

Azzal már kezdettől fogva tisztában voltunk, hogy a németek mindent meg fognak kísérelni, hogy csapatainkat harcképtelenné tegyék és hogy a hajógyáraink és raktáraink, amelyek a francia partok mentén mérföldekre nyúltak el, a gyujtogatók számára jó csalétket fognak szolgáltatni. Már 1918 elején különféle kísérletezések történtek, hogy a hajógyárainkat felgyujtsák. Ezek a kísérletek azonban meglehetősen ügyetlenek voltak, a tetteseket minden egyes esetben elfogtuk és megbüntettük. Természetes, hogy azután még fokozottabb éberséggel őrködünk s hogy aztán később jelentősebb tüzesetek már nem fordultak elő, gratuláltunk is egymásnak és reméltük, hogy a helyzet nem fog többé rosszabbodni.

Egyszer azonban La Rochelle-ben az egyik rendőrbiztosunktól jelentést kaptunk, amely újabb veszedelemre hívja fel a figyelmünket. A jelentés így szólt:

„Az utóbbi napokban majdnem minden éjjel tüzet fedeztünk fel a kikötői benzínraktárakban. Szerencsére valamennyit idejében el tudtuk oltani. Ha azonban nem történnek lépések, hogy a tettesek nyomára jöjjünk, előbb-utóbb olyan tűz fog kiütni, amely benzinkészletünknek legalább 75 százalékát el fogja pusztítani s ezáltal az egész amerikai hadseregnek beláthatatlan károkat fog okozni. Szigorú parancsokat adtak ki azok ellen, akik gyufát hordanak maguknál, minden német foglyot alaposan megvizsgálják, mielőtt a kapun bemelegy, mindenkit, aki a parancs ellen vét, a legszigorúbban megbüntetik, mégis mindegyre tűz üt ki. Mindent megtettünk, hogy a tettes nyomára jöjjünk, de a legkisebb gyanus körülményt sem vettük észre. Sürgős szükségünk van az Ön segítségére, hogy a titokzatos esetekre fényt derítsünk.”

A parancsnokló tábornok is igen komolynak látta az esetet és megparancsolta, mindent tegyünk meg, hogy a gyujtogatót kézrekerítsük. A La Rochelle-i kikötői raktáraknál német foglyotábor volt, több mint 3000 hadifogollyal, akikért — jóllehet a franciáknak is éppen annyit dolgoztak, mint nekünk — mi voltunk felelősek, mert a mi foglyaink voltunk. Nekünk volt tehát kötelességünk a tettet is kinyomozni és megbüntetni. Meg voltunk győződve róla, hogy a németek voltak a

A hadsereg sporhétről: Malanotti alezredes, a lovas versenyek egyik győztese bravúros ugratás közben.

gyujtogatók, ezért minden figyelmünket reájuk összpontosítottuk.

Eleinte a raktárakba és azok környékére öröket rejtettünk el, akiknek nem volt más feladatuk, mint hogy a foglyokat munkaközben megfigyeljék. De ez alatt az idő alatt is, amíg ezek a külön őrségeink állottak, tűz ütött ki, amely kétségtelenül megsemmisítette volna az összes raktárainkat, ha a szél kedvezőre nem fordul és a tűzoltóságunknak így lehetővé nem teszi, hogy a tüzet eloltsa, mielőtt nagyobb területre terjedt volna. Ez semmi esetre sem bizonyította intézkedéseink kiválóságát, de még mielőtt másik módszert találtunk volna, az ellenségnek újra sikerült tüzet okoznia, amely ezúttal az egész francia vegyszerkészletet elpusztította.

A hajógyárakba és raktárakba lépés előtt minden egyes hadifoglyot még szigorúbban megvizsgáltunk.

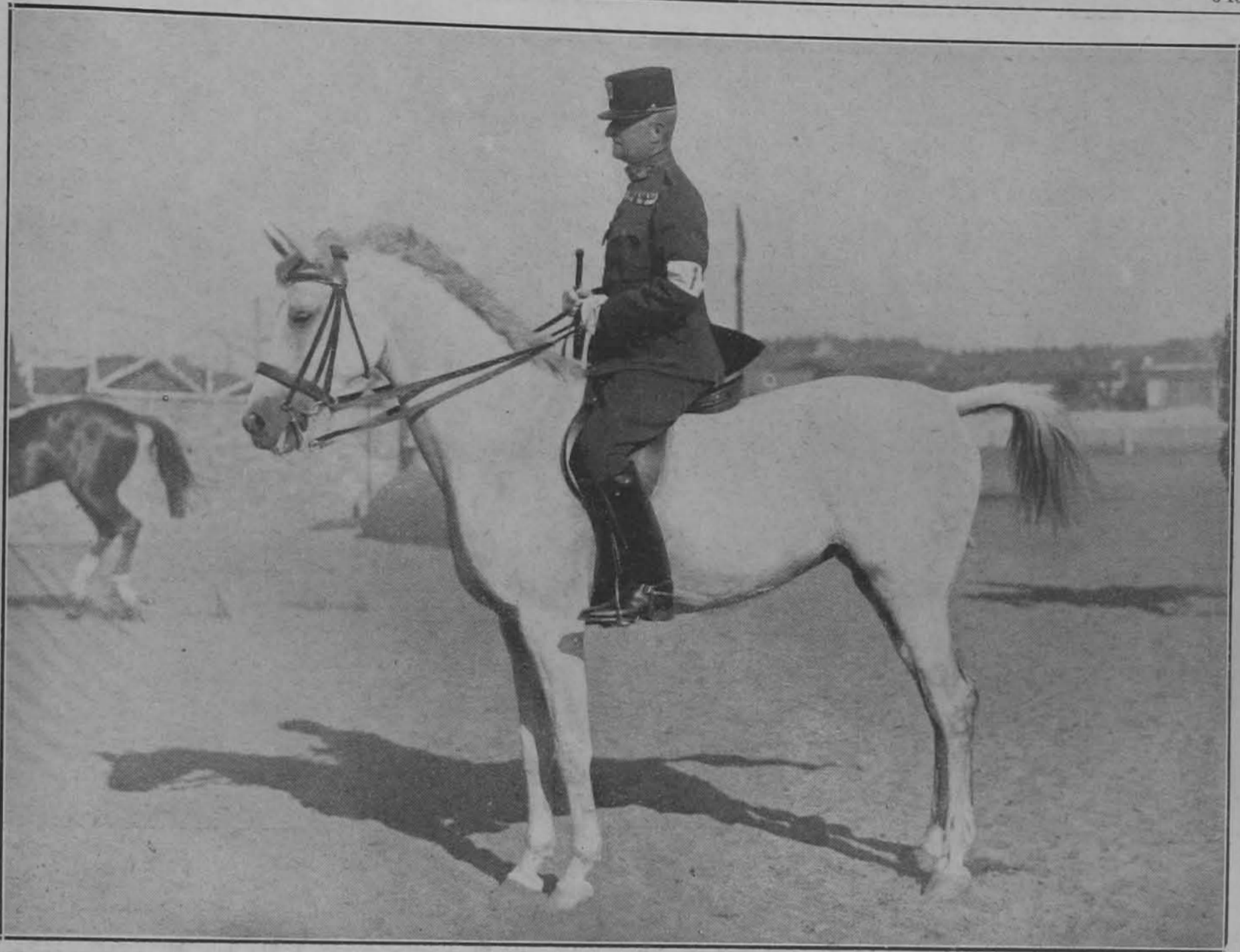
Miután — mint már említettem — meg voltunk győződve róla, hogy a gyujtogatásokat a németek követik el, elhatároztuk, hogy németül beszélő detektiveket hozunk a foglyotáborba. Ha azonban három új foglyot külön küldünk be a táborba, mindenki tisztában lett volna vele, hogy ezek a mi kémeink s a bűnösök bizonyára óvakodtak volna tőlük. Ezért aztán elhatároztuk, hogy a három emberünket kiküldjük a legelső arcvonalba. Az volt a feladatuk, hogy mindjárt ott az arcvonalban, keveredjenek az akkor elfogott német foglyok közé, hogy így aztán feltűnés nélkül tudjuk őket a mi foglyotáborunkba beszállíttatni. Ez a tervünk az embereink szempontjából meglehetősen veszélyes volt. Az

egész idő alatt ugyanis német egyenruhát kellett viselniök s ha ezalatt a németek elfogták volna, bizonyos, hogy mint kémeiket agyonlövették volna őket. Ha pedig a mi vonalainkban látták volna meg őket kísérő nélkül, a mi embereink lőttek volna reájuk, még mielőtt megkérdezték volna, hogy honnan jönnek.

Miután tervünket minden oldalról alaposan megbeszéltük, a három megbízottunk elindult az arcvonalba. Az első támadás alkalmával az ott ejtett német foglyok közé vegyítették és velük együtt a fogolygyűjtőállomásra kísérték őket. Onnan a többi fogollyal együtt a főgyűjtőhelyre kerültek, hogy onnan szétosszák őket a különféle foglyomunkahelyekre. Minden elővigyázati intézkedést megtettünk, hogy senki, még az őrség se tudja meg, hogy ezek a mi embereink. Még az őrség tisztjait sem avattuk bele a dolgokba, mert féltünk, hogy a mi embereinkkel jobban fog bánni, mint a többi fogollyal s ezzel elárulja magát.

Megérkezésük után a hajógyárba küldöttük őket, hogy a többi fogollyal együtt dolgozzanak. Miután azonban megüzenték nekünk, hogy ha mindig csak egy helyen dolgoznak, nem lesz alkalmuk minél több fogollyal érintkezni, a latrinatisztítókhoz osztottuk be őket. Még ezt a legpiszkosabb és legutálatosabb munkát is szívesen vállalták. Nem győztük eléggé dicsérni a szolgálatkészségüket, amelyet tanúsítottak csak azért, hogy a feladatuknak meg tudjanak felelni.

Ebben az időben egy ember működött ebben a fo-

A hadsereg sporthétről: Kormányzó Úr Ö Főméltósága első díjat nyert lova a díjlovaglásban. Lovagolta: Pados ezredes.

golytáborban, aki magát Freytagnak nevezte és a svájci vöröskereszt megbizottjának adta ki.

Nem tudom, így írta-e a nevét, mert nincs róla feljegyzésem. A német kormány kérésére került oda, hogy a német hadifoglyok jólétéről gondoskodják. Irományai rendben voltak és nagyon jól értett hozzá, hogy mindekivel megszerettesse magát, akivel csak érintkezett. Szerény, nyugodt fiatalember volt, akinek igazi úri mivoltát nem lehetett félreismerni. Nagyszerűen beszélt angolul, alig észrevehető idegen kiejtéssel. Arcszínéről a tüdővész első stádiumára lehetett következtetni. A maga nyugodt módján azonban nagyon szorgalmas volt és sohasem panaszkodott a betegségére, mignem egy náthaláz az ágyhoz nem kötötte. Ez az utóbbi körülmény az amerikaiak és szövetségeseik ügyének végtelenül nagy hasznára volt.

Heteken át nem gyanította senki, hogy a svájci vöröskeresztnek ez a megbizottja, aki mindig olyan komolyan fáradozott a hadifoglyokért, más lett volna, mint akinek magát kiadta: emberbarát. Szabadon járt-kelt a városban és mindenhez, amire csak szüksége volt, könnyen hozzájutott. Az ő teendői közé tartozott, hogy a hadifoglyokat a lehetőség szerint féregmentes állapotban tartsa s ebből a célból mindig ellátta magát bizonyos, orvosságnak használt vegyszerekkel. Ha pedig egyszer-máskor valami másféle savat akart a féregmentesítés szempontjából kipróbálni, semmi akadálya nem volt annak, hogy beszerezze.

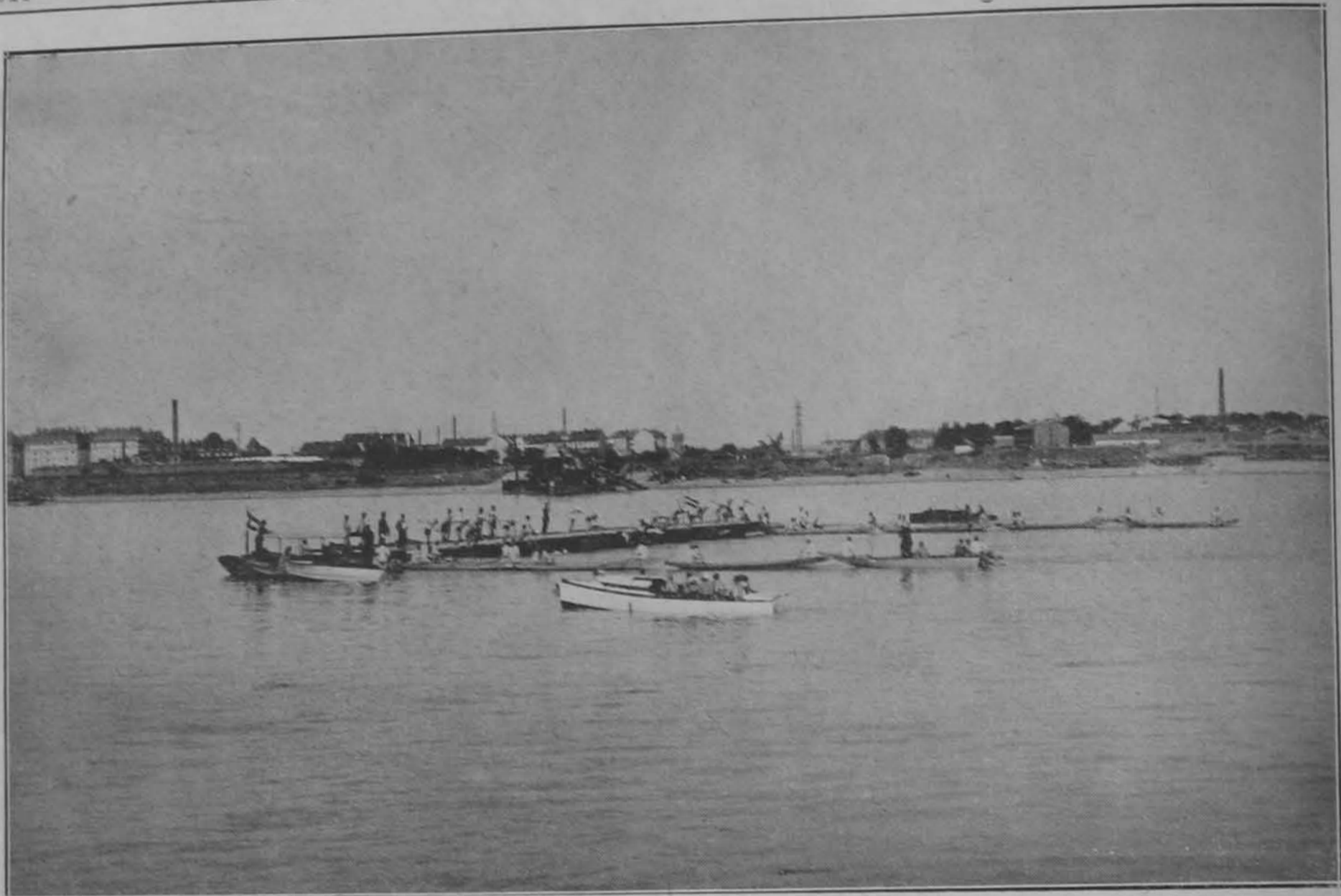
A detektiveket kiképzésük alkalmával mindig figyelmeztetik arra, hogy a legkisebb dologra is legyenek figyelemmel, lényegtelennek látszó rendkívüliségeket is figyeljenek meg, indokolatlanul ismétlődő csekélységeket ne hagyjanak figyelmen kívül, mert csak így lesznek képesek idővel nagyobb titkok birtokába jutni. A mi három emberünk is szorgalmasan kötötte a barátságokat a foglyokkal, lázasan kutattak legalább gyanúkok után, de semmi kézzelfoghatót nem tudtak megállapítani.

Egyszer azonban feltűnt nekik, hogy Freytag, amikor három fogollyal beszél, őket a többiektől mindig elkülönítette és legtöbbször az udvar közepére vitte.

Később azt jelentette az egyik megbizottunk, hogy három fogoly mindegyre elvesziti a zubbonyát. Ez a három fogoly ugyanaz volt, akikkel Freytag mindig egyedül tárgyalt. Később ugyanaz a megbizottunk megállapította, hogy a zubbonyok mindig olyankor szoktak elveszni, amikor azokat valami féregmentesítő vegszerrel kezelték. Amikor aztán végül azt is jelentette, hogy a tüzesetek mindig olyankor szoktak történni, amikor egyik vagy másik zubbony elvész, kezdtük sejteni, hogy a tettesek sarkában vagyunk, jóllehet ezeket a halvány gyanúkokat még távolról sem tudtuk olyan bizonyítékokkal alátámasztani, amelyek alapján nyíltan felléphettünk volna.

Megint nagyszabású gyujtogatási kísérlet történt. Ugyancsak igyekeznünk kellett, nehogy a gyárainkat és raktárainkat s azokkal együtt talán az egész háborút

A hadsereg sporthétről: A hadsereg folyambajnokság startja.

is elveszítsük. Egy, a németek szempontjából kedvező szél is már könnyen győzelemhez segítette volna őket.

Ekkor betegedett meg Freytag náthalázban. A dolgokat úgy rendeztük, hogy kezelőorvosa és ápolónője a mieink közül kerüljenek ki. De hiába próbálkoztak vele, nem bírtak a beteg bizalmába férkőzni. Nem árulta el magát, de nem árulta el a gyanúját sem, amely pedig bizonyára felébredt benne. Jóllehet az orvos megmondotta neki, hogy öt-hat hét előtt semmi esetre sem szabad felkelnie, hallgatott még akkor is, amikor Mária, az ápolónője ajánlkozott, hogy elvégzi a dolgait helyette.

— Ön tudja — mondotta neki az ápolónője —, hogy én Amerikában születtem ugyan, de német származású vagyok. Németországgal érzek és kész vagyok a legmerészebb dologra is, ha azzal a német ügynek segítségére lehetek.

Minden kísérlet meddő maradt. Új tervet kellett tehát kieszelné. Mária-t kiiktattuk, hogy menjen a fogolytáborba a foglyok közé és mondja azt nekik, hogy Freytagot a betegsége alatt ő fogja helyettesíteni, mert Freytag megkérte, hogy gondoskodják helyette a hadifoglyokról. Különösen annak a három fogolynak a bizalmába férkőzött be, akikről tudtuk, hogy Freytag bizalmasai.

Végre-valahára az egyik fogoly elszólta magát. Azt mondotta, hogy azokból a vegyszerekből, amelyekkel a férgemet szokta irtani, nagyobb mennyiségre volna szüksége. Megkérte az ápolónőt, mondja meg Freytag úrnak, hogy a legutolsó tinktura nem volt elég erős és ezért nem hat elég gyorsan. Az újabb szállítmánynál meg szeretné kísérni, hogy a mennyiséget nem lehetne-e változtatni?

De még ezzel a nagyon fontos jelentéssel sem tudtuk, mit kezdeni. Mikor már a zsebünkben volt, még akkor sem gondoltuk, hogy a probléma tulajdonképpen már meg is van oldva és még ezután is még mindig a sötétben tapogatódtunk volna, ha a svájci egy elővigyázatlan kijelentést ki nem szalaszt a száján.

Mikor Mária a fogoly üzenetét átadta, Freytag azt felelte:

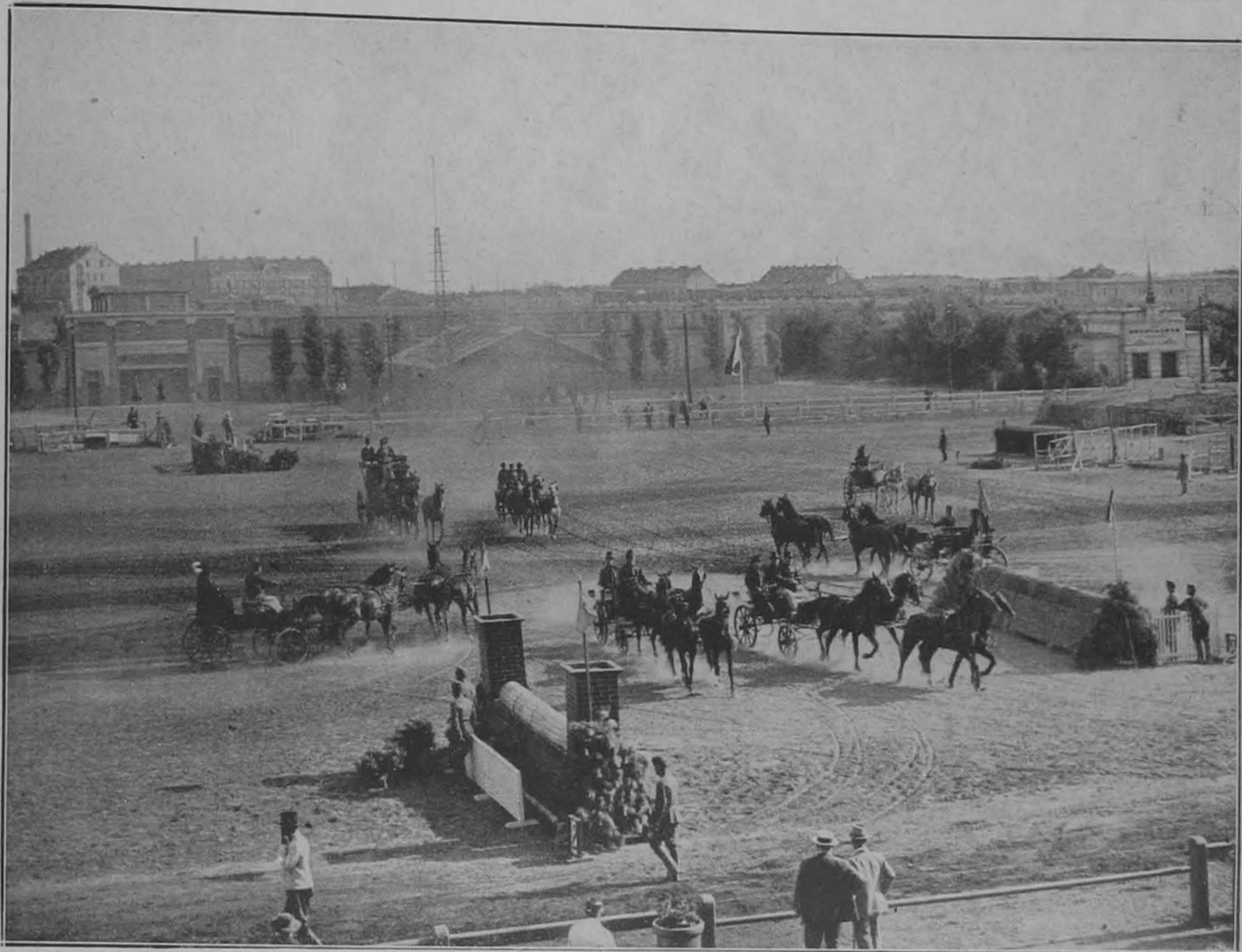
— Ha majd jobban leszek, magam fogok egy újabb keveréket kipróbálni. Mondja meg Hansnak, hogy ne használjon többet belőle addig, amíg én újra ki nem próbálom. Veszélyes a dolog, várjon addig, amíg személyesen és pontosan meg nem mondom neki, hogy milyen arányban kell őket használnia.

Mikor az ápolónő ezt nekem jelentette, elhatároztam, hogy magam is fogok ezekkel a vegyszerekkel kísérletezni. Megkértem egy barátomat, egy orvost, hogy segítsen. De nem engedte meg, hogy kísérletezzem:

— Ha nem ügyel, majd a levegőbe röpíti magát — mondotta. — Ez a két vegyszer, ha egymással érintkezik, öngyulladást okoz. Még majd mindent felgyújthat vele!

Ezzel fel is fedeztük a világháború egyik legnagyobb szabású merényletét.

A dolog most már nagyon egyszerű volt. Freytag, mikor a foglyokat a féregmentesítésre kitanította, meghagyta nekik, hogy ruháikat az első savba áztassák bele, de a savat ne távolítsák el a ruháikról. Csak a három beavatott fogoly ismerte a tulajdonképpeni célját ennek az intézkedésnek. Ők hárman a második savból is kaptak egy-egy kis üveggel, amelynek szája papírdugasszal volt lezárva. Munkaközben levetették a zubbonyukat, amelynek zsebében a második üveg volt és rádobták valami köny-

A hadsereg sporthétről: A vonatosztog lovas carusselje.

nyen gyulladó anyagra a raktárban. Az üvegben lévő sav lassan keresztülrágta a papirdugaszt és mihelyt a másik savval érintkezett, amelybe a ruha volt áztatva, azonnal lángalobbant.

Egyszerű módszer volt ez a hatalmas benzin- és olajraktárak megsemmisítésére, különösen, ha úgy volt elrendezve, hogy a két sav éjszaka érintkezzék egymással, mert ilyenkor a tűz, mire észrevették, már el is terjedt. Szándékosan nem nevezem meg ezeket a vegyszereket, nehogy visszaélésre felhasználhassák.

Néhány nappal később az orvos megengedte Freytagnak, hogy egy kis sétát tegyen. Amint már vártuk is, ezt a legelső alkalmat arra használta fel, hogy a vegyszerekből újabb készletet szerezzen be. Elrejtettük több emberünket a pincéjébe, mert sejtettük, hogy újabb kísérleteit más alkalmas hely hiányában ott fogja elvégezni. Tényleg: ahogy hazaérkezett, lement a pincébe, papírt és mindenféle régi holmit vitt magával és elkezdte a különféle összeállításokat kipróbálni. Többórás kísérletezés után végre sikerült a helyes összeállításra reájönnie. Néhány másodperc múlva lánggal égett a posztódarab, amelyre reácepgettetett. Ekkor kiléptek az embereink a rejtékhelyeikről és elfogták.

Ez a német kém aztán bátor ember volt. Alighogy elhagyta a betegágyat, órákhosszat végezte a fárasztó kísérleteket, elfogása alkalmával mégsem adta a legcsekélyebb jelét sem a gyengeségnek. Először mindent tagadt, de amikor elébetártuk mindazt, amit már tudtunk, megváltoztatta a magatartását és azt kérdezte, hogy mi célja van a további tárgyalásoknak:

— Ugyan mirevalók ezek a tárgyalások, meg a sok fecsegés a hadbírótság előtt? Állítsanak a falhoz és löjjenek agyon! — mondotta.

Elém vezették, kötelességem volt minden lehető módon kivenni belőle, hogy ki ő tulajdonképpen. Büntársainak vele szemben tanúsított magatartása, de az ő viselkedése is meggyőztek minket arról, hogy magasabb körhöz tartozik. De semmit sem tudtam kivenni belőle. Szemben ültünk egymással, nyugodtan beszélgettünk, de abból, amiket mondtam neki, semmi sem hatott reá a legcsekélyebb mértékben sem. Megmondottam neki, hogy fel fogják akasztani. Azt felelte, joga van hozzá, hogy föbelőjék. Mikor azonban azt mondtam, hogy ha felfedi a kilétét, talán sikerülni fog számára kieszközölni, hogy ne akasszák fel, hanem agyonlőjék, nyugodtan megtagadta a felvilágosítást. Azt is mondtam neki, bizonyosan tudom, hogy tiszt, de ha ezt nem mondja meg, kénytelenek leszünk őt éppen úgy kezelni, mint közlegény-társait.

— Csak zárjanak be velük együtt egész nyugodtan! — felelte.

De én folytattam. Felajánlottam, hogy a családját értesíteni fogjuk a sorsáról és minden üzenetet hűségesen át fogunk adni, amit feltétlenül meg is tettünk volna, mert ez a finom és mégis annyira hajthatatlan ellenség mindnyájunkban csodálatot keltett.

Azt felelte, nincs senkije, akinek üzennie kellene.

Hangja az egész idő alatt egyenletes és határozott maradt. Akik ismerik az ilyen lelki gyötrelmeket, tudják.

Közlekedési csendőrök vizsgálója Székesfehérvárt: Nehéz gyakorlat a futó motorkerékpáron.

milyen kiszáradt lehetett a szája. Olyan lehetett, mintha vattát rágott volna s fehér hab jelent meg a szájaszélén. A lelke azonban erős maradt és hajlíthatatlan.

Csak az olyan emberek, mint mi, akik minduntalan kitesszük magunkat annak a sorsnak, amelynek ő most áldozatul esett, tudjuk az ő mérhetetlen bátorságát igazán értékelni. Úgy, hogy én, jóllehet vele szemben ülve mindent megkíséréltem, hogy erejét és elhatározását megtörjem, arra gondoltam, bárcsak én is ilyen erős lennék, ha valamikor az ő sorsára jutnék.

Egyelőre mint tisztet kezeltük és külön helyeztük fogságba. Azok a rendkívüli kísérletek, amelyek a németek részéről csakhamar jelentkeztek, hogy szabadonbocsátását kieszközöljék, beigazolták, hogy személyének jelentőségét illetően nem csalatkoztunk. A németek készek voltak egészen nagyszámú hadifoglyunkat ezért az egyért kicserélni. A mi legfelsőbb parancsnokságunk azonban nem akart vele üzletet csinálni. Hosszú ideig nem ismerjük fel s még hosszabb ideig tartott, míg az ezután elmondandó, még nagyobb szabású kémkedési események hősei révén hírt kaptunk Freytagról és későbbi különös megszabadulásának történetéről.

(Folytatjuk.)

A hadsereg sporthete.

A honvédelmi miniszter úr által kezdeményezett hadsereg-sport versenyekben nagy számban, lelkes örömmel vett részt a honvédség és a közrendészeti szervek tisztikara, a versenyek lefolytatását pedig meleg rokonszenvvel, élénk érdeklődéssel kísérte az egész ország. A mindvégig kedvező időben, mintaszerű rendezés mellett lefolytatott versenyszámok részletes eredményét alábbiakban közöljük. Az alább felsorolt nevek tulajdonosai valamennyien díjazásban részesültek. Tekintettel arra, hogy minden egyes versenyszámban szokatlanul nagy mezőny indult, — egy 10—15-ik helyezés még mindig szép eredményszám ment.

1. Úszás. A verseny távja: 3 km-es folyamúszás, a folyam sodrával a Margitsziget és a budai Dunapart közötti ágban. A versenyt június 21-én úszták. 1. *Bitskey Aladár* főhadnagy, Eger 23 perc 58 mp. 2. *Kisfaludy Péter Elemér* főhadnagy, Budapest 25 p 01.7 mp. 3. *Szepes Gyula* százados, Budapest 26 p. 15.6 mp. 4. *Farkas Béla*, Debrecen. 5. *Massányi Tibor* főhadnagy, Budapest. 6. v. *Gombos Gábor* fgy., Budapest. 7. *Erdélyi József* fgy., Berettyóújfalu. 8. *Horváth Antal* vk. őrnagy, Szeged. 9. *Balassai Imre* főhadnagy, Sopron. 10. *Marczell Béla* előadó, Buda-

pest. 11. *Csűrös Gyula* csendőrőrnagy, Nyiregyháza. 12. *Simándy Kállay Oszkár* százados, Tolna. 13. *Knefelly János* hadnagy, Eger. 14. *Balla László* főhadnagy, Debrecen. 15. *Koffler Kornél* főhadnagy, Győr. 16. *Weigand Gyula* szföv. tisztv., Budapest. 17. *Klenóczy Edvin* főelőadó, Budapest. 18. *Miklós Gyula* előadó, Budapest. 19. *Matusek Antal* g. hadnagy, Komárom.

2. *Parancsörtishti lovaglás*. Távolság: 30 km. Lelovagolandó 1:75.000 térkép alapján, terepen, 5 ellenőrző-állomás érintésével, tetszésszerű úton és jármódban. Befejezése vágtával a Vérmezőn keresztülvezető vágtapályán. Minden ló számára beérkezése után félórával erőállapot vizsga. Értékelés: időtartam, a ló és lovas erőállapota alapján. Lelovagolandó: magyar származású lovakon. 1. *Grafy Frigyes* százados (huszár), Budapest 183 egység. 2. *Kosár Elemér* főhadnagy (tüzér), Budapest, 188 egység. 3. v. *Grassy József* vkszt. százados, Budapest 193

Közlekedési csendőrök vizsgálója Székesfehérvárt: Ez se könnyű!

egység. 4. *Nemes Iván* ny. főhadnagy, előadó (tüzér), 195 ség. 6. báró *Berg Tibor* főhadnagy (tüzér), Budapest 200 egység. 7. *Ducsay Jenő* főhadnagy (tüzér), Budapest 206 egység. 8. *Brückner Ervin* százados (tüzér) 215 egység. 9. *Semsey Iván* főhadnagy (huszár), Pápa 215 egység. 10. *Horváth Antal* vkszt. őrnagy, Budapest 217 egység. 11. *Kökössy Sigmond Dezső* százados (gyal.) Debrecen 221 egység. 12. *Ollé Antal* főr. törzskapitány, Budapest 221 egység. 13. *Stefán Valér* főhadnagy (gyal.), Budapest 222 egység. 5. *Türk János* főhadnagy (huszár), Pápa 106 egy-

Közlekedési csendőrök vizsgálója Székesfehérvárt: Szép egyensúlyozási gyakorlat.

Közlekedési csendőrök vizsgája Székesfehérvárt: A vizsgabizottság és a tanfolyam.

egység. 14. Nagy Valér főhadnagy (huszár), Budapest 239 egység. 15. Schréd Jeno főhadnagy (gyal.), Miskolc 145 egység. 16. Németh Ferenc főhadnagy (gyal.), Budapest.

3. Puskalövőverseny. a) Körös céltábla 300 m-en. Két próbálövés. Nyolc megszakítás nélküli értékelt lövés, szabadkézből 15 perc alatt, tetszésszerű testhelyzetben. b) 10 mp-ig mutatózó felbukkanó vállalak 200 m-en, próbálövés nélkül. Értékelve: 5 lövésből álló sorozat megszakítás nélkül, szabadkézből, tetszésszerű testhelyzetben. c) 5 mp-ig mutatózó felbukkanó fejalak 100 m-en próbálövés nélkül. Értékelve: 5 lövésből álló sorozat megszakítás nélkül, szabadkézből, állva. 1. Lemberkovich Antal főhadnagy, Budapest 1730 egység. 2. Amberböl Árpád százados, Budapest 1380 egység. 3. Takács Elemér őrnagy, Budapest 1172 egység. 4. Durassy István százados, Szeged 1164 egység. 5. Virágh Ferenc százados, Esztergom, 1044 egység. 6. Pintér Aladár őrnagy, Székesfehérvár 1040 egység. 7. Janó László főhadnagy, Debrecen 1036 egység. 8. Pantle Arnold százados, Nyiregyháza 1012 egység. 9. Krumenacker Dezső őrnagy, Debrecen 1010 egység. 10. Felsckmann István főhadnagy, Szeged 1000 egység. 11. Prepiliczay István főhadnagy, Miskolc 992 egység. 12. Just Dénes főhadnagy, Debrecen 928 egység. 13. Lisicsinszky István százados, Budapest 896 egység. 14. Pallós Károly százados, Nagykanizsa 882 egység. 15. Welter Zoltán százados, Budapest 866 egység.

3. a) Pisztolylövőverseny. Körös céltábla 50 m-en. Próbálövés: 2 tölténnyel. Értékelve: 8 lövés egy sorozat-

ban, állva, pisztoly egy kézben támaszték nélkül, céltartásra emelve. 1. Györbíró Zoltán főhadnagy, Nyiregyháza 296 egység. 2. Sürger Jenő őrnagy, Várpalota 288 egység. 3. Mogyoróssy Béla százados, Balassagyarmat 288 egység. 4. Csiba Antal főhadnagy, Budapest 272 egység. 5. vitéz Györffy László százados, Sopron 272 egység. 6. Bölönyi Zoltán főhadnagy, Jászberény 272 egység. 7. Dulossy István százados, Budapest 272 egység. 8. Fülöp Imre százados, Budapest 272 egység. 9. Gerlóczy Gábor százados, Budapest, 264 egység. 10. Felsmann István főhadnagy, Budapest 264 egység.

4. Vívás. — Kard egyéni: 1. Piller György százados 6 győzelem, 13 kapott tus. 2. v. dr. Uhlyarik Jenő százados 6 győzelem, 19 kapott tus. 3. Kálnitzky Gusztáv százados 4 győzelem, 20 kapott tus. 4. Idrányi Ferenc főhadnagy 4 győzelem, 27 kapott tus. 5. Rády József alezredes 3 győzelem, 29 kapott tus. 6. Hámory Gaszton főhadnagy 3 győzelem, 29 kapott tus. 7. Borovszky Jenő főhadnagy 1 győzelem, 33 kapott tus.

Tőr egyéni: 1. v. Rády József alezredes 6 győzelem, 23 kapott tus. 2. Piller György százados 5 győzelem, 18 kapott tus. 3. Kálnitzky Gusztáv százados 4 győzelem, 25 kapott tus. 4. Nagy Ernő folyamörkapitány 4 győzelem, 29 kapott tus. 5. Gfellner Antal százados 3 győzelem, 25 kapott tus. 6. Hatz Ottó főhadnagy 3 győzelem, 28 kapott tus. 7. Idrányi Ferenc főhadnagy 2 győzelem, 33 kapott tus. 8. Hatz József főhadnagy 1 győzelem, 32 kapott tus.

Párbaajtór (epée) egyéni: 1. Kálnitzky Gusztáv százados 6 győzelem, 9 kapott tus. 2. v. Rády József alezredes

5 győzelem, 14 kapott tus. 3. *Idrányi Ferenc* főhadnagy 4 győzelem, 14 kapott tus. 4. *Hatz Ottó* főhadnagy 4 győzelem, 17 kapott tus. 5. *Bogen Albert* főhadbiztos 3 győzelem, 16 kapott tus. 6. *Nagy Ernő* folyamörkapitány 3 győzelem, 18 kapott tus. 7. *Gfellner Antal* százados 2 győzelem, 16 kapott tus. 8. *Borovszky Jenő* főhadnagy 1 győzelem, 20 kapott tus.

5. *Military „A” kategória.* (Díjlovaglás, tereplovaglás, kondícióvizsga, díjugratás.) Indultak: gyalogsági fegyvernembeli s onnan származó vezérkari tisztek, tiszti saját, tiszti szolgálati és használati magyar származású lovakon. 1. *Kovács Márton* százados, Kaposvár 19 hibapont. 2. *Jaklenovits Győző* főhadnagy, Budapest, 19 hibapont. 3. *Röder Jenő* vk. alezredes, Budapest 21 hibapont. 4. *vitéz Kiss László* csendőrszázados, Budapest 21 hibapont. 5. *Komornik Lóránt* őrnagy, Budapest 22 hibapont. 6. *Maress Tivadar* főhadnagy, Hajmáskér 26 hibapont. 7. *v. Tomcsányi Lajos* százados, Kaposvár 29 hibapont. 8. *Schredl Jenő* főhadnagy, Budapest 29 hibapont. 9. *Tomcsányi Lajos* százados, Kaposvár 30 hibapont. 10. *Pánczél Lóránd* százados, Pécs 31 hibapont. 11. *Baumann István* százados, Nagykanizsa 31 hibapont. 12. *Schulteisz István* főhadnagy, Budapest 31 hibapont. 13. *Rutich Ernő* alezredes, Nagykanizsa 33 hibapont. 14. *Pánczél Lóránd* százados, Pécs 33 hibapont.

Military „B” kategória. Indultak lovasított fegyvernembeli és onnan származó vezérkari tisztek tiszti saját, tiszti szolgálati és használati, magyar származású lovakon. 1. *Matuskovics Endre* huszárfőhadnagy 8 hibapont. 2. *vitéz Udvarnok Tihamér* huszárfőhadnagy 13 hibapont. 3. *Sotzfried Aladár* százados (2. vonatosztág, Székesfehérvár) 14 hibapont. 4. *Platty Zsigmond* huszárfőhadnagy 20 hibapont. 5. *Szüts István* tüzérszázados 21 hibapont. 6. *Kartner Lajos* huszárszázados 23 hibapont. 7. *Géczi Béla* tüzérfőhadnagy 31 hibapont.

6. *Tennisz.* — *Egyes:* 1. *Várady Szabó Andor* százados. 2. *dr. Kretovics László* főorvos. 3. *Kövér Ákos* százados. 4. *Haris Béla* szertári tisztv. 5. *Dávidházy János* százados. 6. *Horváth József* főelőadó. 7. *Horváth Sándor* százados. 8. *Faragó László* folyamörkapitány.

Tennisz. — *Páros:* 1. *Kövér Ákos* százados—*Dávidházy János* százados, Budapest. 2. *Párducz Géza* százados, Budapest—*Horváth Sándor* százados, Eger. 3. *Várady Szabó Andor* százados, Budapest—*Benedek Géza* százados, Budapest. 4. *Horváth Jenő* százados, Budapest—*dr. Kretovich Kálmán* főorvos, Sátoraljaújhely.

7. *Hajtás.* — *Fogat szépségverseny.* — *Kettes fogatok.* Első díj: *Arleth Lajos* őrnagy 56 hibapont (1. honv. vonatosztág). — *Négyes fogatok.* Első díj: *ölvedi Ucsnay Gusztáv* százados 16 hibapont (m. kir. méneskar). — *Díjhajtás.* *Kettes fogatok.* Első díj: *Rapcsányi Kálmán* százados 18 hibapont (5. honv. vonatosztág). Második díj: *Crettier Géza* őrnagy 24 hibapont (4. honv. vonatosztág). *Négyes fogatok.* Első díj: *Szodtfriedt Aladár* százados 45 hibapont (2. honv. vonatosztág). *Akadályhajtás.* *Kettes fogatok.* Első díj: *M. kir. 3. honv. vonatosztág fogata.* Hajtotta: *Jezovits István.* *Négyes fogatok.* Első díj: *M. kir. 2. honv. vonatosztág.* Hajtotta: *Szodtfriedt Aladár.*

8. *Modern pentatlon.* (Pisztolylovás, úszás, párbajtőrmérkőzés, lovaglás, futás.) 1. *Petneházy Imre* főhadnagy 19 pont. 2. *Kisfaludy P. Elemér* főhadnagy 28 pont. 3. *Papp Kökényesdy Sándor* főhadnagy 28 pont. 4. *Bénárd Ágoston* főhadnagy 30 pont. 5. *Joós Miklós* főhadnagy 33 pont. 6. *Pados Lajos* százados 36 pont. 7. *Farkas Béla* főhadnagy. 8. *báró Berg Tibor* főhadnagy 40 pont. 9. *vitéz Dávidházy István* százados 42 pont. 10. *Würth Ferenc* főhadnagy 45 pont. 11. *Kelap Albert* százados 53 pont.

9. *Díjlovaglás.* A honvédség tiszteletdíjaiban része-

sült lovasok. — *Díjlovaglás „A” kategória:* *Sallay Bertalan* főhadnagy 21 egységyszám. — *Díjlovaglás „C” kategória:* *Scholtz Dezső* őrnagy 60 egységyszám. — *Ugratás:* *Perczel Aladár* százados 12 egységyszám.

10. *Lovaspólok:* 1. A Budapesti 1. honv. huszárezred csapata. 2. A budapesti tüzérosztály csapata.

A hadseregsportthét befejeztével a honvédelmi miniszter úr június 29-én este 9 órakor az Országos Tiszti Kaszinóban fogadóestélyt tartott, amelyen Kormányzó Úr főfőméltóságán kívül teljes számban megjelent a tábornoki kar és a polgári előkelőségek, úgyszintén a külföldi követ-ségek katonai attaséi. Ünnepeles keretek között fél tíz-kor kezdték meg a sok szép és értékes díj kiosztását.

Bűnügyi rádiókongresszus Budapesten.

A nemzetközi bűnügyi bizottság nemzetközi rendőri rádióügyeket intéző szak-választmányja június hó 27-én és 28-án Budapestre érkezett és itt ülésezett. A megbeszélésen résztvettek Németország, Franciaország, Hollandia, Jugoszlávia, Ausztria, Lengyelország, Csehszlovákia és Magyarország kiküldöttei. Újlag megállapították, hogy a nemzetközi bűnözővilág elleni céltudatos és energikus küzdelemben milyen fontos és szükséges a rádió használata. Ma, mikor a bűnözőnek, különösen legveszedelmesebb típusának, a nemzetközi gonosztevőnek a legtökéletesebb közlekedési eszközök állanak rendelkezésére, a közbiztonsági hatóságok számára parancsolólag adódik annak szükségessége, hogy más rendőrhatalóságoknak továbbítandó értesítéseiket a leggyorsabban adhassák le s ezáltal úgy preventive, mint represszive hatni tudjanak. A nemzetközi bűnözők elleni harcban minden perc rendkívül értékes.

A nemzetközi közbiztonsági rádióberendezkedések mai állapotáról nyújtott beszámolók révén örvendetes megállapítást nyert, hogy ezek a berendezkedések állandó haladást mutatnak fel. A nemzetközi közbiztonsági rádióhálózat kiépítése és kibővítése állandóan folyik. Mindenestre kívánatos és szükséges volna, hogy az államok száma, amelyek a nemzetközi rádióhálózathoz csatlakoztak, állandóan gyarapodjék.

Miután a budapesti gyűlésnek kifejezetten szakkonferencia jellege volt, legnagyobb részt üzemtechnikai természetű kérdéseket tárgyaltak. Az idáig szerzett s a gyakorlat nyújtotta tapasztalatokat cseréltek ki a kongresszus résztvevői, — ennek az eszmecserének célja az volt, hogy kezdeményezési kedvet és anyagot szolgáltatassanak a nemzetközi rádióhálózat további kibővítéséhez. Ide tartoznak például a hullámok használatának, illetve kihasználásának, a frekvenciák kipróbálásának, a zavarok megfigyelésének stb. kérdései.

A tanácskozás ezenfelül módot nyújtott a résztvevőknek arra, hogy megismerkedjenek azzal a kitünő és mintaszerű berendezéssel, amelyet a m. kir. belügyminiszter a Budapesten külön közbiztonsági célra felállított rádióállomással teremtett. Magyarország ezáltal nagy érdemeket szerzett magának és a legmesszebbmenő módon támogatta a nemzetközi bűnügyi bizottság törekvéseit.

Ezzel a megállapítással fejezte be *Dr. Dressler* udvari tanácsos, a nemzetközi bűnügyi bizottság titkára rendkívüli érdeklődéssel hallgatott beszédét, amelyet a kongresszus tagjaihoz és a sajtó képviselőihez intézett, meleg szavakban köszönve meg a vendégszeretetet és rendkívüli előzékenységet, amelyben Magyarországon részesültek.

Kiss Rafael monoki örsbeli törzsörsmester (most tiszthelyettes) 160 hallgató közül elsőnek végezte el a szombathelyi örsparancsnokképző tanfolyamot.

A rádió-kongresszus tárgysorozata a következő volt:

1. A bűnügyi szolgálattal kapcsolatban a nemzetközi rádió-szolgálat további kifejlesztése.
2. A már meglevők közé a többi államokban is kifejleszteni a bűnügyi rádiószolgálatot.
3. A rádióörszolgálat időpontjának megbeszélése, vagyis hogy naponta hányszor és milyen időben történjék rádióleadás és felvétel.
4. Bizalmas hiranyag rejtjeles közlése.
5. A képtáviró bevezetése.
6. Hullámhossz kérdések. Megválasztandó új hullámhosszak.
7. A legfontosabb tárgy volt a forgalmi szabályzat átdolgozása.

A 27-én délelőtt megtartott kongresszus befejezése után a belügyminiszter a külföldi vendégek tiszteletére ebédet adott a Vigadóban, amelyen résztvettek az összes külföldi megbízottak, névszerint: Dr. Schultz rendőr-igazgató (Wien), Dr. Dressler val. udv. tan. (Wien), P. Zahur rendőrtisztviselő (Páris), Dr. Manda rendőrfőtanácsos (Wien), Dr. H. Hedrich rendőrfőtanácsos (Wien), E. Brada rendőrparancsnok (Pozsony), R. Weismann ker. felügyelő (Wien), Stef. Liebermann rádió-előadó (Zágráb), Z. Krupinszky rendőrfőparancsnok (Varó), J. Sawczyn rendőrbiztos (Varsó), Dr. A. Burda min. tanácsos (Prága), Ing. I. Swoboda min. tisztv. (Prága), von Asmuth rendőrkapitány (Berlin), Voit rendőralezredes (Berlin), I. Alma holland csendőralezredes (Maesricht), Ing. K. Domansky építész (Wien), Ing. H. Pfeuffer oszt. tan. (Wien), Dr. R. Philipp oszt. tan. (Wien), továbbá a belügyminisztérium részéről: Dr. Sztranyavszky Sándor és Dr. Blaha Sándor államtitkárok, Dr. Perczel Miklós miniszteri főtanácsos, Issekutz Aurél

h. államtitkár, Kovács Dénes min. osztálytanácsos, Schönherr Károly csendőrezredes, Dr. Rakovszky Tibor min. titkár; a budapesti főkapitányság részéről: Dr. Dorning Henrik főkapitányhelyettes, Dr. Nagy Valér rendőrtanácsos, vitéz Dr. Szentirmay Endre és Dr. Pázkán Ferenc rendőrkapitányok.

Délután a külföldiek a rendelkezésükre bocsátott autóbuszokon Budapestet nézték meg s elragadtatásukat fejezték ki a magyar főváros szépségei felett. Másnap délelőtt és délután a már ismertetett tárgysorozat mellett tovább folyt a konferencia s ezt követte a margitszigeti New York étteremben rendezett vacsora, amelyen a teljes számban megjelent vendégeken kívül résztvettek: J. Alma holland csendőralezredes neje, továbbá Issekutz Aurél h. államtitkár, Dr. Kovács Dénes min. oszt. tan. a távollevő főkapitány helyettesítésében: Dr. Dorning Henrik főkapitányhelyettes, Dr. Török János rendőrfőparancsnok, Dr. Laky Lajos főtanácsos, detektívfőnök, Dr. Héczey Péter rendőrtanácsos, a rendőri sajtóiroda főnöke, Dr. Pázkán Ferenc és vitéz Dr. Szentirmay Endre rendőrkapitányok, fülei Szántó László fogalmazó, Vécsey Leó és Geiringer Ernő hírlapírók és végül a m. kir. csendőrség részéről a szolgálattal távollevő Schönherr Károly ezredes képviselőjében Stróbl Pál százados és Pinczés Zoltán százados, a Csendőrségi Lapok szerkesztője. A vendégek június 29-én utaztak el Magyarországról a legkedvezőbb benyomásokkal.

CSENDŐR LEKSZIKON.

121. Kérdés. A gyanúsítottat tettenéri a járőr, midőn lövésre kész kétsövű vadászfegyverével vadászjegy nélküli vadászik. Hátizsákjában egy már elejtett mezei nyulat is talál a járőr. Mily büntetendő cselekményt követett el a gyanúsított?

Válasz. Minthogy a gyanúsított a vadászatra jogosultak engedelmé nélkül vadászott, az 1883:XX. t.-c. 26. §-ába ütköző vadászati kihágást követte el, minthogy pedig vadászjegy nélkül vadászott, az 5007/1924. P. M. sz. rendelet 22. §-ának c), d) pontjába ütköző kihágás is terheli.

122. Kérdés. Az országúton haladó kerékpáros együlékes kerékpárján utast visz magával. Megengedett dolog-e ez a fennálló szabályok értelmében?

Válasz. A 250.000. B. M. 1929. sz. rendelet 102. §-ának 12. bekezdése értelmében a kerékpáros városok és nagyobb forgalmú községek belső területén (a kétülékes kerékpárok kivételével) utast egyáltalában nem vihet magával. Ebből tehát az következik, hogy az együlékes kerékpáron is vihetnek utast városok és nagyobb forgalmú községek külső területén, kisebb forgalmú községek belső területén szintén. Az országúton, amennyiben külső területnek számít, tehát szabadon vihet az együlékes kerékpár vezetője utast.

Kétségtelen azonban, hogy külső területen is akadhatnak olyan forgalmas útvonalak, amelyeken zavarja a forgalom biztonságát az együlékes kerékpáron helyet foglaló utas. Tudvalevő, hogy az együlékes kerékpár meglehetősen bizonytalan elhelyezkedést biztosíthat az utasnak, igen könnyen megtörténhetik tehát, hogy az utas onnan lebukik s ezzel nemcsak megzavarja a forgalmat és balesetet idéz elő, nem is szólva arról, hogy az együlékes kerékpáron kapaszkodó utas menyire veszélyezteti a saját és a kerékpár vezetőjének testi épségét.

Az idézett rendelet szellemével tehát nem igen egyeztethető össze az együlékes kerékpáron utasszállítás megengedése forgalmasabb útvonalon, mert hiszen általános szabály, hogy a járóművet mások testi épségét veszélyeztető módon vezetni nem szabad.

Helyénvaló tehát, ha a forgalmasabb útvonalon utassal haladó együlékes kerékpár vezetőjét a járór megfelelő figyelemztetésben részesítse s ha erre nem hajol, az idézett rendelet 118. §-ának e) pontjába ütköző kihágás miatt jelentse fel.

123. Kérdés. Az országúton haladó együlékes kerékpáron levő utas poráron ebet vezet. Tilos cselekmény-e ez?

Válasz. A 250.000. B. M. 1929. sz. rendelet 102. §-ának 10. bekezdése szerint tilos ebeket a kerékpárhoz porárra kötve futtatni. Ha a kerékpár utasa a porárral kezében tartja, ez azonos a kerékpárhoz kötés fogalmával, tehát a cselekmény a rendelet 119. §-ába ütköző kihágás.

124. Kérdés. A gyanúsított, egy magános nőszemély bezárt lakásának ajtaját este 10 óra tájban bejebb szorítja s a lakásban elrejtőzik azzal a szándékkal, hogy a később hazaérkező nő megfélemlítve, annak szerelmi ajánlatot tegyen. Mily büntetendő cselekmény ez?

Válasz. A cselekmény a Btk. 330. §-ába ütköző, a 331. §. 2. pontja szerint minősülő magánlakásértés bűntette. Hogy a tettes szerelmi gerjedelmében követte el a cselekményt, nem teszi a behatolást jogossá, menthetővé és magyarazhatóvá is csak akkor, ha a lakással rendelkezéssel oly viszonyban lett volna, amelyből esetleg arra következtethetett, hogy a körülmények kényszerítő hatása alatt talán meghallgatja ajánlatát.

125. Kérdés. A gyanúsított a vele haraguan levő sértett nyílt udvarára bemegy s a sértett lakása ajtaját, valamint a ház falát az udvaron talált vasvillával megrongálja s 15 P kárt okoz. Mily büntetendő rendelkezésekbe ütközik a gyanúsított cselekménye?

Válasz. Minthogy a gyanúsított jogos indítók nélkül az ottlakó sértett akarata ellenére hatolt be az udvarra, a Btk. 332. §-ába ütköző magánlakásértés vétségét követte el. A ház falának és a lakás ajtajának megrongálásáért külön büntetőjogi felelősséggel tartozik a Btk. 421. §-ába ütköző ingatlan vagyongrágás vétsége miatt.

126. Kérdés. A két gyanúsított együtt és közösen megtámadja a két sértettet az utcán és a keletkező verekezésben a két sértett testi sérüléseket szenved. Tekintve, hogy két gyanúsított és két sértett van, statisztikai szempontból hány eset előfordulása és kiderülte állapítandó meg?

Válasz. A két gyanúsított mindegyike büntetőjogi felelősséggel tartozik a két sértett bántalmazásáért. Vagyis a gyanúsítottak mindegyikét két-két testi sértésért vonják felelőségre. Ha bűnösnek mondja ki őket a bíróság, ítéletében tehát összesen négy bűncselekményt állapít meg. Statisztikai szempontból tehát nem kifogásolható, ha négy bűneset előfordulását és kiderültét vezetjük be. Ha azonban a gyanúsítottak nem tettestársak, vagyis nem együtt és közösen követték el a bűncselekményt, csak két bűncselekmény van, mert mindegyik külön felel az illető sértettel elkövetett testi sértésért.

127. Kérdés. Nyílt udvarról ellopja a gyanúsított a pöcegödör fölé épített deszka-alkotmányt, mint az árnyékszéknek a pöcegödör használatára rendelt részét. Vagyongrágás vagy lopás forog-e itt fenn?

Válasz. Ha az árnyékszék deszka-alkotmánya a földbe volt beépítve, az árnyékszék ingatlannak tekintendő. Ez esetben a deszkázat elvitele egyúttal ingatlan-vagyon rongálása is, de ez a cselekmény a súlyosabb büntetendő lopásba beolvad. A gyanúsított tehát csak lopás miatt vonandó felelőségre. Ha a deszkaalkotmány a földhöz való erősítés nélkül állt a pöcegödörön, ingóságként tekintendő ugyan, de ez esetben is csak lopás forog fenn, mert nyilvánvaló, hogy a gyanúsítottnak nem vagyongrágásra, hanem jogtalan eltulajdonításra irányuló szándéka volt.

128. Kérdés. A gyanúsított a rétről ellop 2 P értékben egy levágott fatörzset. Mily büntetendő cselekmény ez?

Válasz. A réten levágott fa az 1894:XII. t.-c. 93. §-a szempontjából gazdasági termény s ezért a cselekmény az 1894. évi XII. t.-c. 93. §-ának a) pontjába ütköző mezőrendőri kihágás.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy biztosítási csalás kiderítése.

Nyomozták: NÉMETH JÓZSEF IV. tiszthelyettes és CSORDÁS JÁNOS őrmester (Németboly).

Ráctöttös község előjárósága 1927 december 1-én fél 10 órakor a németbolyi őrsöt küldönc útján arról értesítette, hogy aznap virradóra Schwarcz Ignác* ráctöttösi vegyeskereskedő üzletét kifosztották és azután felgyújtották. Kérte járőr azonnali kivezénylését, a nyomozás megajtése végett.

A nyomozás lefolytatására Németh István IV. tiszthelyettes, őrsparancsnok és Csordás János őrmester lettek kivezényelve, akik azonnal a helyszínre sietve a községi bíróval, egy előjárósági közeggel, valamint a tűzoltóparancsnokkal a helyszíni szemle alapos megejtéséhez fogtak. A helyszíni szemle eredménye a következő volt:

Az üzlet nyugati végén a kiszolgálóasztal egyik vége el volt égve. Az üzlet ellenkező végén levő nyílt bádognartályban, amelyben a sértett bemondása szerint 23—24 liter petróleum lehetett, gyúlt meg, de miután az üzlet füsttel teljesen megtelt s mert levegőt nem kapott a már lánggal égett petróleum elaludt, a tartályban pedig még 20 liter körüli petróleum megmaradt. A kiszolgálóasztal és a petróleumtartály közötti részen azonban nem égett el semmi, amiből nyomban megállapította a járőr, hogy az üzletet két helyen gyújtották fel, mert ha az asztal a petróleumtól vagy fordítva, az utóbbi az előbbitől fogott volna tüzet, a köztük levő áruk is elégték volna.

A petróleumtartály közelében az udvar felőli fal át volt fúrva. Erre nézve a sértett azt adta elő, hogy akik az üzletét kifosztották, azok fúrták a falat is át és a tartályban levő petróleumot a lyukon keresztül gyújtották meg azzal a szándékkal, hogy a lopás ne legyen felfedezhető.

Az üzlet átvizsgálása alkalmával a járőr ott egy régi, már elhasznált kocsitengelyt talált, melynek egyik vége hegyes volt s amelyen a falból fúrás közben kihullott földhöz hasonló föld volt. A járőr megállapította, hogy a falat azzal fúrták ki, mert a lyuk a vasrúd átméretével teljesen egyezett. A fal átfúrása nem ütközött nehézségbe, mert vályogból volt. Hogy a falat kívülről vagy belülről fúrták-e meg, azt nem lehetett megállapítani, mert a falból kiszedett föld künn is, benn is egyforma mennyiségű volt.

Miután a sértett lopásról is panaszt tett, a helyszíni szemle megejtésénél arra is ki kellett terjeszkedni, hogy a tettes hol és mi módon ment be az üzletbe. Sértett előadása szerint a tettes a konyhán keresztül hatolt be az üzletbe, mert ő a konyha ajtaját este kulccsal belülről bezárta s másnap, amikor felkelt, nyitva találta. Az üzlet ajtaját azonban bezárva találta, kulcsa a konyhában az ajtófélfába vert szegre volt akasztva, ott, ahova máskor is fel szokta akasztani. A járőr a konyha ajtaját is alaposan

Jobb, ha igazán gazdagok vagyunk, mint ha azoknak tartatunk; jobban cselekszünk, ha belül van bélelve köntösünk, s nem kívül nyusztal prémezve, s mi tudjuk, hogy nem fázunk, mint ha mások hinnék csak, be melegünk van.

Széchenyi.

* A nevet megváltoztattuk. Szerk.

megvizsgálta, de azon külerőszak nyomait nem találta, mire sértett megjegyezte, hogy valószínűleg álkulccsal nyitották ki. Erre kérdést intézett hozzá a járőr, hogy a konyhaajtó kulcsát este bezárás után hova tette. Sértett kijelentette, hogy a kulcsot a zárban hagyta. A járőr egy zár kulcsával azonos kulccsal a zár felnyitását megpróbálta, de az nem sikerült, mert a zárban belülről levő kulcs az idegen kulcsot nem engedte be. Idegen tehát azon át nem mehetett az üzletbe.

Schwarcz Ignác sértett vegyeskereskedő elmondta, hogy 1927 november 30-án az üzlete nem volt nyitva, mert családjával együtt Kiskassán volt sógoránál s a családját otthagya, maga pedig ugyanaznap, vagyis 30-án az estéli órákban tért vissza a lakására. Miután az üzlet zárva volt, lefekvés előtt csak a konyha ajtaját zárta be, azután lakószobájában, mely a konyhára nyílik, lefeküdt.

Másnap, azaz 1927 december 1-én 6 órakor, mikor felkelt, a konyha ajtaját nyitva találta. Ez gyanus volt s azért a konyhára nyíló üzletraktár ajtaját — melyen a kulcs rajta volt — nyitotta ki. Ekkor látta, hogy az üzlet belülről ég, de oda a nagy füst miatt nem birt bemenni, hanem kiszaladt az utcára és tüzet kiabált. A lakosság, valamint a tűzoltóság a tüzet eloltotta.

A tűz eloltása után látta, hogy az üzletben volt összes értékesebb ruhaneműt, mintegy 2206 pengő értékben ellopták. Tagadta, hogy az üzletnek milyen módon történt felgyújtásáról tudna. Ezután a járőr megkérdezte a sértettől, hogy az üzlet volt-e biztosítva, mire Schwarcz bement, hogy igen és pedig csak tűz ellen, az üzlet be rendezése 12.400 pengő erejéig.

Miután az üzletből minden értékesebb áru hiányzott, a hiányzó áru értékét pedig maga a sértett is csak 2206 pengőre becsülte, azonnal tisztában volt a járőr, hogy a biztosítás összege túl magas volt. A helyszíni szemle eredménye a járőr gyanuját, hogy biztosítási csalás foroghat fenn, még jobban megerősítette.

Németh István IV. tiszthelyettes a sértettet most már őrizetbe vette, vele az üzletet bezáratta s őt a község-házához kísérte. A sértett persze itt is tagadta, hogy az üzletet ő gyújtotta volna fel. Ezért tehát tanuk és bizonyítékok szerzéséhez kellett fogni, hogy a sértett állítása megdöntessék.

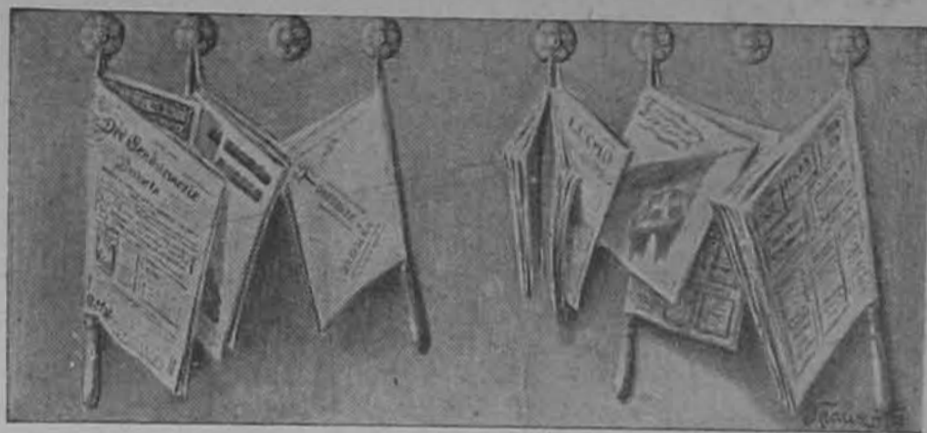
Kikérdezte a járőr az éjjeli öröket, akik előadták, hogy a tüzeset éjjelén az üzlet előtt majdnem minden órában megfordultak, ezt tanukkal is igazolták, akikkel akkor az utcán találkoztak, de az üzlet körül semmi gyanusat nem észleltek. A további puhatolás közben bizalmasan megtudta a járőr, hogy sértett 1927 november 29-én és 30-án egy nagy utazóbőröndben árut szállított kocsin a lakásáról a sógora lakására, Kiskassa községbe. A járőr azon kérdésén, hogy a nagy utazóbőröndben mit szállított el lakásáról a sógorához, 1927 december 1-én 11 órakor a „sértett” annyira meglepődött, hogy elszólva magát, felhagyott a tagadással és a cselekmény elkövetését beismerte. Előadta, hogy miután olyan nagy árubevásárlást eszközölt, hogy annak árát törleszteni nem tudta, elhatározta, hogy csődöt kér maga ellen, az értékesebb árukat az üzletből elszállítja s azután az üzletet belülről felgyújtja és azt fogja mondani, hogy minden áru bentégett. Így az általa bement kár, illetve a biztosított összeg biztosítás útján megtérül, az elszállított árut pedig azután el fogja árusítani.

1927 november 29-én az általa elloptként megnevezett árukat egy nagy utazóbőröndbe csomagolta s egy fuvarossal a sógorához, Kiskassa községbe szállította, anélkül, hogy annak céljáról nevének, vagy sógorának

szólt volna. 1927 november 30-án még 2 darab hízott sertést szállított Kiskassára s akkor elvitte magával családját is, de ő még aznap visszatért Ráctöttösre s 8 órakor lefeküdt.

Ugyancsak aznap, azaz 30-án éjjel 12 órakor felébredt s az üzletbe ment, ahol előbb az üzletben volt kocsi-tengelyből készített vásári sátorlaplyukcsináló vassal, belülről az üzlet falát a petróleumtartály közelében kifúrta azzal a szándékkal, hogy azt a látszatot keltse, hogy a lyukon át idegen gyújtotta fel az üzletet s így magáról a gyanút elhárítsa. Azután előbb a bádogtartályban levő petróleumot, majd az üzlet ellenkező végén levő kiszolgálóasztalon volt papírcsomót meggyújtotta, ezután pedig az üzlet ajtaját bezárta és újra lefeküdt abban a reményben, hogy reggelig az üzletben minden elég. Miután azonban az üzletben nem minden égett el, hogy a csendőroket félrevezesse, azért állította azt, hogy az üzletét előbb kifosztották s aztán felgyújtották.

Schwarcz ezen beismerése után az üzletben volt vasrudat, amellyel a falat átfúrta, valamint Kiskassa községben a sógoránál levő nagy utazóbőröndöt, amelyben az elloptként felsorolt áruk mind benne voltak, a járőr őrizetbe vette, Schwarcz Ignácot pedig elfogta s a mohácsi kir. járásbírósnak tényvázlat mellett átadta.

LAPSZEMLE.

(Poroszország.) Der Gendarm.

1930. 18. szám.

Hauptenthal körzeti tűzörmester ismerteti a tűzörség szervezetét, a tűzrendészeti szabályokat, tűz esetén szem előtt tartandó elveket és az egyes tényezők feladatát.

A csendőrség és a védelmi rendőrség április 1-ével egységes új oldalfegyvert (kardot) kapott, amelyet úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül hordanak. Az említett időpontig ugyanis pl. a csendőrtisztek aszerint, hogy a régi hadsereg tiszti vagy altiszti karából, az új hadsereg tiszti vagy altiszti karából vagy végül a védelmi rendőrtiszti karból származtak, más és más oldalfegyvert hordtak. Minthogy az újítás alkalmából sok pro és kontra kívánság nyilvánult meg és a legkülönbözőbb formákban, dr. Klausener miniszteri igazgató cikket ír, amelyben kifejti, hogy az új csendőrség új egységes szelleme érdekében a praktikus szempontok mellett egyéb okok is miként győzték meg őt, a tervnek eredeti passzív szemléletét arról, hogy hivatali állásában az oldalfegyver gondolata mellé szegődjék.

—o—

(Ausztria.) Der Gendarmeriebeamte.

117. szám.

Dr. Kimmel József osztályparancsnok folytatja az új büntetőtörvény tervezetéről az előző számban megkezdett ismertetését. Az új osztrák Btk. csak büntettet és vétséget ismer, a kihágások büntetése kivétel nélkül a közigazgatási hatóság hatáskörébe fog tartozni. Ezzel kapcsolatosan több kihágást, pl. a tulajdon elleni kihágásokat vétségé minősíték, úgy, hogy az új Btk.-nek ekként is 570 §-a lesz. Enyhítéseket is tartalmaz a tervezet, amennyiben egyes büntetteket vétségékké minősít. A továbbiakban a beszámíthatóságról, a bűnösségről, az önvédelemről, a kísérletről, felbujtásról, a bűn-

tetési nemekről és azok következményeiről ír egészen röviden. Említésreméltó nincs benne.

A büntetés kiszabásánál a tervezet a legmesszebbmenő szabadkezet biztosítja a bíró részére, egyúttal azonban nagy emberismeretet is feltételez nála. A feltételes büntetés és az elévülés változatlan marad. Az általános részről ezután áttér a különös részre, amelybe sok új, a mai idők által teremtett (a gyülekezési joggal, az állam védelmével stb. kapcsolatos) bűncselekményt vettek fel, de néhányat, pl. rabszolgakereskedést stb. ki is hagytak.

Hattinger A. csendőrijárásparancsnok rövid elmefuttatást ír „Az automobilizmus és a közbiztonsági közegek” címmel. Miután röviden regisztrálja, hogy az osztrák csendőrségnek ezidőszere 9 automobilja, 92 mellékkocsi és 3 mellékkocsi nélküli motorkerékpárja van, általánosságban ír az útrendészetéről és a csendőr technikai képzettségének szükségességéről s ezt egy-egy konkrét példával alátámasztja. Cikkíró szerint a fejtegetésének célja az volt, hogy vitát provokáljon, mert ez az ügynek csak hasznára lehet. Egy magát meg nem nevező cikkíró lándzsát tör amellett, hogy az osztrák viszonyok mellett a csendőrség puska helyett jobban teljesíthetné a szolgálatát pisztollyal. Puskára csak azokban a ritka esetekben van szükség, amikor előrelátható, hogy súlyosabb összeütközések fognak bekövetkezni.

(Franciaország.) L'Écho de la Gendarmerie Nationale.

2357. szám.

Viet tábornok a mozgó köztársasági gárda felügyelője, május 28-án Montaubonban a mozgó köztársasági gárda 65. szakaszának székhelyén lelkesítő beszédet intézett ezen szakasz embereinek s a csendőrségnek a közelmúlt árvíz alkalmával tanúsított kiváló magatartása miatt. A lap felsorolja azon számos dícséretet, melyet a 17. körlet területén elhelyezett csendőralosztályok altisztjei és csendőrei az árvíz alkalmából kiérdemeltek.

Breyer Győző ujságíró a „L'Écho des Sports” című, naponta megjelenő nagy sportlapban „Éljen a csendőr” cím alatt cikket írt, mely a csendőrségnek az automobilsport megnövekedése folytán az úrendőri szolgálat ellátásába való helyes irányú bekapcsolódását méltatja. Elismeri, hogy a francia csendőrségben változás történt. Nemcsak a külsőségekben! A „bicorné” (háromszögletű kalap) és a „baudrier” (vállon keresztül vetett kardtartó szíj) el lett törölve. A csendőr most is jó katona, biztos szeme, büszke tartása van, megjelenése előnyös. A szelleme azonban a szükségnek megfelelően modern irányban megváltozott. Ma már az országutakon nem találni a régi csendőrtípust, aki minden polgárban csak kihágót vagy bűnt látott. Az új csendőr át van hatva az elvtől, „nem a büntetés, hanem a bűncselekmény megelőzése a feladat”. Nem ellensége mindennek, ami az utakon mozog, hanem tudatos, szervezett elősegítője a forgalomnak.

Ez az átváltozás nem tegnapi, az ujságíró már megemlékezett ezen folyamatról egy évvel ezelőtt egy cikkében. A picardiai automobilklub vezetősége is különös elismeréssel adózott Vohl escadron-chefnek, a sommei vármegye csendőrpáncsnokának e téren való kiváló kezdeményező intézkedései miatt, amennyiben összes csendőreit ily szellemben oktatta ki. Ez kivételes, különálló eset volt. Hála a fővezetők megértésének, a szellem teljesen áthatotta az egész csendőrséget s ma már az összes francia megyékben ilyen egészséges irányban kezelik a szolgálatot. Az ujságíró barátjának, Famechonnak kijelentése szerint, ki az automobilügyek legfőbb intézője, e téren a főérdem Bucheton tábornoké, ki a hadügyminisztérium csendőrségi osztályában a különleges szolgálatok intézője. Meghajtja előtte az elismerés zászlóját. A tábornok a csendőrség részére közlekedési szabályzatot dolgozott ki. Az összes pontokat felsorolni itt nem lehet, csupán jellemzésül a szabályzat szellemét ismerteti főbb vonásokban.

Milyen gyakori volt a tiltakozás amiatt, hogy a közlekedési szabályzat, melyet a gépkocsizók ellen a legnagyobb szigorral hajtottak végre, írott betű maradt a többi közlekedőkkel szemben. A szabályzat most kivétel nélkül egyforma eljárást rendel el a gépkocsizók, gyalogosok, állathajcsárok, kocsizók, biciklisták stb. irányában. A visszaélés is megszűnik, hogy egy egyszerű igazoltatás miatt egész kocsisort állítsanak meg s így a közlekedést megakadályozzák. Csupán indokolt esetben, pl. büntettes keresésénél engedhető meg az ilyesmi. Mennyi panasz merült fel amiatt is, hogy a törvény örei lesbe állottak, hogy a járművek vezetőit kihágáson tettenérjék. Az ilyesmi tilos. Látható helyen kell a csendőrnek felállni és tilos elrejtőznie. Bizalmat kell az utasokban kelteniök.

Az új szellem az idézetekből látható. Végeredményben a

csendőröknek a közönség zaklatása s minden lárma nélkül kell végrehajtaniok a közlekedési szabályzat rendelkezéseit, a megyei és városi rendeleteket. Jóakarattal kell az utazóknak az útbaigazításokat megadniok, hogy a súlyos balesetek száma csökkenjen. Tilos egy kihágás elkövetését, illetve befejezését csak azért bevárni, hogy arról jegyzőkönyvet vegyenek fel. Elismerő sorait az ujságíró a csendőrség éljenzésével fejezi be.

Algirban országos ünnepek voltak a francia megszállás 100 éves évfordulójának ünnepén, melyen a francia köztársaság elnöke is megjelent. Az ünnepeken, melyek május havában folytak le, a csendőrség részéről a 19. légió is résztvett. A csendőrség nagyszerű megjelenésével és kiváló magatartásával általános feltűnést keltett s úgy a polgári, mint a katonai hatóságok részéről elismerést aratott.

Die Wacht am Rhein!

Öt évvel hamarabb iirítotték ki a franciák a rajnai tartományt, mint a versaillesi békeszerződés előírta. A kiürítés tényét sokféleképpen magyarázzák: nemzetek a maguk érdeke, egyének a maguk mentalitása szerint. Egy azonban bizonyos: hibát korrigáltak vele a franciák. Ha önzetlenül, belátásból cselekedték volna, tettük megérdemelte volna a „grande” jelzöt, de mert „rekompenciák” fejében, vagyis magyarul nem ingyen tették, a világ egyszerűen tudomásul veszi, hogy június harmincadika óta nincs francia katona a Rajnavidéken és gratulál hozzá — a németeknek.

Ami természetesen nem jelenti azt, hogy a kiürítésnek ehhez az inkább kényyszerű, mint önszándékú tényéhez nem járult hozzá az amúgy is tarthatatlan igazságtalanságnak és végzetes tévedésnek a felismerése is. Valószínű, hogy igen. Akkor pedig minden körülmények között örülhetünk neki. Mert a hiba rendszerint akkor szokott megtörténni, amikor valaki téved, az igazi, a nagy baj azonban akkor kezdődik, amikor a tévedését nem hajlandó beismerni és jóvátenni.

Az őrség visszakerült tehát a Rajna partjára. Egyelőre nem annyira nehézléptű, keményütemű pomerániai gránátosokból, mint inkább csak békés vámosokból és pénzügyi beamterekből áll ugyan, de a helyén van és ez a fő. Most már tényleg mellékes, hogy milyen áron került vissza oda, ahonnan nem fog többé elkerülni. Mert ma már eza néhány beamter is félelmetes erőt képvisel: a germán faj elpusztíthatatlan öserejét, az eljövendő évszázad „Grande Nation”-jának egyelőre még misztikusan ködszerű, de máris gigantikus körvonalait, amelyekre aggódó arccal tekint fel az elvonuló „győzelmes” hadsereg.

A Rajnavidék kiürítése több volt egyszerű katonai kivonulásnál. A győzők és legyőzöttek mérlegének biltenése volt ez, amelyet most már nem tizenkétesztendős időközökben fog követni a többi. A világ kezd kijózanodni s kezdi belátni, hogy nemzetek nagyságát nem történelmi epizódok döntenek el; a győzelmi mámor sem különb a többi mámornál, illuziói hamar elszállanak s helyet adnak a józan, kegyetlen és megdönthetetlen tapasztalatnak, hogy egy nemzet erkölcsi erejét és igazságát mennyire nem

lehet sem paragrafusok guzsába kötni, sem pedig had-
ügyi költségvetések emelgetésével ellensúlyozni.

Lehet, hogy véletlenül esett össze a kisántánt tátrai
konferenciája a Rajnavidék kiürítésével, lehet, hogy nem.
Két dolog azonban mindenesetre egymás mellé kívánko-
zik: a csorbatói szónoklatok a békeszerződések örökké-
valóságáról és a szónoklatoknak egyáltalában nem stil-
szerű háttere: a Rajnavidékről kifelé kigyózó francia
csapatok oszlopai. Hull, egyre hull a vakolat a békeműről,
amelyet pedig nemzetek évszázados börtönének szántak
s minket éppen most és éppen a Tátrából akarnak ennek
a tákolmányának a tiszteletére reászónokolni. Nem,
Urak, ezen most már kár tanakodni, a rajnai örséget
követni fogja a Kárpátok örsége s csak, ha az is újra a
helyén lesz, akkor következik majd el az a béke, amely-
nek rábeszélés nélkül is mi leszünk a legnagyobb tisztelői.

Nem várjuk, hogy ez a béke, vagy ahogy ők szokták
nevezni „a békülékenység szelleme” az ő konferenciáikról
induljon ki. Tudjuk jól, hogy annak megszületésében sem
lesz több érdemük, mint volt a „győzelem” kivívásában.
Akkor csak a koncert tartották a markukat, most meg
majd — legyenek nyugodtak — ugyanúgy visszaadják azt,
sőt esetleg még jó arcot is vágnak hozzá — ha muszáj.

*

Veled örülve és Veled bizakodva nyújtjuk Feléd a
régibajtársi kezét: Wacht am Rhein!

—o—

A belügyminisztérium rendőri szervezeti főosztá-
lyának új vezetője. A m. kir. belügyminiszter a belügy-
minisztérium VI. (rendőri szervezeti) osztályának vezető-
jévé Issekutz Aurél helyettes államtitkárt, a belügy-
minisztérium VII. (közbiztonosági) osztályának volt ve-
zetőjét nevezte ki. Egyidejűen a rendőri szervezeti főosz-
tály vezetőjének helyettesévé dr. Kovács Dénes miniszteri
osztálytanácsost, a belügyminisztérium VI. a. (államrend-
őrségi) osztályának vezetőjét nevezte ki. A belügyminisz-
térium VII. osztályának vezetője dr. Boór Aladár minisz-
teri tanácsos lett. A kinevezések mind a csendőrség, mind
pedig az állami rendőrség körében öszinte örömet keltet-
tek, mert az új főosztályvezetőknek és helyettesének egyé-
nisége minden tekintetben ígéretet nyújt arra, hogy a két
testület ügyei hozzáértő, nagyszorgalmú és megértő ke-
zekbe kerültek. Dr. Issekutz Aurél h. államtitkár és dr.
Kovács Dénes osztálytanácsos e hó 5-én bemutatkozó
látogatást tettek a belügyminisztérium csendőrségi osztá-
lyában s ez alkalommal is hangoztatták, hogy a csendőrség
érdekeit mindig lelkiismeretesen fogják a szívükön viselni
s kérték az osztályt, hogy a csendőrség javára kifejtendő
munkásságukhoz nyújtson támogatást. A megjelenteket
Schönherr Károly ezredes, osztályvezető üdvözölte s mind
a maga, mind pedig az osztályba beosztott előadótisztek
nevében készséggel ígérte meg az osztálynak hasonlókép-
pen odaadó munkásságát és önzetlen támogatását.

Kitüntetés. Kormányzó Úr Öfömméltósága magas elhatá-
rozásával elrendelni méltóztatott, hogy dr. Hilbert Gyula ör-
nagynak, mint a Kenderesre vezényelt örökönítmény parancs-
nokának ezen beosztásában odaadó, hazafias buzgalommal tel-
jesített nehéz és felelősségteljes szolgálataiért Dícsérő elis-
merése tudtul adassék.

Csendőrsírok megkoszorúzása. Schill Ferenc tábornok, a
m. kir. csendőrség felügyelője az elmúlt napokban a szek-
szárdi osztály területén levő csendőralakulatokat szemle alá
vonta s ennek folyamán Pakson néhai Bakonni András járás-
őrmester és Csala Bálint csendőr sírjait — kik kommunisták
által szenvedtek vértanú halált és Szekszárdon néhai Simon
Pál csendőr sírját, kit Szekszárd határában szolgálat közben
orvvadászok lőttek agyon — a csendőrtisztek jelenlétében
megkoszorúzták.

Ludovikás Levente. A Ludovika Akadémia Leventeköré-

nek kiadásában és vitéz Rózsás József ny. századosnak, az aka-
adémia tanárának szerkesztésében megjelenő Ludovikás Le-
vente ünnepi számot adott ki az akadémia 100 éves és a le-
ventekör 10 éves fennállásának évfordulójára. Nem is ünnepi
szám volt ez 'voltaképpen, bátran nevezhetjük emlékkönyvnek
is a 160 oldalnyi terjedelmű kiadványt, amelynek minden
betűje és minden illusztrációja az akadémia tanárainak és
hallgatóinak széleskörű tudásáról és nagyszerű művészi kész-
ségéről tesz tanuságot. A Ludovikás Levente színvonal tekin-
tetében eddig is elkényeztette olvasóit, azzal azonban, amit
ez a szám nyújt, önmagát is felülmúlta. Elvezetett olvastuk
minden egyes közleményét, amelyek közül valóban nehéz lenne
egyeseket kiemelni: novellái, versei a legkényesebb ízlésű és
igényű szépirodalmi lapban is bátran helyet foglalhatnának,
egyes festményei és rajzai meg egyenesen tárlatra kívánkoz-
nak. Nagy érdeke lenne a magyar tisztképzés ügyének, hogy
ez a nagyszerű folyóirat minél több példányban kerüljön a
magyar olvasóközönség kezébe is, amely már ezen az egyetlen
számon keresztül is fogalmat alkothatna magának az akadé-
mia sokoldalú munkásságáról és megnyugvással nyerhetne
bepillantást az akadémiáról kikerülő jövő magyar tiszt nem-
zedék szellemi és lelki világába. Nagy megnyugvás ez szá-
munkra éppen a mai, trianoni szomorú időkben, mert bizony-
ságát adja, hogy a magyar honvédség jövőjéért nem szabad
aggódnunk: tisztjei méltók lesznek a nagy feladatokhoz, ame-
lyek rájuk várnak. Az ünnepi számot nagy terjedelme miatt
lehetetlen részletesen ismertetnünk, azért tájékozásképpen csak
gazdag tartalmát közöljük: Vitéz nemes Szinay Béla tábornok:
100 év — 10 év; Neuschloss-Knühel Kornél építész: Emlé-
kezés Polák Mihályról (a Ludovika Akadémia építője volt);
Halottaink; v. R. J.: Apróságok nagy dolgokról. Sorakozó!
Vitéz Rózsás József: A Leventekör távolabbi céljai; Marcsek
László: A Leventekör 10 éves évfordulójára; Vitéz Rózsás Jó-
zsef: Kard és toll (egyfelvonásos színpadi kép); Szabó Gyula
főhadnagy: A rajzzal való szemléltetésről; Técsői Mórincz Béla
főhadnagy: A rajvezetés technikája; Scholtz István akadé-
mikus: A hordozható járőr-rádió; Magyar Sándor akadémi-
kus: A tüzérség harcászati fejlődése; Memento!; Nagy-Józsa
Kálmán ny. szds.: Látogatás Trianonban; Fruttinger Ferenc
főelőadó: Emlékezés egy vértanunkról; Vass Ferenc akadémi-
kus: Hunyó tüzek (novella); Illy Gusztáv akadémi-
kus: Lehullott egy csillag (novella); Múzeum-Akadémiai élet. A Ludo-
vika Akadémia címere, jelmondata és gyűrűje; Az ellenforra-
dalmi Romanelli-emléktábla leleplezése; Oklevél a Ludovika
Akadémia elvégzéséről; Amant Zoltán ny. főhadnagy: Emlé-
kezés Jekelfalussy Lászióról; Beszámoló a Leventekör 1929/30.
évi működéséről; A Leventekör 10 éves jubileuma; Gróf Hal-
ler Alfréd és Marcsek László akadémi-
kusok verseiből; Molnár
Pál főhadnagy: Ary bácsi, a nazarénus (kis elbeszélés); Erdé-
lyi Tibor főhadnagy: Párviadal (novella); Jakabos Rezső aka-
démikus: A talizmán (kis elbeszélés); Jós Ferenc akadémi-
kus: Őszi hangok (vers); Roediger Endre akadémi-
kus: Beszéltem
a fákkal (vers); Zámboéry Antal főhadnagy: A hadifogoly
mesél (regényrészlet); Panyigay Sándor: 1930 (vers); Test-
edzés: Dávid József ny. őrnagy: A visá vívás történetéről;
Beszámoló a LASE 1929—1930. évi eredményéről. Hadak út-
ján (melléklet). Vitéz nemes Szinay Béla tábornok: A Piave-
től—Nagyrecséig; Petricsevics százados sieleci fegyverténye;
Vitéz Oszlányi Kornél százados: Részletek az 1914-es szerbiai
hadjáratból; Vitéz Bábai Bay Miklós főelőadó: Emlékképek
az orosz harctérről; Dr. Vitéz Balsay László ny. százados:
Ardzelli vállalkozás; Nagy-Józsa Kálmán ny. százados: Mü-
szaki földérítésen; Vitéz Puji Puy Jenő főelőadó: Emlékek az
olasz harctérről; Kálmán Béla: Tűzrajtaütés hatása s a pa-
rancsadás lehetősége éjjel és ködben; Almay Béla főelőadó:
Ludovikások a székely hadosztályban. Illusztrációk: Bényei
Zoltán főhadnagy: Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyar-
ország kormányzója (olajfestmény); Ágotha Aladár akadé-
mikus: Fejtanulmány és a 100 éves Alma Mater (pasztellek);
Molnár Károly akadémi-
kus: A keresztfa lábánál (olajfest-
mény); Zámbo Dezső akadémi-
kus: Téli táj a Ludovika Aka-
adémia kertjében (olajfestmény); Preszly Géza akadémi-
kus: Oltár a Ludovika Akadémia kápolnájában (olajtanulmány);
Kern Ferenc főhadnagy: Körmendi téli délután (olajfest-
mény, eredetije a Dunántúli tavaszi tárlaton bronzérmes
nyert); Falb Endre: Téli hangulat a Margithídnál (olajfest-
mény); Lenhartovics Károly akadémi-
kus: Nyári hangulat
(vízfestmény); Schablik Alfréd főhadnagy: Stósz erdő-részlet
(pasztell); Meidlinger András és Preszly Géza akadémi-
kusok
néhány igen sikerült tollrajzzal, Vargha Miklós, Moravec
Imre és Lányi Gyula akadémi-
kusok művészi fényképfelvéte-
lekkel és végül Krudy Ádám akadémi-
kus az akadémiai életből
merített vidám karikatúrákkal szepelnek az ünnepi szám-

ban. A szerkesztés nehéz munkáját *vitéz Rózsás József* nyug. százados végezte abszolút hozzáértéssel; a nyomdai kiállítás gondossága az Athenaeumot dicséri.

Csendőregyének megtámadása és fegyverhasználatok. Június 29-én fél 19 órakor Tállya község (Zemplén megye) Fő-utcáján, *Tóth András* tállyai lakos, *Barcsik József* őrmester és *Szakács Jenő* csendőrből állott búcsúügyeleti járort megtámadta, *Szakács* csendőr balkezét egy két kg. súlyú ködarabbal megütötte, *Barcsik* őrmester fegyverét pedig lefegyverezési szándékból megragadta. *Szakács* csendőr a támadóval szemben szuronyfegyvert használt s azt hasbaszúrta. *Tóth* Andrást súlyos sérüléssel a miskolci kórházba szállították. *Szakács* csendőr a ködobás következtében balkezén könnyebb sérülést szenvedett. A kivizsgálás folyamatban van.

Június 29-én 22 órakor Balatonberény községben (Somogy megye) a Páli-féle vendéglő helyiségében, táncmulatság közben *Kovács György* II. őrmester és *Vonyik József* csendőr szolgálton kívül, összeszólalkozott *Horváth György*, *Horváth János*, ifj. *Horváth György* és *Vilisics Imre* ottani lakos legényekkel. A legények székekkel és szódásüvegekkel megtámadták a két csendőrt. A csendőrök védekezésül kardfegyverüket használták, miközben *Vonyik* csendőr kardjával több egyént könnyebben megsebesített. *Kovács* II. őrmestert a támadók székekkel és szódásüvegekkel fejbeverték. Nevezett a fején súlyosan, de nem életveszélyesen — megsérült. *Vonyik* csendőr ugyancsak a fején könnyebb sérüléseket szenvedett. Előbbi sérülésével a marcali kórházba szállították, *Vonyik* csendőr az örsön gyógykezelés alatt áll. A kivizsgálást megindították.

Június 29-én az esti órákban *Oláh István* törzsőrmester, gombai őrsparancsnokhelyettes, szolgálton kívül Gomba község (Pest megye) utcáján sétált. 22 óra 40 perckor egy 8—10 főből álló legénycsoporttal találkozott, kik táncmulatságból hazafelé tartva, lármáztak. *Oláh* törzsőrmester a csoport tagjait csendre intette és ugyanakkor *Varga József* I. honvédgyalozezred távbeszélőszázadának állományába tartozó honvédet figyelmeztette, hogy a derékszíját csatolja fel s ne a karján vigye. Míg *Oláh* törzsőrmester a honvéddel beszélt, azalatt *Cs. Varga András* földműves, gombai lakos *Oláh* törzsőrmestert a jobboldali lapocka táján zsebkésével orvul hátbaszúrta. *Oláh* törzsőrmester kardot rántott, azonban fegyverhasználatra alkalom nem volt, mert a tettes a szúrás után nyomban elfutott. *Oláh* törzsőrmestert egy kocsmában *Korpos Ignác* tiszthelyettes őrsparancsnok és *Beck Sándor* őrmesterből állott járőr első segélyben részesítette, majd a községi orvos gyógykezelés alá vette. *Oláh* törzsőrmester sérülése 14 nap alatt gyógyuló. *Cs. Varga András* gyanúsítottat az örs járőre elfogta és a bűnjelt képező zsebkést őrizet alá vette. A kivizsgálást megindították.

Ugyancsak június 29-én 11 óra tájban Kiskundorozsmán *Bodó Antal* tiszthelyettes, vásárügyeleti járőrvezető a vásártéren, *Kovács István* 36 éves, orosházi lakos, ellenszegülő ellen szuronyfegyvert használt. A fegyverhasználat közben *Bodó* tiszthelyettes szuronya *Kovács* jobb combján hatolt be és a hegye a bal farpofa belső oldalán jött ki. *Kovács* 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A sérült *Kovács* Istvánt az örs, hatósági közeg elleni erőszak miatt elfogta és a szegedi kir. ügyészségnek átadta. A kivizsgálást megindították.

A csendőrségi gépjárművezetői tanfolyam vizsgája. A székesfehérvári háromhónapos csendőrségi gépjárművezetői tanfolyam vizsgáját június 28-án 7 órai kezdettel tartották meg. A vizsgán megjelentek: *Schill Ferenc* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, *Schönherr Károly* ezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője, *Lózsa Jenő* ezredes, a székesfehérvári II. kerület parancsnoka, *Csiba István* ezredes, a pécsi IV. kerület parancsnoka, *Klemm László* ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelőjének segéd-tisztje, *Boros Lajos* őrnagy, beosztott törzstiszt a csendőrség részéről; *Poltoczky Jenő* ezredes, *Borha Olivér* ezredes, *Jeszenszky Lajos* alezredes a honvédség; *Teller Gyula* főtanácsos, ker. főkapitány és dr. *Lindner Sándor* főtanácsos, az államrendőrség; dr. *Horváth Gyula* törv. tan. elnök, *Sziklay Géza* min. tanácsos és dr. *Koller Gyula* árvaszéki elnök, a polgári hatóságok, illetve a város képviselőiben. A belügyminiszter úr által kirendelt hatósági vizsgálóbizottsági tagok *Farkasfalvy István* műszaki főtanácsos, ker. iparfelügyelő és *Mellétei Barna Gábor* r.-tanácsos voltak.

A tanfolyam tanára és parancsnoka *Orendy Norbert* százados volt, ki a motortant, a műhelyszolgálatot, a gyakorlati vezetést és a közlekedési kódexet tanította. Az első segélynyújtást dr. *Bertics Gyula* főorvos, ker. orvosfőnök adta elő. A tanfolyam szolgálatvezetője *Sziva Lajos* tiszthelyet-

tes, segédoktatói *Sándorovics György* és *Madarasi Pap Sándor* őrmesterek voltak.

A vizsga 28-án 7 órakor *Schill Ferenc* tábornok elnöklése alatt kezdődött meg az elméleti tárgyakkal, ú. m. közlekedési kódex, első segélynyújtás, motortan. A 19 vizsgázó oly kiváló tudásról szolgáltatott bizonyosságot, hogy az egész elméleti vizsga rövid másfél óra alatt befejezést nyert. Utána fél tíztől fél tizenkettőig a lovasági laktanya nyitott lovardájában a gyakorlati vizsgát tartották meg, amelyen először minden tanfolyamhallgató, úgy szóló, mint oldalkocsis gépen magas iskolának megfelelő gyakorlatokat mutatott be, azután pedig az összes hallgatók akrobataszerű ügyességi gyakorlatokat mutattak be, amely gyakorlatok a vizsgabizottsági tagok őszinte csodálkozását és elismerését váltották ki.

A vizsga végeztével *Schill Ferenc* tábornok úr meleghangú buzdító beszédet intézett a tanfolyam hallgatóihoz és mind nekik, mind pedig a tanfolyam parancsnokának és segédoktatóinak teljes megelégedését fejezte ki. A tanfolyamhallgatók közül a legjobb eredményt *Gál József* szombathelyi kerületbeli törzsőrmester érte el.

Dicséretetek. A. m. kir. pécsi IV. kerület parancsnoka *Szász Dénes* alhadnagyot és *Bugoly Sámuel* tiszthelyettesét, mert egy gyilkossági eset kiderítése alkalmával kiválóan buzgó, leleményes és eredményes tevékenységet fejtettek ki és a tettetést az igazságszolgáltatás kezébe juttatták — dicsérő okirattal látta el; *Otruba József* törzsőrmestert, *Nagy Pál* IV. és *Márki Kálmán* őrmestereket pedig, mert egy gyilkossági eset kiderítésénél járőrvezetőjüket kiváló buzgalommal és eredményesen támogatták, — nyilvánosan megdicsérte.

Kedvezményes internátusi ellátás csendőrtisztek és altisztek fiai számára. Az *Országos Bírói és Ügyészi Egyesület* vezetősége a *Csendőrségi Lapok* közbenjárására kivételesen megengedte, hogy a jövő tanévtől kezdődően az egyesület budapesti internátusába a bírák és ügyészek fiain kívül a m. kir. csendőrség tisztjeinek és altisztjeinek főiskolát hallgató fiai is kedvezményes ellátási díj ellenében felvétessenek. Az igen szép és egészséges helyen (I., *Ráth György-utca* 20.) fekvő 82 főiskolás ifjú felvételére berendezett internátusba való felvételi kérvényeket az internátus igazgatóságához kell címezni s lehetőleg augusztus hó 5-éig szerkesztőségünkbe kell beküldeni. Az internátusba csak olyan ifjak vehetők fel, akik valamely egyetemet vagy főiskolát látogatnak. Főiskolásnak tekintik a most érettségizetteket is, azzal a feltétellel, hogy az ősszel valamely főiskolára valóban felvétetnek. A felvételi kérvényben az ifjú eddigi tanulmányi eredményét bizonyítványmásolattal fel kell tüntetni. Az internátusban 51 szobában 82 férőhely van, 31 kettészoba és 20 különszoba. Ellátási díj havi 84 pengő, amelyért teljes ellátás jár (lakás, fűtés, világítás, takarítás és napi három étkezés). Ebéd nélkül a teljes ellátás havi 60 pengő. Különszoba díja ezidőszent havi 6 pengő; beiratási és szerelvényi díj egész évre 6 pengő. Egyéb költség nincsen. Az internátusban, amelyben az ifjak az internátusi szabályokhoz vannak kötve és általános felügyeletben is részesülnek, tornaterem és nagy fürdőterem áll rendelkezésre. Az internátus nem nyereszkesedésre alapított vállalkozás, hanem a bírói és ügyészi egyesületnek a bírák és ügyészek gyermekei számára létesített és saját kezelésében tartott altruisztikus intézménye, azért tud ilyen olcsó ellátási díjért is elsőrangú ellátást nyújtani. Felhívjuk a tiszt urak és altisztek figyelmét erre a rendkívüli kedvezményre, amelyet az *Országos Bírói és Ügyészi Egyesület* vezetőségének szíveskedéséből a csendőrség számára elérnünk sikerült s kérjük, hogy aki azt igénybe óhajtja venni, kérvényét hozzánk mielőbb küldje be, hogy a szükséges helyeket idejekorán lefoglalhassuk.

Egy elmebajos csendőr rémtette. *Oravecz Ferenc* bucsatelepi örsbeli törzsőrmester folyó hó 4-én 18 órakor, midőn az örs legénységi szobájában egyedül tartózkodott, hirtelen felszerelt s minden ok nélkül lövöldözni kezdett. Először a legénységi szoba ablakán át az udvarra lőtt és az ott foglalatokodó *Nagy István* őrmestert, aki az orosházai örsről volt a bucsatelepi örsre vezényelve, hasbalötte. Ezután a legénységi szobából az udvarra s onnan az utcára futott, s a nős altiszti lakás felé újabb 2 eredménytelen lövést tett, majd maga ellen fordította a fegyvert, agyonlötte magát és a helyszínen meghalt. A súlyosan megsebesült *Nagy István* őrmestert azonnal beszállították a debreceni katonai kórházba, de útközben kiszendvedett. Az azonnal megejtett kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy *Oravecz* törzsőrmester tettét súlyos vérbajából származó hirtelen fellépett elmezavarban követte el. Tragikus halált halt *Nagy István* őrmester bajtársunk iránt mind előljárói és bajtársai, mind pedig a lakosság

körében mély és őszinte részvét nyilvánult meg. A kerületi parancsnokság intézkedésére katonai dísszel temették el Debrecenben.

Megjelent a vezényszavak füzeté. Schick Lénárd őrnagy, a szombathelyi őrsparancsnokképző iskola parancsnoka igen ügyes és praktikus vezényszófüzetet állított össze az őrszavak számára. A felsőbb jóváhagyás alapján összeállított vezényszavak füzeté a Gyalogsági Gyakorlati Szabályzatéhoz hasonló alakban és kötésben, fehér papíron készült s tartalma a következő: 1. Előzetes megjegyzések; 2. A parancsadás; 3. A parancsadást és híradást szolgáló jelek; 4. Vezényszavak az egyes kiképzéstől a szakaszig bezáróan; 5. A helyőrségi szolgálatban, ünnepségeknél és díszelgéseknel előforduló fogások, mozdulatok és alakzatváltozások vezényszavai szakaszig bezáróan és 6. A közelharc, kardvívás és cselgáncs vezényszavai. A füzet igen megkönnyíti a szabályzatok megtanulását s főelőnye, hogy ott, ahol a szabályzatok megtanulását végrehajtására, a füzet a vezényszavakat is felsorolja, ahol pedig a szabályzat vezényszó nélkül csak előzményre utal (pl. mozdulatoknál, fogásoknál stb.), a füzet a vezényszavakat is megismétli. A raj és szakasz harcrendjére és harceljárására vonatkozó példáiban elsősorban a gyakorlati szükségleteket és használhatóságot tartja szem előtt. Ez a vezényszavak füzeté megsokszorozza a háború előtti közkeletelt vezényszófüzetek előnyeit s valóban nélkülözhetetlen segédlete lesz őrsparancsnokoknak és csendőröknek egyaránt. A vezényszavak füzetét a szombathelyi őrsparancsnokképző iskola parancsnokságánál lehet megrendelni, ára 1 pengő 90 fillér.

Beutalások a balatonfüredi csendőrségi gyógyházba. A belügyminiszter úr az 1930. évi július havi gyógyidőszakra az alábbiakat utalta be a balatonfüredi gyógyházba: A tábornoki karból: *Vrablik Mátyás, Mészáros János* ny. tábornokokat és családját és *Bariss Árpád* ny. tábornokot. A tisztii állományból: *Lábady Kálmán, Verbó János, Glatz Ödön, Soltész Imre* és *Goreczky Gyula* ezredeseket és családjaikat, *Margittai József* alezredest és családját, *Kriston György, Gábor Péter, v. Szinte Gábor, v. Poltáry Vilmos, Scick Lénárd, Preyer László, v. Csörgey László* őrnagyokat és családjaikat, *Morell Gyula, Schiwny Richárd* századosokat és *Szepeesi Árpád* ny. százados és családjaikat; *Tasi Dániel* g. alezredest és nejét, *Adamkovics Sándor, Jelinek Sándor, Vetter Ferenc, Szeidler Endre* őrnagyokat és nejeiket, *Boros Lajos* őrnagyot és fiát, *Szwoboda Rezső* ezredest, *Camerle Raymond, Scholtisz József, Papp János* századosokat, *Gunda Gyula* és *Ditrói Zoltán* g. századosokat, továbbá özv. *Aschenbrenner Józsefné* g. százados özvegyét és gyermekeit. — A legénységi állományból: *Bákay Lajos, Erdős Lajos* g. tiszthelyetteseket és családjaikat, *Zölde Mihály* ny. törzsőrmestert és családját; *Lajos Károly* g. tiszthelyettes és nejét, *Kurdics Béla* tiszthelyettes és nejét, *Polónyi István* ny. törzsőrmestert és nejét, *Erős Imre* alhadnagy nejét és leányát, továbbá özv. *Paraj Istvánné* ny. tiszthelyettes nejét.

Előléptek: A m. kir. budapesti I. kerületben törzsőrmesterré: *Végső Mihály, Tóth István, Bolla István, Bálint Ignác, B. Balogh János, Barát László, Kiss Lajos, Sáfár Lajos, Izsó Károly* és *Lehel János* őrmesterek. Őrmesterré: *Dobler Tamás, Szabó Géza, L. Nagy János, Mészáros László, Drotner Lajos, Hegymegi Balázs, Bartus Pál, Hajnal Mihály* és *Kiss Menyhért* csendőrök. — A m. kir. szegedi V. kerületben törzsőrmesterré: *Tebacher Ferenc, Kerekes János II.* és *Hódi Sándor* őrmesterek. — Őrmesterré: *Bodó Imre, Makra Balázs* és *Károly Sándor* csendőrök.

Halálozás. A várpalotai (Veszprém megye) őrsről Győrbe hatheti egészségügyi szabadságra érkezett *Német Mihály* őrmester, július 2-án 12 órakor Győr, Kakashegy-utca 11. sz. alatti lakásán, tüdővészben meghalt.

Halálos baleset. *Frolyó Lajos* baksimajori (Csongrád m.) őrsbeli csendőr f. hó 25-én 5 és 6 óra között, fürdés közben a Tiszába fulladt. Holttestét június 27-én fogták ki Sövényháza község határában és Sövényháza—Baksiszőlőben eltemették.

Gyermektelen, 50 év körüli özvegy, bútorozott lakást, világitást, főzéshez gázt, reggelit és uzsonnát kaphat takarításért és mosás nélküli vasalásért Budapesten nőtlen alezredesnél. Pályázók személyes viszonyaikat egyelőre írásban közölgék *Havranek János* alezredessel, Budapest, I., kerület, Kékgolyó-utca 20/b. II. em. 2. és adják meg azoknak is a pontos címét, akiktől megbízhatóságuk, tisztaság- és rendszeretük felől érdeklődni lehet.

Kedvezményesen 2.50 pengőért kaphatják a „Társadalmi tanácsadó altisztek számára” III. kiadását azok, akik az első kiadás (Tanácsadó a csendőr magánéletéhez 1927.) beszerzé-

sét utóbbi belső címlapjának beküldésével igazolják. Megrendeléseket a cím pontos feltüntetése mellett közvetlenül a szerzőhöz (Budapest, I., Böszörményi-út 21. B. épület) lehet küldeni. A beküldött címlapokat a rendelők visszakapják.

Kotán Miklós tiszthelyettes keresi a nyírmeggyesi őrsparancsnokság. Tudassa címét, ha pedig valamelyik bajtársa ismeri a tartózkodási helyét, közölje a fenti őrssel.

Virág Péter volt magyarszentmártoni lakos tiszthelyettes, kinek neje *Józsa Emilia*, keresi *Virág Antal* m. kir. rendőrfelügyelőhelyettes Kelebia határszéli rendőrkirendeltség. Kéri, hogy közölje címét, illetve, ha valaki a tartózkodási helyét ismeri, közölje a kérdezővel.

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt közlés esetén megfelelően honoráljuk. A lapunkban megjelent közlemények tulajdonjogát fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnymatni. — Kéziratokat nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ívnek csak az egyik oldalára, félhasábosan és írógéppel vagy könnyen olvasható írással írni. Kéziratok sorsáról csak a szerkesztői üzenetek között adunk választ, azért kérjük mindig megírni, hogy milyen jelige alatt válaszoljunk. — A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levelet nem írunk. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Ha jelige nincsen megjelölve, az érdekelt nevének kezdőbetűit és az állomáshelyét használjuk jelige gyanánt. Közérdekű kérdésekre a „Csendőr Lekszikon” rovatban válaszolunk. Előfizetni csak legalább félévre lehet. A csendőrség tényleges és nyugállományu legénységi egyénei az előfizetési ár felét fizetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Nemzeti Hitelintézet Budapest-krisztinavárosi fiókjának (Budapest I., Krisztina körút 141) 1672. számú csekk számlájára befizetni, a csekkre pedig feljegyezni, hogy a befizetés a Csendőrségi Lapok javára történt. — A hozzánk intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Böszörményi út 21 szám”.

„Debrecen.” A beküldött eset érdekes és érdemes a leközlésre. Van azonban egy nagy hibája. Zavaros. Egy tanulságos nyomozás leírásának, mint lapcikknek más szabályai vannak, mint egy kivizsgáló jelentésnek. A kivizsgáló jelentésben jöhet először a tényállás s azután tanuk előadása, bizonyítékok stb., — amik a tényállást eredményezték. A tanulságos nyomozás leírásánál pontosan vissza kell adni a nyomozás lefolytatását időrendi sorrendben és pontról-pontra felépítve. A nyomozást címére postán visszaküldöttük. A vörös írónnal megjelölt részig a leírás rendben volna, akkor azonban nagyot ugrik és elmondja pontosan, hogyan és kik követték el azt a bizonyos rablást, holott azt kellene leírnia, hogy erre hogyan jött rá. Nem arra vagyunk kíváncsiak, hogy mi történt, hanem arra, hogy mily munkát végzett a nyomozó. Miután önmagának megvan a leírói képessége és mert a következtetések különben helyesek, azt hisszük, mindn nehézség nélkül át fogja tudni alakítani a nyomozást úgy, hogy közölhető legyen.

Érd. A pénzügyőri szolgálat a hadiévek beszámítása szempontjából a 4.401/M. E. 1915. számú rendelet értelmében csak akkor vehető figyelembe, ha az illető azt a háború alatt a katonai határon, a tengerparton vagy a vasútbiztosító szolgálatban teljesítette.

H. J. I. th., Gyula. Előfizetése a folyó év végéig rendezve van.

„Salgóvára.” Őszintén sajnáljuk, hogy a beküldött esetet nem közölhetjük, de tanulságos nyomozásnak nem alkalmas. A leírás maga egy olyan csendőr fényképét tárja elénk, aki tele van ambícióval, szorgalommal és szeretettel hivatása iránt, és azért is sajnáljuk, hogy nemleges választ kell adnunk, mert a nyomozati eset leírása — tekintettel terjedelmére — hosszantartó és fáradságos lehetett, elvből nem közlünk azonban olyan nyomozásokat, amelyek csak kevésbé értékesíthető tanulságokat tartalmaznak. Ön kapott a besúgójától egy adatot, amely adat természeténél fogva nem is állott semmiféle összefüggésben a szóbanforgó bűncselekménnyel s az az adat kezeibe juttatta a régóta hiába keresett tettet.

Mecsekalja. A honvédség állományából tisztési rendfokozatban átvett egyének rendfokozatukat a csendőrségnél is megtartják, tehát mint próbacsendőrök is örvezetői, tizedesi, szakaszvezetői rendfokozatot viselnek.

Csüggedők. A nyomozóosztályokhoz beosztott csendőröket ezen beosztásukból folyóan semmi hátrány nem érheti, tehát, ha alkalmasak, az őrsparancsnokképző iskolába éppen úgy bevezényelhetők, mint az őrsökön levő bajtársaik. Hogy az illető a nyomozóosztálynál milyen beosztásban teljesít szolgálatot, az mellékes. Legyenek nyugodtak, a kiválasztásnál a kerületi parancsnokságok a nyomozóosztályokat egészen bizonyosan nem fogják figyelmen kívül hagyni.

„F. S. Aszód.” Kicsit rövid, nemcsak a sorok számát tekintve, de a leszűrhető tanulság tekintetében is. Ha azonban nem lesz túlzásfoltosság a tartalékiratszekrényünkben, sorrendben közölni fogjuk.

Hajlékony. 1. Nem írta meg, hogy milyen tárgyak azok, amelyeket a közzgazdálkodás beszerzett? Egyébként nézetünk szerint minden újonnan beszerzett használati tárgyra a Cs.—20. utasítás III. fej. 5. pontjának rendelkezését kell alkalmazni, vagyis azokat az első évben a beszerzési ár háromnegyed, a második évben kétnegyed és a 3-ik évben egynegyed értékéig kell becsülni, a negyedik évtől kezdve pedig nem lehet becsülés alá vonni. Igaz, hogy a Határozványok hivatkozott pontja újonnan felállított őrsökről beszél, de nézetünk szerint teljesen azonos ez a forog fenn akkor is, ha egy régi őrs közzgazdálkodása szerez be újonnan valamilyen használati tárgyat. 2. A Határozványok III. fej. 6. pontja pontosan előírja, hogy mit milyen árban kell becsülni, felesleges lenne azt itt megismételni. Írja meg pontosan, miben volt nézeteltérés, akkor mi pontosabb választ tudunk adni.

Nehéz kérdés. Hát persze, hogy nehéz kérdés, de nem lehetetlen megoldani. Azzal nem írt új dolgot, hogy a csendőrségtiszték nejei között különböző műveltségi fokon álló asszonyok vannak. Hol nincsenek? Azáltal azonban, hogy valamennyien csendőrségtiszték nejei lettek, mégis csak közel kerültek egymáshoz, egyiknek sincs tehát joga ahhoz, hogy férje bajtársának a nejét lenézzék. Igazán intelligens asszony minden helyzetbe beletalálja magát, úgy, hogy a kecske is jóllakjék s a káposzta is megmaradjon. Az „elsőbbségért” való nevetéses asszonyi versengésnek azonban okvetlenül és erélyesen véget kell vetni, mert régi dolog, hogy annak a férjek szokták meginni a levét.

Szeghalom. 1. Nyugállományba helyezése alkalmával állomáshelyéről és állandó tartózkodási helyére áthelyezési költségekre igénye van. Állandó tartózkodási helynek azt a helységet veszik, ahol nyugállományba helyezése után egy éven belül végleg megtelepedett. 2. A Csendőrségi Lapok folyó évi számaiból az előfizetők számának nagymértékű megnövekedése miatt tartalékpéldányunk már nincsen, így csak július 1-étől kezdődően fogadhatunk el előfizetést.

K. J. örm., Szombathely. Nevezett előfizetése június 30-án lejárt, így a lapot az ön címére csak akkor indíthatjuk meg, ha az előfizetési díjat megküldi.

Kisvárdá. Ha a mai Csonkaország területén született, akkor magyar állampolgár, visszahonosítást nem kell kérnie. Optálni már nem lehet, mert a határideje régen lejárt.

H. I. II. csendőr. Szil. Nem izléses dolog, de nem is kihágás. Sehol sincs kimondva, hogy nőnek csak női kerékpáron szabad kerékpároznia.

Dráva. Miután az államrendőrségi és csendőrségi szolgálat között 30 napot meghaladó megszakítás nincsen, előző szolgálati ideje a nyugdíjba beszámítható. Az államrendőrségi szolgálatáról szóló igazolványt terjessze fel szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz és kérje, hogy azt állományparancsban letárgyalják. Jó lesz, ha a kommunizmus alatt tanúsított magatartásáról szóló igazolványát is csatolja, mert esetleg szükség lesz reá, ha meg nem lesz szükség, úgyis visszaadják.

99. Tusaborító. Nyugdíjösszegének kiszámítására nem vállalkozunk. Önnek különben sem tudnánk válaszolni, mert nem írta meg, hogy a csapatnál mennyi ideig szolgált és hogy kövételül jött-e át onnan a csendőrséghez.

Székesfehérvári gh. Az őrs szó tulajdonképpen az „örzés” „ör” szavakból származik, nyelvtanilag tehát „örös” lenne a helyes, de a gyakorlatban mindig „örös”-öt írunk s maradjunk is meg ennél az írásmódnál, mert folyékonyabb is.

Makó. A folyó hó folyamán a nálunk levő összes kéziratok sorsáról értesíteni fogjuk a beküldőket. Kísérje figyelmemel a szerkesztői üzeneteket. Nagyon sok kéziratot kapunk, sokszor igen hosszúakat is s nem győzzük azonnal megválaszolni.

Sarkantyú. A lovascsendőr mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül sarkantyút viselhet. Természetes, hogy napos szolgálatban is.

Badacsony. A kerületi parancsnokság rendelkezésére az alaptökét, amely eddig 40 P volt, most fel kellett emelni 120 P-re. Kérde, hogy az alaptökét akkor is ki kell-e egészíteni 120 P-re, ha a fejenkénti osztalék, vagyis egy vagyonrész a 120 P értéket eléri, sőt azt meg is haladja. A mi felfogásunk az, hogy az alaptöke nem más, mint az a minimális vagyonrész, amelynek a közzgazdálkodásban, mint tőkének, állandóan benn kell lennie. Ha tehát az Önök közzgazdálkodásában a fejenkénti osztalék a 120 P-t eléri, ez azt jelenti, hogy a közzgazdálkodás tagjai az elrendelt 120 P fejenkénti alaptökével rendelkeznek, vagyis, hogy azt nem kell kiegészíteni, mert hiszen a vagyonrész a maga teljes összegében alaptökévé változik át. Azoknak tehát, akik a parancs alapján a felemelt alaptökére már törlesztéseket juttattak a közzgazdálkodás pénztárába, ezeket a törlesztéseket vissza kell fizetni, ha a fejenkénti osztalékuk már amúgy is több volt az elrendelt alaptökénél, vagyis 120 pengőnél. 2. Utánajárunk, később kap választ.

P. örm., Komádi. A volt 39. közös gy. e. irattára Debrecenben van, a polgármesteri hivatalban. Levélben is kérhet felvilágosítást.

D. J. örm. Garadna. Úgyesen megfogalmazta, de a közölhetőség mértékét azért még nem üti meg. A vers sem túlrossz, de nem olyan jó, hogy közölhetnők.

K. G. örm. Debrecen. Érzelmei nagyon szépek, a vers azonban nem jó.

N. A. Hajduböszörmény. Jelentéktelen eset volt mind a kettő s nem is elég érdekes ahhoz, hogy érdemes lenne közölni.

P. L. örm. Ujhuta. Rosszul sikerült, nem közölhető.

T Á R O G A T Ó

a legkönnyebb fuvóhangszer! Saját találmány! Óvakodás utánzatoktól! mert mind melyek nem gyárból erednek, silány, külföldön készült utánzatok. Hegedűk, Trombiták, Harmonika és az összes hangszerek és hurok legfinomabb kivitelben szállítja az

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR

STOWASSER kir. udvari szállító

Budapest, II., Lánchíd u. 5.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Az egyedüli magyar hangszergyár az országban, Csendőröknek kedvezményes részlelvezetés!

Hegedű
Harmonium
Tárogató csak itt a valódi
Cimbalom
Harmonika
Gitara

és az összes legjobb hangszerek, továbbá a legjobb rádiókészülékek csakis itt a gyárban kaphatók.

Művésziessen javít, legjobb hurokat készít. Árjegyzékét ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. azab. hangszergyára
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 71.

Egyedüli magyar hangszergyár az országban Csendőrségnek részlelvezetés-kedvezmény

LEGÉNY A GÁTON.

— Regény —

ÍRTA: BARÉNYI FERENC.

20.

Jolán nemet intett.

— A jobbkezével fogja meg a cső végét — szólt Fürth doktor. — Úgy és most üljön nyugodtan, ne mozduljon. Ezalatt a gumicső másik üreges tüvéjét Gál Imre karjába szúrta. Egyik kezével a gumicsövet tartotta s a másikkal az üreges tüvéget a beteg karján rögzítette. Aztán megnyitotta a véráram előtt a szelepet és halkán el kezdett beszélni: — Nem kell félni kislány, a vérátadás nem árt, nem jár veszedelemmel...

— Nem félek — suttogta Jolán megilletődve.

Fürth doktor mosolyogva bólintott és halkán folytatta: — Természetesen csak a fiatal és teljesen egészséges ember vére alkalmas a vérátömlesztésre. A vérátadás, amint mondtam, nem okoz semmi bajt. Egy liternyi vért minden veszedelem nélkül átadhat, még mindig marad négy liter vére. Meg se érzi a hiányát. Különben is egészséges szervezete két hét alatt pótolja a leadott vérmennyiséget...

Közben az ellenőrző szelepet figyelte, hogy mennyi vért ment át. Amikor megállapította, hogy a szükséges vérmennyiséget Jolán már átadta Gál Imrének, lezárta a szelepet. Még egy picit várjon, nyugodtan üljön — szólt Jolánhoz és az üreges tüvéget kihúzta Gál Imre karjából és tapaszt ragasztott a szűrés helyére. Aztán ugyanúgy kihúzta Jolán eréből a tűt és a karját betapasztotta. Nos megvagyunk. Köszönöm, hogy csöndesen, nyugodtan viselkedett. Ez volt a legfontosabb, enélkül nem sikerült volna.

Jolán boldogan mosolygott. A tudat, hogy önvérével járulhatott hozzá Gál Imre megmentéséhez, büszke boldogsággal töltötte be szerelmes szívét. — Hála Istennek! — sóhajtott, aztán aggodalmasra vált arccal kérdezte: — Úgy-e, jól sikerült? Úgy-e nem hal meg?

Fürth doktor mintha nem hallotta volna meg a kérdést,

a műszereivel szöszmötölt. Aztán a fényes fecskendő tűjét a Gál Imre karjába szúrta: — Még ezt a szívserkentő befecskendezést kapja, aztán békében hagyjuk reggelig. Ez megerősíti a szívet, átsegíti az éjszakán. Reggel aztán meglátjuk majd, hogy mit csinálhatunk...

— Az imént azt mondta főorvos úr, hogy nem táplálkozott rendesen — szólt Jolán felemelkedve. — Mit adjak neki enni?

— Rég nem evett, az bizonyos. De hát lelkem, hiába akarná megétetni, még a tejet sem tudja bevenni, annyira összeszorult a bárzsingja. Egyelőre csak mesterségesen táplálhatjuk a belén keresztül. Jegyezze is fel magának, hogy ezt reggel mindjárt előkészíttesse... Fürth doktor a homlokára tolta szemüvegét és a kis székre ült. Pár pillanatig gondolkozott, aztán lassan tollba mondotta Jolának: — Tehát 150 gramm fehér májat finoman megőrölni. Aztán három friss tojást egy evőkanálnyi vízzel és egy kávéskanálnyi fehér liszttel jól összekeverni. Ezt az egészet egy evőkanálnyi szőlőcukoroldattal együtt alaposan összekeverni és aztán felforralni. Amikor már jól felforrt, akkor aztán lehűteni 40° C-ra s így aztán be fogjuk önteni, attól megerősödik.

— Igen — szólt Jolán, pontosan jegyezve az orvos utasítását. — Hány órára csináljam meg?

— Hát mondjuk reggel 7 órára — felelt Fürth doktor és aztán körülnézve, kérdezte: — Hol fog aludni kislány?

Jolán vállat vont: — Itt. A karosszékben.

— Az nem pihenés, lelkem. Magának pihenni kell. Hát nem lehetett Gál Imrét más szobába tenni?

— Nincs egy üres ágyunk se — mondotta Jolán. — Nem volt más választásom, amikor hozták. Nem akartam, hogy elvigyék a tartalékkórházba, útközben meghalhatott volna...

— Igaz, — bólintott rá Fürth doktor. — De hát hogy is lehetne ezt a kérdést megoldani?

— Már én megoldottam.

— Nos?

— Ha megengedné főorvos úr, én addig az orvosi rendelő díványjára vetnék magamnak ágyat — kérlete Jolán Fürth doktort — amíg megüresedik egy ágy, ahová aztán Gál Imrét fektethetjük...

— Hogyne engedném, persze, oda vessen magának ágyat — felelte Fürth doktor jóságos mosollyal. — No most aztán pakkoljon kislány, menjen aludni a rendelőmbé...

— De — próbálta meg Jolán az ellenvetést.

— Semmi de — vágott a szavába Fürth doktor jóságos szigorral. — Szedje össze a cókmókját szépen s menjen aludni.

— Ma még itt alszom főorvos úr a karosszékben.

— Dehogyan alszik itt, menjen csak a rendelőmbé.

Jolán belepirult a nagy tiltakozásba: — Nem megyek, nem hagyhatom magára a betegemet...

Fürth doktor elmosolyodott: — Mehet nyugodtan, a beteget nem lesz egyedül.

— Nem úgy értettem — pirult el Jolán, — hanem kell, hogy valaki a beteg körül legyen. Különösen most, amikor ilyen válságos az állapota...

CSENDŐRSÉGI SZÁLLÍTÓ!

40 év óta fennálló cég, a csendőrség régi elismert bevásárló helye!

MÁRER

egyenruházati intézete
BUDAPEST, VIII.,
BAROSS-TÉR 9. SZÁM.
(A keleti pályaudvar érkezési
oldalán) TELEFON: J. 321-78.

Khaki posztó, Loden, szintartó gypju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 15.20 P
Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17.— „
Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gypju — — — — — 18.50 „
Ugyanaz extra finomban — — — — — 22.50—25.— „
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgótokkal együtt 7.60 „

Egyenruhák külön mérték után 3-6 havi hitelle.
Egyenruha-szabószálgom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

FINOM ÓRÁK között legolcsóbbak A BRAUSWETTER ÓRÁK!

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

MAGYARORSZÁG LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRÁSÜZEME

Arjegyzék órákról és ékszerekről.

Fényképezőgépek

prizmás látcsövek

6-12 hónapig terjedhető részletfizetésre készpénzáron, ellenőrizhető eredeti gyári árjegyzék szerint.

HATSCHEK ÉS FARKAS
optikai és fényképezési szaküzlet

BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Közp. városháza épületében).

Fiók: VI., Andrásy-ut 31. (Nagymező-u. sarok.)

Kérje legújabb nagy képes árjegyzékünket.

— Menjen csak kislány — szólt Fürth doktor komolyan — aludjék nyugodtan. Fontos, hogy jól pihenjen. Legyen nyugodt, betegét ne féltse, orvos marad mellette . . .

— Ki? — kérdezte Jolán.

— Én.

— A főorvos úr? — álmélkodott Jolán és szemét ellepte a könny.

— Én, hát persze, hogy én — nevetett Fürth doktor.

— De ezt én el nem fogadhatom.

— Hogyne fogadhatná el én tolem — felelte lágy hangon Fürth doktor. Aztán később restelte ellágyulását és szárazon jegyezte meg: — Különbén is orvosi kötelesség.

Jolán könnyes szemmel hajolt le Fürth doktor kezéhez. A szíve csordultig telt meg hálával és mindenáron meg akarta köszönni Fürth doktor jóságát, mert hiszen jól tudta, hogy mennyire fáradt. De Fürth doktor még szóhoz sem engedte, hanem kedves unszolással, türelmetlenül tuszkolta ki az ajtón.

Megkönnyebbülve tette be Fürth doktor Jolán mögött az ajtót és rögtön az ágyhoz lépett. Megfogta Gál Imre csuklóját és komoly arccal szemlélte a beteget. Arca most a be egéért aggodó orvos arca volt. Hamar nyúlt a fecskendő után és Gál Imre másik karjába is adott egy szívserkentő befecskendezést. Feszült figyelemmel várta a hatást. Mereven állt egy helyben, mint a szobor, mindaddig, míg a beteg alig észrevehetően megmozdult. Lélegzése szemlátomást megerősödött, halkan felsóhajtott; éltető vérhullám suhant át halovány arcán. Fürth doktor lehajolt hozzá s a hallgatósóval leste a szív verését. Amint az elernyedő szív erősödő dobogását hallgatta, aggodalmas arca mindjobban kiderült és megelégedetten nézte a beteg éledező arcát. Megnyugodva ült aztán a karosszékbe s a táskájából egy könyvet kotort elő. Bóbiskolva olvasgatott egy ideig, míg végre elnyomta az álom. Jóságosan mosolygó arccal, boldogan elszunnyadt.

19.

Rémesen sötét hullámokkal viaskodott Gál Imre lelke, míg az enyészet örvényéből az élet partjáiig vergődött. Lassan-lassan elcsitult a háborgó hullámok vad moraja s fülébe csendült egy dallamosan zengő hang. Mintha régi ismerős lett volna ez a kedves hang, hallatára boldog mosoly szállt Gál Imre arcára. Mosolygó arccal, de csukott szemekkel valami jólesően enyhe zsidbadtságban feküdt még napokig, míg a szemét ki tudta nyitni.

Novembervégi déli napsugár kihült fénye világította be a szobát, amikor Gál Imre feleszmélt. Idegenül nézett széjjel. Szemben a falon, fekete keretben egy fénykép; lassan, nehezen ismert rá Venyige bácsi képére. — Hogy került ez a kép ide? Vagy, hol is van ő tulajdonképpen? — erőlködött az agyából, mint a forrásból fel-felbuggyanó gondolataival. De még inkább megdöbbsent, amikor az ágy melletti falon a saját aranykeretes fényképét meglátta. Beteg képzelet délibábja kápráztatja meg a szemét, gondolta s szétnézett a szobában, hogy hát ha lesz valaki, aki megmagyarázza, vagy megmondja, hogy hol van. De nem volt bent senki, egyedül volt a szobában. Egyelőre be kellett érnie a találgatással. Kíváncsian nézelődött körül. Faragott asztalkán fiatal palma nyujtogatta legyezőalakú leveleit az ablak felé. Mintha már látta volna. De akkor jóval kisebb volt. Hogy megnőtt. Igen, igen — sajdukt fel lelkében a bizonyosság — ezt a pálmát ő adta Jolánnak. Akkor hát megint a régi kórházba került... Fürth doktor... Venyige bácsi... Jolán... Mint a szappanhabból szálldogáló színes buborékok, úgy tűntek elő emlékezetében az elfelejtett nevek, a régi, kedves emlékek. — Jolán — . . . Itt megállapo-

dott és eltűnődött. — Vajjon mi van Jolánnal. Itt van-e még a kórházban? Talán férjhezment . . . Lehet, hogy ez Venyige bácsi szobája . . . Lehet, de akkor nem is marad soká magában, Venyige bácsi be fog nézni hozzá. Eljön, biztosan eljön sakkozni... Feszülten figyelt az ajtón... Talán nem is Venyige bácsit várta ennyire . . .

Lassan, nesztelnül nyílt az ajtó. A sötét ajtókeretből, mint valami légiés tünemény, hatásosan vált ki Jolán fehér alakja. Opáltüzű szeme felragyogott, bájos arca kigyúlt a lelkére szállt örömtől, boldogan kiátott fel: — Imre!

Gál Imre szíve megdobbant, amint Jolánt meglátta. Elbájolta a gyönyörűség és mindent feledve, megigézetten sutogta: — Jolán!

Két pici kis szó, jelentéktelen, semmitmondó és mégis mennyit fejez ki. Két név csak, pár hang és mégis sokat ért belőle az, aki a szívéből mondja és aki a lelkéből hallgatja. Mintha nem akarnák többé elereszteni, úgy fogták egymás kezét szenvedélyesen, egymásba fonódó ujjakkal... Mennyi mondanivalójuk lett volna és még sem szóltak egy szót sem, csak egymás szemébe néztek. A szemek beszéltek. És megértették egymást. Nem kellett magyarázkodni, hiszen olyan természetes volt, hogy végre egymásra találtak.

Jolán egyszerre úgy érezte, hogy ellankadtak Gál Imre ujjai s ijedten vette észre, hogy szerelmese feje bágyadtan hanyatlott vissza a párnára és parázsló fekete szeme lankadtan lecsukódott.

— Főorvos úr! — ugrott fel Jolán rémulten és a rendelőbe futott. — Főorvos ur! Azt hiszem, meghalt!

Fürth doktor nem kérdezte, hogy kiről van szó, csak szaladt Jolánnal Gál Imréhez. Amíg a beteget vizsgálta, megkérdezte Jolánt, hogy tulajdonképpen mi történt.

— Semmi — dadogta Jolán. — Amikor pár perccel azelőtt bejöttem, láttam, hogy feleszmélt és megismert . . .

— Talán mondott neki valamit? — kérdezte Fürth doktor és szelíd szemével fürkészőn tekintett Jolánra.

— Nem, nem mondtam én semmit. Csak, amikor megláttam, hogy végre magához tért, nagy örömben felkiáltottam.

— Mit kiáltott? — kérdezte Fürth doktor és elnézett a beteg felé, mert észrevette Jolán zavarát.

— Csak felkiáltottam — felelte Jolán elpirulva.

— Mégis valami szót mondhatott, amikor felkiáltott. Mi volt az a szó?

— Csak egy név volt.

Fürth doktor elmosolyodott. — Nem nehéz kitalálni, hogy azt mondta: Imre. Úgy-e?

Jolán rábólintott: — Igen.

Fürth doktor levette a szemüvegét és rálehelve, elkezdte takarítgatni. Az arca olyan volt, mint a befelhözött ég, melyről a felhők mögül kisüt a nap. Komor vonásain át-átsuhant egy-egy derűs mosoly. — Nos és ő mit mondott? — kérdezte jelentősen hangsúlyozva az őt.

Jolán lesütötte a szemét és nem felelt. Fürth doktor feltette a szemüvegét és rámosolygott Jolánra: — Ő meg azt mondta, hogy — Jolán — Úgy-e?

Jolán igent intett. Fürth doktor szelíden megcirógatta az arcát: — Kislány, kislány! No ne féljen, nincs semmi baj. Nem kell félni, de vigyázni kell. Nem szabad felizgatni. Nincs baj, csak nagyon kimerítette a nagy öröm, hogy magát láthatta meg, amikor a szemét először felnyitotta. Ez érthető is — nevetett Fürth doktor —, amikor ilyen szépet láthatott... —

Jolán az orvos beszédjéből csak annyit értett, hogy nincs semmi baj. Ezt ismételte magában folyton — nincs

Csendőrtisztek, altisztek és azok családtagjai nyolchavi részletfizetésre készpénzárón a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi-, valamint a Honv. sifont, zefireket, és egyéb abroszokat, kötött és szövött és függönykelméket uj, gyárlag sterilizált ágytollat és Miniszterium által rendszerezett egyenruha szöveteket, bélésárukat, vásznat, vászonárukat, női s férfi-fehérműveket készen és rendelésre, törülközőket, selymeket, valamint diszpárnákat a árut, kötött gyermekgarnitúrát, keztyűt, harisnyát, kész kötött kabátokat, függöny pelyheket, paplanokat, mindennemű mosókelméket.

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál, Budapest VIII., Üllői-út 14. szám Tel. J. 312-97. és J. 392-85.

Az egyes vásárlások utáni első részletek a vásárlást követendő hó 1-ével kezdődnek. - Vásárláskor azonnal nem fizetendő semmi!

semmi baj, nincs semmi baj. — Mintha mázsás követ hengerített volna el a szívéből Fürth doktor, megkönnyebbülten lélekzett fel. Megint a régi, kisleányos tekintetével hálásan nézett Fürth doktorra.

— Nincs baj — ismételte Fürth doktor, mert tudta, hogy ez a két szó új erőt önt Jolánba. — Csak elaludt. Most menjen a konyhába s nézzen az ebéd után, mert a mi betegünk nagyon éhes lesz majd, ha felébred.

Jolán készségesen kisért. Boldog elhamarkodásában nem fogta meg a kilincset és az ajtó nagy hangon csapódott be mögötte. Gál Imre felriadt a zajra s csodálkozva nézett az orvosra.

— No megismer még? — nevetett feléje Fürth doktor. — Maga aztán igazán jól csinálja. Amíg egészséges, addig felénk sem néz és most is egy alapos sebesülés kellett, hogy megint idekapjunk... —

Gál Imre elmosolyodott. — Örülök, hogy itt vagyok. Köszönöm szépen főorvos úr... —

— Mit köszön? — Tudom, megint csak a főorvos úrnak köszönhetem, hogy élek... —

— Lári-fári — intette le Fürth doktor — hányszor mondtam már, hogy mindent csak a jó Istennek köszönhetünk. Ami jó van a világon, az mind ő tőle ered. No és aztán, azt meg kell mondanom — folytatta Fürth doktor különös nyomtatékkal —, hogy most tulajdonképpen egyedül csak Jolának köszönheti, hogy megint átbillentettük a másvilágról. Mert Szent Péter már bizony ugyancsak nyitogatta a mennybéli nagy kaput egy Gál Imre nevezetű csendőrmeister előtt. Talán ismeri?

Gál Imre kérdően nézett a nevető doktorra. — Nem hiszi? Pedig úgy van. Mert bizony nagyon sok vért vesztett, amíg idekerült. Úgyszólván csak pár pillanaton múlt. Alig volt már vére, nem lett volna elég az életben tartásához. Vér kellett. Egészséges, jó vér, amely életet. Vér kellett bizony, vér és honnan vettük volna akkor éjszaka hirtelen, amikor magát idehozták. Jolán gondolkodás nélkül ajánlotta fel a vérért. Egy liter vért adott magának.

— De hát hogyan? — kérdezte Gál Imre csodálkozva. Fürth doktor részletesen elmagyarázta, hogyan segítettek rajta vérátömlesztéssel. Gál Imre megilletődve hallgatta; nagyon meghatotta Jolán önfeláldozása. Mindjobban érlelődött meg elhatározása, mely már akkor fogant meg a lelkében, amikor Jolánt viszontlatta. — Most már igazán jogot szerzett Jolán arra, hogy feleségül vegyem, — gondolta nemes felbuzdulással. — Amint felépülök, el fogom venni feleségül. Nem bánta többé, hogy púpos. Hiszen szegényke nem tehet róla. Aztán még észre sem lehet venni, hiszen szembe milyen gyönyörű. És ha akármilyen nyomorék, akkor is megérdemli, hogy elvegyem, mert jóságos teremtés, nemes lélek. Önfeláldozását csak úgy hálálhatom meg, hogy elveszem feleségül... —

Fürth doktor gondolatolvasó volt úgylátszik, mert szinte helybehagyón bólintott rá: — Bizony úgy van, nagyon jó leány Jolán. Nincs több ilyen a világon. Megérdemelné, hogy nagyon boldog legyen... —

Gál Imre megdöbbenve nézett Fürth doktorra: — Hát micsoda ezermester ez, hogy belelát a lelkembe!

Lassan nyílt az ajtó, Jolán jött be az ételes tálcával. Öszinte öröm sugárzott a szeméből, amikor meglátta, hogy Gál Imre magánál van. — Nos hát felébredtünk? — kérdezte kedves mosollyal. — Itt a jó ebéd, melegiben fogjon hozzá. Jó, hogy felébredt, legalább b nem hül ki.

— Lássam — szólt Fürth doktor a lábasok fedelét emelve. — Borleves, jó, becsinált, ez is jó, rizsfelfújt, nagyon jó. Látom, Jolán ezúttal is jól gondoskodott magáról. Gál

barátom. No csak lárson hozzá, jó étvágyat! — Kifelé menve az ajtóból még visszazólt Jolának: — Aztán ebéd után hagyja aludni a beteget.

— Igenis főorvos úr. — Délután majd benézek. A viszontlátásra! — búcsúzott el Fürth doktor és betette az ajtót.

Gál Imre elmélázott. Észre sem vette Fürth doktor távozását. Gondolatai visszakalandoztak a múltba, hogy Jolánt az ételes tálcával meglátta. Eszébejutottak a régi ebédek és vacsorák, amikor Jolán az ételt hozta és kedvesen zörtölődött, hogy hagyjanak fel már a sakkal. Hogyan dohogott Venyige bácsi... Az ám Venyige bácsi...

— Hát Venyige bácsi hogy van? — kérdezte meleg érdeklődéssel. Jolánt váratlanul találta a kérdés. Hirtelen letette az ételes tálcát és elkezdett sírni.

Gál Imre megdöbben. — Csak nincs valami baja Venyige bácsinak?

Jolán sírdogálva rázta meg a fejét: — Nincs szegénykének nincs. Nincs most már semmi baja... —

Komor sejtéssel a lelkében részvétellel kérdezte Gál Imre: — Mi történt Jolán?

— Persze nem tudhatta — szólt Jolán a könnyeit törülgetve. — Meghalt szegény apus. Meghalt a drága jó ember... —

Gál Imrét lesújtotta a szomorú hír. — Meghalt? — kérdezte hitetlenül. — Hiszen nem volt még idős ember Venyige bácsi. Hát, hogy lehet mégis? Jó egészségű ember volt... —

Jolán szomorúan ingatta a fejét: — Nem volt semmi baja, makkegészséges volt. Hogyne élhetett volna, hiszen nem volt még hatvan éves sem.

Gál Imre értetlenül nézett Jolánra: — Hogy halt meg mégis? Mi történt?

— Hösi halált halt. — felelte Jolán kegyeletes büszkeséggel.

— Hösi halált!? — álmélkodott Gál Imre. — Hogy lehet az? Hiszen már nem volt katonaköteles.

— Nem, persze, hogy nem — mondta Jolán korholón, mintha az elhunyttal szeretve-félve feleselgetne. — Mít is keresett ott öreg ember létére. Nem volt neki ott keresnivalója... —

Megfejtés.

A folyó évi 17. számunkban közölt „Burkus csendőr oktat” című pályázatunk megfejtése:

Általában az oktatás nem rendszeres, hanem az utasítás több részéből van benne egy-egy gondolat:

1. bekezdés: A csendőrséghez belépő újonc próbacsendőr az első tömegbetétet nem kapja kézhez. A tömegbetétet az Ideiglenes Ruhagazdálkodási Utasítás 2. §. 3. bekezdése és a 3. §. szabályozza.

2. bekezdés: A tömegbeli cikkeket nem kell a próbacsendőrnek beszereznie, hanem azokat az első tömegbetét és a félévi tömegátalány összegéig terjedő értékben az osztályparancsnokság gazdasági hivatala a becsült készletből adja ki. Ezt az Utasítás 14. §. 3. és 5. bekezdései szabályozzák.

3. bekezdés: A tömegbeli cikkek pótlása csak új cikkek igénylése által történhetik. Kicszerelés a tömegrendszer természetéből kifolyóan kizárt. Az Utasítás 15. §. 2. bekezdése írja elő az eljárást.

4. bekezdés: A tömegbeli cikkek viselési időtartamát az Utasítás 6. §-a szabályozza.

Csendőrség és honvédség

számára szükséges

könyvek és térképek

kaphatók

GRILL -féle könyvkereskedésben,
Budapest, V., Dorottya-utca 2.

A töltőtollat ma már senki sem nélkülözheti, aki írásmunkával foglalkozik, legkevésbé a csendőr.

A legjobb töltőtollak dús választékban **TURCSÁNY ANTAL** töltőtoll- és papírkereskedésében: Budapest, VIII., Üllői-út 2.

Togal

csillapítja és megszünteti

**a fejfájást
izom és ízületi fájdalmakat.**

Kérdezze meg orvosát! Minden gyógyszeriarban kapható.

5. bekezdés: A tömegátalány a ruházat és lábbeli karbantartására és utánpótlására szolgál. Összege úgy gyalogos, mint lovasnál is havi 10 pengő. Az utasítás 4. §. 1. bekezdése a tömegátalány rendeltetését, 3. bekezdése az összeget határozza meg, míg a feltételes tulajdont az 5. §. 1. pont és a 18. §. állapítja meg.

6. bekezdés: A tömegkönyvet nem a csendőr, hanem a gazdasági hivatal vezeti. A vezetést az Utasítás 13. §. 2. és 3. bekezdése írja elő.

7. bekezdés: A testméret szerinti készítést az Utasítás 12. §. 1. bekezdése állapítja meg.

8. bekezdés: A tömegbeli cikkek átvételét az Utasítás 17. §. és különösen annak 7—9. bekezdései szabályozzák.

9. bekezdés: Az új ruházati cikket a csendőr nem a gazdasági hivataltól, hanem a vállalkozótól kapja, tehát a meg nem felelőt a vállalkozónak kell visszaküldeni. Az eljárást az Utasítás 17. §. 8. bekezdése írja elő.

10. bekezdés: A kiselejtést az Utasítás 28. §. 3. bekezdése írja elő.

11. bekezdés: A kiselejtett tömegbeli cikkek értékesítése nem a gazdasági hivatal, hanem a felszerelési anyagraktár feladata. Ezt az Utasítás 28. §. 10. bekezdése állapítja meg.

12. bekezdés: A selejt lábbeliből foltnak valót visszahagyni nem szabad. A foltnak való anyagok visszahagyását az Utasítás 28. §. 4. bekezdése határozza meg.

13. bekezdés: A kiselejtett cikkeknek a ruha és fegyverzeti könyvekből leírását az Utasítás 28. §. 8. bekezdése írja elő.

Beérkezett 57 pályamunka.

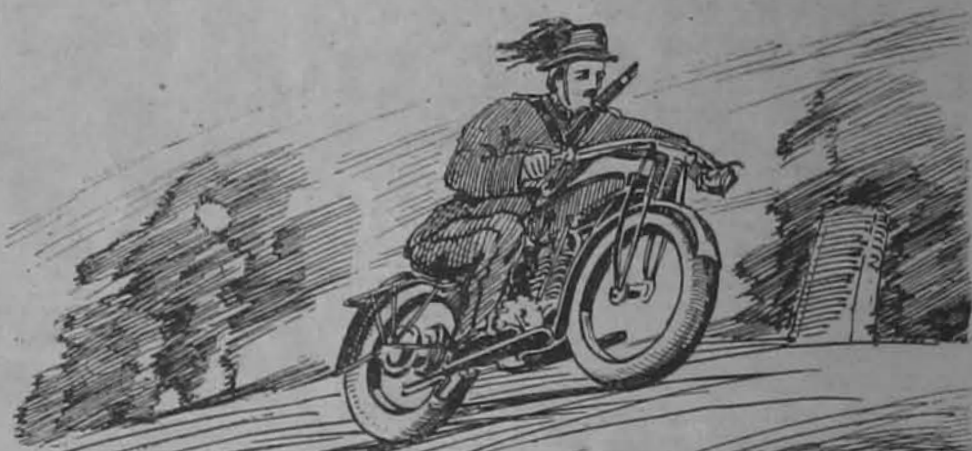
Legjobban fejtették meg: Gerai Zsigmond örm. (Mernye), Kolozsvári Gyula th. (Szombathely), Fürjes József örm. (Salgótarján). Tökéletes munkák: Csobod Ferenc törm. (Rózsa-szentmárton), Menyhárt István örm. (Szombathely), Lakatos István örm. (Szombathely), Nyers László törm. (Kaposvár), Józsi Sándor örm. (Báta), Juhász József csendőr (Zsadány), Viola csendőr (Pincehely), Deák Kálmán csendőr (Veszprém), Pályi Lajos csendőr (Szirák), Molnár József csendőr (Vámosgyörk), Németh István I. th. (Zalacsány), Márton Mihály th. (Szombathely), Csipke György örm. (Demecser), Pesei József örm. (Peremárton gyártelep), Kertész Mihály örm. (Berzence). — Általában jó megfejtést küldtek be, de egy-két hibával: Mátyus Antal csendőr (Feldebrő), Csap Mihály örm. (Doboz), Gácsi József örm. (Biharkeresztes), Cseh Gábor csendőr (Somoskőújfalu), Füleki József alhadnagy (Toponár).

Egymásról szószerint lemásolt pályázatok is érkeztek be, ezek a mértéket sem ütötték meg és a sorsolásban sem vettek részt.

A „Mignon” írógépet a szerkesztőségünkben megejtett sorsolás során Viola csendőr (Pincehely) nyerte, akinek azt egyidejűen postán elküldöttük.

KERESZTREJTVÉNY.

Vízszintes sorok: 1. A lelkiismeretlen autósok réme. 14. Ha sok van a piacon, akkor olcsó. 15. A világháborúban ellenségünk volt. 16. Így is lehet valakit ínteni. 17. Azonos más-salhangzók. 18. Így nem lehet élni a csendőrségnél. 22. Női keresztnév. 23. Az állon képződik. 25. Férfi keresztnév, de vezetéknev is. 26. Hevesmegyei nagyközség. 27. Cigány szereti az ilyen szalonnát. 28. Jó, tót nyelven. 30. Ilyen ember nem barátja a csendőrnek. 32. Nád hallatja. 36. Kötőszó. 37. Ilyen ember nem lehet csendőr. 39. Ez is köztisztviselő. 40. Kártyalap. 41. Szám. 42. Gabonából, de szénából is csinálják. 44. A világháború utolsó osztrák-magyar vezérkari főnöke. 45. Az országút ilyen. 46. Keresztrejtvényfejtő gyakran használja. 47. Földműves teszi. 49. Szám. 51. Lövészettel kapcsolatos katonai műszó. 53. Cigánycsemege. 54. Fordítva levegő rövidebben. 56. Sohse jusson szolgálatban a csendőr eszébe. 57. A világ harmadik legnagyobb tava. 58. A 12. függőleges becézve. 61. Mindenkinek az állammal szemben van..., de kötelessége is. 63. Bece női név, melyről nótá is szól. 64. Így hajt a motoros csendőr. 67. Így ne nézzen soha a csendőr. 70. „Akkor” német nyelven (hibásan). 71. Ennek a gyümölcséből készül a „borovicska”. 75. Ilyen gazda is van. 76. Tagadósócska. 77. Fordított rag. 78. Sok ilyen csendőr volt a háborúban. 80. Nem kellemes, ha motorkerékpárról történik az emberrel. 81. Ebéd után jól esik. 82. 12. függőle-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
m	o	t	o	n	o	s	i	k	e	n	d	ő
14	a	n	a	15	n	o	s	z	e	r	16	v
17	s	s	s	s	s	s	18	i	s	z	19	s
22	r	a	23	t	o	k	a	24	s	e	25	k
26	k	a	27	a	v	a	s	28	g	29	2	e
30	g	a	31	a	32	z	i	33	e	34	35	s
37	m	o	38	a	39	s	u	t	40	a	41	z
42	t	43	k	a	44	r	a	45	h	46	47	z
48	49	50	n	o	51	r	á	d	i	52	53	z
54	55	56	i	t	57	58	a	n	59	60	61	k
62	v	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	i
73	e	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	o
84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	a

ges. 84. Most már a bakának is dukál. 85. Rag. 86. Ilyen asszonytól mentsen meg az Isten.

Függőleges sorok: 1. Rendszerint mindig ez a hibás. 2. Itten ügyel a rendre a vízszintes 1. 3. A puskán van. 4. Durva szita. 5. Alsó dunavidéki város, megszállt területen. 6. Kertben termelik. 7. Minden csók kezdete. 8. Dohányos igéje. 9. Tekinget más szóval. 10. A vízszintes 1-nek is ez a kötelessége az országúton. 11. Ilyen a tenger vize. 12. Ósanyánk neve. 13. A hinduk szent folyója. 19. Azonos mássalhangzók. 20. Fordítva vidéki megszólítás. 21. Szellemi tulajdonság. 24. Gyümölcssel teszi, ha valaki konzerválja. 29. Szeszszesített túlélvezte. 31. Nagyon sír. 33. Kötőszó. 34. Nagy vízesés. 35. Kavardás, zavar másszóval. 37. Autó menetközben gyakran teszi, de ha sokat, úgy már csendháborítás. 38. Szerzetesek viselik. 39. Embereket, állatokat stb. szállít. 40. Magyar növény. 43. Bece női keresztnév. 46. Ilyen part is van. 48. Japán fővárosa. 50. Számadásban ilyen ne forduljon elő. 52. Fordítva — nem rosszul. 53. Vitamindús gyümölcs. 55. Ilyen rét is van. 59. Baltonkörtényi fürdőhely. 60. Német személyes névmás. 62. Sámuel királyunk előneve. 65. Kutya. 66. Így kezdődik egy kuruc nótá. 68. Pesti mozi és város az Ural alján. 69. Női keresztnév. 72. Tiszta németül. 73. Lakással teszi a háztulajdonos. 74. Azonos magánhangzók. 75. Ilyen miniszterünk is van. 79. A madarak királya. 83. Fordítva a mosati vasutunk rövidítése.

Határidő: augusztus 1. Megfejtést csak a csendőrség legénysége i egyéneitől fogadunk el. A helyes megfejtők között egy szép cigarettadobozt sorsolunk ki. Az eredményt az aug. 10-i számunkban közöljük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, VI., Rózsa-utca 111. sz.

Felelős üzemvezető: Györy Aladár.